

Poznań 2-1999

PORADNIK
Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO - METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 1999

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Zofia Płatkiewicz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka
Andrzej Baumgart
Beata Nowak

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy:

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Poznaniu.

A-5 350 egz.

SPIS TREŚCI

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ	
(Oprac. Urszula Bzdawka)	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Andrzej Dudziak – Jan Paweł II – pielgrzym pokoju i nadziei przybywa do Polski 5–17 VI 1999	11
Urszula Bzdawka – „Rok Seniora”. Problemy i radości trzeciego wieku	25
Rafał Watrowski – Współczesna literatura światowa. Literatura austriacka lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych	32
Urszula Bzdawka, Rafał Watrowski – Współczesna literatura austriacka – bibliografia	41
Andrzej Dudziak – Reforma samorządowa	45
Urszula Bzdawka – NATO – bezpieczeństwo Polski w zmieniającej się Europie XXI wieku	52
Jolanta Bagińska-Mleczak – 170 lat Biblioteki Raczyńskich	62
Nowości do księgozbioru podręcznego	65
Bibliografie osobowe: Juliusz Słowacki	66
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Domicylla Sierszchuła-Filipowska – Juliusz Słowacki	74
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	77
B. Biblioteki publiczne woj. wielkopolskiego	83
V. KRONIKA	105

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to **wybrane** daty rocznic, obchodów i wydarzeń na II kwartał 1999 roku. Szerszy zestaw dat na II kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

K w i e ś c i ą

	IV		– Miesiąc Pamięci Narodowej
(190)	1 IV	1809	– Ur. Nikołaj Gogol , pisarz rosyjski (zm. 4.03.1852)
	2 IV		– Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci (obchodzony od 1967 r. w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena)
(85)	2 IV	1914	– Zm. Paul Heyse , pisarz niemiecki, laureat nagrody Nobla w 1910 (ur. 15.03.1830)
(150)	3 IV	1849	– Zm. Juliusz Słowacki , poeta i dramaturg romantyczny (ur. 4.09.1809)
(85)	6 IV	1914	– Zm. Józef Chełmoński , malarz (ur. 7.11.1849)
	7 IV		– Światowy Dzień Zdrowia
(110)	7 IV	1889	– Ur. Gabriela Mistral (właśc. nazw. Lucila Godoy y Alcayaga), poetka chilijska, laureatka nagrody Nobla w 1945 r. (zm. 10.01.1957)
(90)	8 IV	1909	– Zm. Helena Modrzejewska , aktorka (ur. 12.10.1840)
(125)	8 IV	1874	– Ur. Stanisław Taczak , generał, pierwszy głównodowodzący powstania wielkopolskiego w 1918 r. (zm. 2.03.1960)
(100)	10 IV	1899	– Ur. Ewa Szelburg-Zarembina , autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 28.09.1986)

(80)	11 IV	1919	– Utworzono Międzynarodową Organizację Pracy (od 1946 r. przy ONZ)
	12 IV		– Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki
	15 IV		– Międzynarodowy Dzień Kombatanta
(155)	16 IV	1844	– Ur. Anatole France (właśc. nazw. Francois Anatole Thibault), pisarz francuski, laureat nagrody Nobla w 1921 (zm. 13.10.1924)
	18 IV		– Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków
(175)	19 IV	1824	– Zm. George Byron, poeta angielski (ur. 22.01.1788)
(300)	21 IV	1699	– Zm. Jean Racine, poeta i dramaturg francuski (ur. 21.12.1639)
	22 IV	1924	– Święto Ziemi
(75)	22 IV		– Zm. Edith Nesbit, powieściopisarka i poetka angielska (ur. 15.08.1858)
	23 IV		– Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich (obchodzony pod patronatem UNESCO)
(435)	23 IV	1564	– Ur. William Shakespeare, poeta, dramaturg angielski (zm. 23.04.1616)
(215)	24 IV	1784	– Zm. Franciszek Bohomolec, dramaturg, wydawca (ur. 19.01.1720)
(400)	25 IV	1599	– Ur. Oliver Cromwell, wódz i polityk angielski (zm. 3.09.1658)
	26 IV		– Dni Ulana, obchodzone corocznie w Poznaniu
(80)	28 IV	1919	– Ur. Leszek Prorok, prozaik i dramaturg (zm. 8.12.1984)
(95)	28 IV	1904	– Ur. Jan Sztaudynger, poeta, satyryk, związany z Wielkopolską (zm. 12.09.1971)
(100)	29 IV	1899	– Ur. Duke Ellington, amerykański muzyk jazzowy (zm. 24.05.1974)

- 29 IV – Międzynarodowy Dzień Tańca (obchodzony od 1982 r. w rocznicę urodzin Jeana George'a Noverre'a, francuskiego tancerza)

M a j

- V – Majowe Dni Książki
- 1 V – Obchody Dnia Solidarności Ludzi Pracy
- (100) 1 V 1899 – Ur. Witold Doroszewski, językoznawca (zm. 26.01.1976)
- (95) 1 V 1904 – Zm. Antoni Dworzak, kompozytor czeski (ur. 8.09.1841)
- 2 V – Dzień Strażaka
- (480) 2 V 1519 – Zm. Leonardo da Vinci, malarz, uczoney, architekt i pisarz włoski (ur. 15.04.1452)
- 3 V – Święto narodowe Polski (rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja)
- (530) 3 V 1469 – Ur. Niccolò Machiavelli, włoski pisarz i dyplomata (zm. 22.06.1527)
- 3 V – międzynarodowy Dzień Wolności Prasy ogłoszony w 1991 r. przez UNESCO i Światową Federację PEN-Clubów
- (170) 5 V 1829x – Otwarcie w Poznaniu Biblioteki Raczyńskich
- (180) 5 V 1819 – Ur. Stanisław Mioniuszko, kompozytor, dyrygent, pedagog (zm. 4.06.1872)
- (370) 5 V 1629 – Zm. Szymon Szymonowic, poeta, pisarz dramatyczny (ur. 24.10.1558)
- (50) 6 V 1949 – Zm. Maurice Maeterlinck, pisarz belgijski, laureat nagrody Nobla w 1911 r. (ur. 29.08.1862)
- (160) 7 V 1839 – Zm. Jose Maria de Heredia, poeta kubański (ur. 31.12.1803)

- (80) 7 V 1919 – Inauguracja działalności Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- 8 V – Dzień Zwycięstwa – Światowy Dzień Czerwonego Krzyża
- 8 V – Dzień Bibliotekarza
- 9 V – Dzień Europy, ustanowiony w 1985 r. przez Radę Europy dla upamiętnienia „Deklaracji 9 Maja” dającej początek Wspólnocie Europejskiej
- (95) 11 V 1904 – Ur. Salvador Dali, hiszpański malarz surrealistyczny (zm. 23.01.1989)
- (115) 12 V 1884 – Zm. Bedřich Smetana, kompozytor czeski (ur. 2.03.1824)
- (635) 12 V 1364 – Założenie Akademii Krakowskiej – UJ
- (15) 14 V 1984 – Zm. Andrzej Babiński, poeta poznański (ur. 5.01.1938)
- 15 V – Międzynarodowy Dzień Rodziny, proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
- (150) 15 V 1849 – Ur. Zofia Urbanowska, autorka powieści dla młodzieży (związana z Wielkopolską, zm. 1.01.1939)
- (15) 16 V 1984 – Zm. Irwin Shaw, powieściopisarz i nowelista amerykański (ur. 27.02.1913)
- 18 V – Międzynarodowy Dzień Muzeów
- (55) 18 V 1944 – Zdobycie Monte Cassino przez żołnierzy II Korpusu Polskiego
- (200) 18 V 1799 – Zm. Pierre Beaumarchais, komediopisarz francuski (ur. 21.01.1732)
- (200) 20 V 1799 – Ur. Honoré de Balzac, powieściopisarz francuski (zm. 18.08.1850)
- (20) 21 V 1979 – Zm. Eugeniusz Paukszta, powieściopisarz poznański (ur. 9.08.1916)

- (140) 22 V 1859 – Ur. Arthur Conan Doyle, powieściopisarz angielski (zm. 7.07.1930)
- (60) 24 V 1939 – Zm. Aleksander Brückner, historyk literatury, filolog (ur. 29.01.1856)
- 25 V – Dzień Działacza Kultury i Drukarza
- 26 V – Dzień Matki
- (220) 28 V 1779 – Ur. Thomas Moore, poeta irlandzki (zm. 25.02.1852)
- (125) 29 V 1874 – Ur. Gilbert Chesterton, powieściopisarz, krytyk i eseista angielski (zm. 14.06.1936)
- (190) 31 V 1809 – Zm. Józef Haydn, kompozytor austriacki (ur. 31.03.1732)
- (180) 31 V 1819 – Ur. Walt Whitman, poeta amerykański (zm. 26.03.1892)

C z e r w i e c

- 1 VI – Międzynarodowy Dzień Dziecka
- (20) 2 VI 1979_x – I pielgrzymka Jana Pawła II do Polski
- (75) 3 VI 1924 – Zm. Franz Kafka, pisarz austriacki (ur. 3.07.1883)
- (100) 3 VI 1899 – Zm. Johann Strauss (syn), kompozytor austriacki (ur. 25.10.1825)
- (60) 4 VI 1939 – Ur. Ireneusz Iredyński, poeta, prozaik, dramatopisarz (zm. 9.12.1985)
- (10) 4 VI 1989 – Pierwsze demokratyczne wybory parlamentarne w Polsce
- 5 VI – Międzynarodowy Dzień Ochrony Środowiska
- (200) 6 VI 1799 – Ur. Aleksander Puszkina, poeta rosyjski (zm. 10.02.1837)
- (5) 7 VI 1994 – Zm. Tadeusz Siejak, prozaik (ur. 22.07.1949)

- (25) 9 VI 1974 – Zm. Miquel Angel Asturias, pisarz gwatemalski, laureat nagrody Nobla 1967 r. (ur. 15.10.1899)
- (50) 10 VI 1949 – Zm. Sigrid Undset, pisarka norweska, laureatka nagrody Nobla (ur. 20.05.1882)
- (100) 13 VI 1899 – Ur. Jan Lechoń, czołowy poeta grupy „Skamander” (zm. 8.06.1956)
- (30) 14 VI 1969 – Zm. Marek Hłasko, pisarz (ur. 14.01.1934)
- (30) 18 VI 1969 – Zm. Jerzy Zawieyski, prozaik, dramaturg, eseista (ur. 2.10.1902)
- (95) 22 VI 1904 – Ur. Michał Choromański, prozaik, dramaturg (zm. 25.05.1972)
- 26 VI – Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii (ustanowiony przez ONZ w 1988 r.)
- (130) 26 VI 1869 – Ur. Martin Andersen Nexö, pisarz duński (zm. 1.06.1954)
- (130) 27 VI 1869 – Ur. Wacław Gąsiorowski, powieściopisarz (zm. 30.10.1939)
- (20) 27 VI 1979 – Zm. Antoni Gołubiew, prozaik i publicysta (ur. 25.02.1907)
- (85) 28 VI 1914 – Wybuch I wojny światowej; zamach na arcyksięcia Ferdynanda w Sarajewie
- (80) 28 VI 1919 – Podpisanie w Wersalu traktatu pokojowego kończącego I wojnę światową
- 31 VI – Światowy Dzień Rozwoju Kultury, obchodzony z inicjatywy UNESCO
- 31 VI – Światowy Dzień bez Papierosa, obchodzony od 1988 r. na wniosek Światowej Organizacji Zdrowia
- (195) VI 1804 – Ur. Jan Konstanty Żupański, księgarz i wydawca wielkopolski (zm. 30.12.1883)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Andrzej Dudziak

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

JAN PAWEŁ II – PIELGRZYM POKOJU I NADZIEI PRZYBYWA DO POLSKI 5-17 VI 1999

Ponad dwadzieścia lat Jan Paweł II przemierza drogi świata. Mimo zamachu i związanego z tym cierpienia w ciągu swego pontyfikatu odbył 84 podróże do 118 państw i ponad 630 miejscowości, ogłosił 12 encyklik, przyjął przeszło 900 osobistości politycznych.

Do najczęściej odwiedzanych krajów należy Polska. Kolejna pielgrzymka Ojca Świętego do ojczyzny stanowi okazję do przypomnienia papieskiego nauczania, rozważenia najdłuższego pontyfikatu bieżącego stulecia.

Prezentowany zestaw bibliograficzny zawiera wybór pozycji zwartych i artykułów, które ukazały się po 1990 roku. Znajdziemy w nim także prace biograficzne o Janie Pawle II.

Niniejsze zestawienie jest uzupełnieniem tematu „Jan Paweł II i jego pielgrzymki do Polski...” poruszonego w „Poradniku...” nr 2 z 1991 roku.

A. Jan Paweł II, papież – biografie

a. Pozycje zwarte

1. BERNSTEIN Carl

Jego Świątobliwość Jan Paweł II i nieznaną historią naszych czasów. – Warszawa : „Amber”, 1997. – 441 s. – (Tajemnice Historii)

2. BUJAK Adam, SOSNOWSKI Leszek

Bliskie spotkania z Ojcem Świętym / wspomn. i fot. Adam Bujak, scenariusz i oprac. tekstów Leszek Sosnowski. – Kraków : Wydawnictwo „Biały Kruk”, [1999]. – 191 s.: il.

Pozycja albumowa.

3. BUJAK Adam, ROŻEK Michał

Wojtyła. – Wrocław : Wydaw. Dolnośląskie, 1997. – 235 s.: il. – (A To Polska Właśnie)

4. CIELECKI Jarosław

Wikary z Niegowici: ksiądz Karol Wojtyła. – Częstochowa : Tygodnik Katolicki „Niedziela”, 1996. – 109 s. – (Biblioteka „Niedzieli”, 36)

5. FROSSARD Andre
Bronię Papieża. – Warszawa : „Palabra”, 1995. – 81 s.
6. FORSSARD Andre
Portret Jana Pawła II. – [Wyd. 2]. – Poznań : „Światowid”, 1991. – 134 s.
7. JAN PAWEŁ II, papież
Dar i tajemnica: w pięćdziesiątą rocznicę moich święceń kapłańskich. – Kraków : Wydaw. Św. Stanisława BM, 1996. – 102 s.
8. JAN PAWEŁ II, papież
Przekroczyć próg nadziei: Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messoriego. – [Wyd. 2]. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1994. – 179 s.
9. JAN PAWEŁ II: człowiek i historia XX wieku. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza MAK, 1999. – 164 s.: il.
Pozycja albumowa.
10. KAROL Wojtyła – Jan Paweł II: bibliografia: (1948–1990) / Anna Andrzejewska [i in.]. – Leszno : WBP, 1991. – 271 s.
11. KLUZ Władysław
Czas siewu: Karol Józef Wojtyła – Jan Paweł II. – Katowice : Księgarnia Św. Jacka, 1995. – 271 s.
12. KULA Lesław
Habemus Papam. – Warszawa : „Polonia”, 1992. – 326 s.: il.
13. MALIŃSKI Mieczysław
Droga do Watykanu Jana Pawła II. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1991. – 229 s., [28] s. portr.
14. MALIŃSKI Mieczysław
Papież, jakiego dotąd nie było. – Warszawa : Palabra, 1997. – 122 s.
15. MALIŃSKI Mieczysław
Przewodnik po życiu Karola Wojtyły. – Kraków : „Znak”, 1997. – 304 s.
16. STOLARCZYK Stanisław
Hobby Jana Pawła II: góry, narty, kajaki, piłka nożna. – Białystok : „Arax”, 1991. – 186 s., [32] s. tabl. (w tym kolor.): faks.
17. SZULC Tad
Jan Paweł II: biografia. – Warszawa : „Świat Książki”, 1996. – 527 s., [16] s. tabl.: fot., portr.
18. ŻUROWSKA Zofia, GAWARECKA Maria
Jan Paweł II, papież: bibliografia w wyborze. – Koszalin : Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, 1991. – 94 s.

b. Artykuły

1. BUJAK Adam. Bliskie spotkania // *Wprost*. – 1998, nr 42, s. 38–41
2. DWUDZIESTOLECIE pontyfikatu Jana Pawła II: 16.X.1978–16.X.1998 // *Głos Wielkop.* – 1998, nr 269, dod. Świat Rodzinny nr 41, Wydanie specjalne
3. IKONOWICZ Mirosław. Obraz i podobieństwo: Karol Wojtyła, człowiek roku // *Polityka*. – 1994, nr 53, s. 18
4. JAN PAWEŁ II: 20 lat pontyfikatu // *Viva*. – 1998, Wydanie specjalne (1/98), 140 s.
Numer poświęcony papieżowi, bogato ilustrowany.
5. JAN PAWEŁ II: 20 lat pontyfikatu: 16 października 1998 // *Gaz. Pozn.* – 1998, nr 268 dod. specjalny. – // *Expr. Pozn.* – 1998, nr 268 dod. specjalny
6. KOZIELECKI Józef. Samotność pielgrzymy // *Odra*. – 1995, nr 4, s. 14–21
7. LEHNERT Marek. Papież dyplomata: [korespondencja z Rzymu] // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 4, s. 4
8. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan. Wielcy Polacy dwudziestego wieku // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 45, s. 3
9. STAROWIEYSKI Sławomir. ΘΕΙΟΣ ANIR: [ref.] // *W Drodze*. – 1997, [nr] 5, s. 5–11
50. lat kapłaństwa papieża.
10. ŻYCIŃSKI Józef. Samotność proroka // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 35, s. 8

B. *Pielgrzymki do ojczyzny*

a) *Opracowania ogólne*

1. BĄK Roman. Solidamentum – to, co umacnia // *W Drodze*. – 1991, nr 7/8, s. 31–39
2. BUKOWSKI Kazimierz
Jan Paweł II na Podhalu: 20 lat pontyfikatu. – Ludźmierz : Sanktuarium Matki Bożej Ludźmierskiej, 1998. – [96 s.]: fot. kolor.
3. DZIEDZICTWO: Jan Paweł II na rodzinnej ziemi / il. Adam Bujak; oprac. Jacek Maria Stroka, red. Eugeniusz Burzyk. – Bielsko-Biała : Kuria Diecezjalna Bielsko-Żywiecka, 1996. – 233 s.: fot. kolor., portr., rys.
4. JAN PAWEŁ II, papież
Teksty poznańskie / aut. wyb. Marek Jędraszewski. – [Wyd. 2 posz.]. – Poznań : Księgarnia Św. Wojciecha, 1997. – 298 s.

5. JĘDRASZEWSKI Marek
Jan Paweł II w Poznaniu. – Wyd. 2 posz. i uzup. – Poznań : Pallottinum, 1997. – 383 s.
6. BORKOWICZ Jacek. Najważniejsze na dziś // *Więź*. – 1996, nr 6, s. 4–6
Przesłania polskich pielgrzymek Jana Pawła II.
7. GOŁĘBIEWSKI Krzysztof. Pielgrzymki Ojca Świętego do Polski // *Prz. Katol.* – 1995, nr 20, s. 3–5, 8–9
8. RAINA Peter
Wizyty apostolskie Jana Pawła II w Polsce: rozmowy przygotowawcze Watykan – PRL – Episkopat. – Warszawa : „Książka Polska”, 1997. – 312 s.
9. SEWERYNIAK Henryk. Potrzeba wielkiego czynu: zadania Kościoła w Polsce w obliczu pielgrzymiego przesłania Jana Pawła II // *Więź*. – 1997, nr 12, s. 12–30
10. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. O nas i do nas // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 25, s. 4
Nauczanie papieża Jana Pawła II.

b) *Pielgrzymka 1991*

– *Polska – czerwiec*

1. BABRAJ Marcin. „Zmartwychwstania życzę Tobie Polsko, Ojczyzno moja” // *W Drodze*. – 1991, nr 7/8, s. 5–8
2. CZWARTA pielgrzymka Jana Pawła II do Polski: przemówienia, dokumentacja [Cz.] 1. – Poznań; Warszawa : Pallottinum, 1991. – 311 s.: il.
3. JARECKI Piotr. Europejska Polska: popielgrzymkowe refleksje // *Prz. Katol.* – 1991, nr 16, s. 1, 4–6
4. KŁOCZOWSKI Jan Andrzej. Bogu dziękujcie – ducha nie gaście // *Tyg. Powsz.* – 1991, nr 22, s. 1, 4–5
5. MALIŃSKI Mieczysław
„To moja matka, ta ziemia: czwarta wizyta Jana Pawła II w Polsce. – Wrocław : Wydaw. Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 1991. – 191 s.: il.
6. NAUCZ nas być wolnymi: czwarta pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny / opr. Elżbieta Burakowska. – Warszawa : „Pax”, 1995. – 426 s., [48] s. tabl. kolor.: fot., portr.
7. „RACHUNEK za pobyt w Ojczyźnie” / wypowiedź J. Grzegorzcyk, Jan Góra // *W Drodze*. – 1991, nr 7/8, s. 43–45

8. RODZIŃSKI Stanisław. Zostań z nami... // Tyg. Powsz. – 1991, nr 26, s. 7
9. SALIJ Jacek. O cywilizację miłości // Tyg. Solid. – 1991, nr 23, s. 15
10. WILCZAK Jagienka. Duch i materia // Polityka. – 1991, nr 23, s. 1, 6

– VI Światowy Dzień Młodzieży – Częstochowa – sierpień

1. BONIECKI Adam. Trudny dar // Tyg. Powsz. – 1991, nr 33, s. 1
2. CZWARTA pielgrzymka Jana Pawła II do Polski: przemówienia, dokumentacja [Cz.] 2. – Poznań; Warszawa : Pallottinum, 1992. – 110 s.: il.
3. GÓRA Jan. Trzy lekcje dojrzałości // W Drodze. – 1991, nr 6, s. 5–14
4. JANICKI Mariusz, Meiler Marcin. Wnuki Kościoła: co papież proponuje młodzieży // Polityka. – 1991, nr 34, s. 1, 5
5. MIAZEK Jan. Druga część papieskiej pielgrzymki // Prz. Katol. – 1991, nr 16, s. 3
6. PONIEWIERSKI Janusz. Stolica młodości // Tyg. Powsz. – 1991, nr 34, s. 4–5
7. ROMANOWSKI Andrzej. Papież, Kraków, sierpień // Tyg. Powsz. – 1991, nr 34, s. 7
8. SALIJ Jacek. Symbolika Jasnej Góry // Tyg. Solid. – 1991, nr 33, s. 15
9. TUROWICZ Jerzy. Spotkanie nadziei // Tyg. Powsz. – 1991, nr 34, s. 4

c) Pielgrzymka 1995

1. as. Po raz drugi w Czechach, po raz piąty w Polsce // Prz. Katol. – 1995, nr 23, s. 2–5
2. GAWRYŚ Cezary. Przelot nad Beskidami // Więź. – 1995, nr 7, s. 46–56
3. GÓRA Jan. Przez mgły przebiło się słońce // W Drodze. – 1995, nr 8, s. 32–37
4. IKONOWICZ Mirosław, Pawłowski Witold. Dopóki Bóg pozwoli // Polityka. – 1995, nr 21, s. 1, 12
5. JAN PAWEŁ II, papież

Jezus Chrystus wczoraj, dziś i na wieki: piąta i szósta pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny, 22 maja 1995 i 31 maja–10 czerwca 1997: przemówienia i homilie. – Warszawa : „Pax”, 1998. – 334 s., [52] s. tabl. kolor.: fot., portr.

6. JAN PAWEŁ II na rodzinnej ziemi 22 maja 1995 roku: wizyta duszpasterska Ojca świętego w Skoczowie, Bielsku Białej i Żywcu z okazji kanonizacji św. Jana Sarkandra. – Poznań : Pallottinum, 1996. – 35 s.: il.
7. MIAZEK Jan. Dar jednego dnia // *P r z . K a t o l .* – 1995, nr 20, s. 1, 3
8. RUMAN Jan Maciej. Po pielgrzymce // *Ł a d .* – 1995, nr 24, s. 2, 7
9. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. Odnowiona nadzieja // *T y g . S o l i d .* – 1995, nr 22, s. 1, 12–13

d) *Pielgrzymka 1997*

a. Pozycje zwarte

1. JAN PAWEŁ II, papież
Jan Paweł II w Polsce: 31 maja 1997–10 czerwca 1997: przemówienia, homilie. – Kraków : Znak, 1997. – 223 s.
2. JAN PAWEŁ II, papież
Jezus Chrystus wczoraj, dziś i na wieki: piąta i szósta pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny 22 maja 1995 i 31 maja–10 czerwca 1997: przemówienia i homilie. – Warszawa : „Pax”, 1998. – 334 s. [52] s. tabl. kolor.: fot., portr.
3. JAN PAWEŁ II, papież
Jezus Chrystus wczoraj, dziś i na wieki: teksty homilii i przemówień papieskich wygłoszonych w czasie V Pielgrzymki Ojca św. do Polski (31.05.–10.06.97) – Oborniki Śląskie : „Nasza Parafia”, 1997. – 152 s.: 1 mapa – (Biblioteczka „Naszej Parafii”; 3)
4. JAN PAWEŁ II, papież
V Pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny. – Olsztyn: Wydż. Duszpasterski Kurii Metropolitalnej, 1997. – 199 s.
5. JAN PAWEŁ II, papież
Pielgrzymka do Ojczyzny: 31 maja–10 czerwca 1997 r.: przemówienia i homilie. – Częstochowa : Tygodnik Katolicki, „Niedziela”, 1997. – 214 s. – (Biblioteka „Niedzieli”; 47)
6. JAN PAWEŁ II, papież
VI Podróż Apostolska Jana Pawła II do Ojczyzny: 31 maja–10 czerwca 1997. – Kraków : Wydaw. Św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, 1997. – 271 s., [32] s. fot. kolor.
7. JAN PAWEŁ II, papież
VI Podróż Apostolska Jana Pawła II do Ojczyzny: 31 maja–10 czerwca 1997: wybór tekstów przemówień. – Kraków : Wydaw. Św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, 1997. – 176 s.

8. JAN PAWEŁ II: Poznań 3 czerwca 1997 / tekst Andrzej Sikorski; red. Romuald Niparko. – Poznań : Księgarnia Św. Wojciecha, 1998. – 118 s.: il.
9. PIELGRZYMKĄ Apostolską Ojca Świętego Jana Pawła II do Polski: 31.05.1997–01.06.1997: przemówienia, dokumentacja. – Poznań : Palottinum, 1997. – 244 s.: il.
10. MALIŃSKI Mieczysław
Gość w dom...: Jan Paweł II w Polsce – 1997. – Kraków : „Znak”, 1997. – 178 s., [16] s. tabl. kolor.: fot., 2 portr.
11. OTO JEST dzień który dał nam: Ojciec Święty Jan Paweł II w Poznaniu 3 czerwca 1997 / red. Bożysław Walczak. – Poznań : Księgarnia Św. Wojciecha, 1997. – 69 s.: fot. kolor.

b. Artykuły

1. BARTOSZEWSKI Władysław. Papież, historia, Europa // Tyg. Powsz. – 1997, nr 25, s. 10
2. BIAŁASZCZYK Tomasz. Pielgrzymka Ojca Świętego do Ojczyzny // Tyg. Solid. – 1997, nr 23, s. 1–3
3. BONIECKI Adam. Dziesięciokrotny?: też dobrze: zapiski z Pielgrzymki // Tyg. Powsz. – 1997, nr 24, s. 3
4. BONIECKI Adam. Papież się nie spieszy // Tyg. Powsz. – 1997, nr 25, s. 3
5. CEGŁA Marian. Niekonsekwentny, pochopny, zbyt gładki...: media o Pielgrzymce // Tyg. Solid. – 1997, nr 27, s. 14
6. DOBROCZYŃSKI Grzegorz. Wieczernik dziejów // Prz. Powsz. – 1997, nr 7/8, s. 11–13
7. IKONOWICZ Mirosław. Jedność bez stołu // Prz. Tyg. – 1997, nr 24, s. 6–7
Spotkanie z prezydentami w Gnieźnie.
8. IKONOWICZ Mirosław. Przesłanie pielgrzymki // Prz. Tyg. – 1997, nr 25, s. 6–7
9. KŁOCZOWSKI Jan Andrzej. Było inaczej... // Tyg. Powsz. – 1997, nr 25, s. 1, 7
10. KNABIT Leon. „Jak go znam...”: po Pielgrzymce Papieża // Tyg. Powsz. – 1997, nr 27, s. 11
11. LISIEWICZ Piotr. Drodzy... dajcie mówić // Gaz. Pol. – 1997, nr 24, s. 8–10
12. LISIEWICZ Piotr. To taka Polska jeszcze istnieje? // Gaz. Pol. – 1997, nr 27, s. 9

13. LUTER Andrzej. Na progu: kilka uwag na marginesie pielgrzymki papiejskiej // *W Drodze*. – 1997, nr [7], s. 24–28
  14. MAGDZIAK-MISZEWSKA Agnieszka. Posługa dla Polski // *Więź*. – 1997, nr 8, s. 112–119
  15. MERECKI Jarosław. Nasza droga do wolności // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 23, s. 4–5
  16. NIEMIEC Barbara. Źródła i miara wielkości // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 27, s. 4–5
  17. NIESIOŁOWSKI Stefan. Pielgrzymka niezwykła // *W Drodze*. – 1997, nr 8, s. 25–29
  18. NOSOWSKI Zbigniew. Jak mówić kazania po tej pielgrzymce? // *Więź*. – 1997, nr 12, s. 31–39
  19. OKOŃSKI Michał. Młody Poznań: czwarty dzień Pielgrzymki // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 24, s. 8
  20. OSZAJCA Wacław. Wolność i radość // *Prz. Powsz.* – 1997, nr 7/8, s. 9–10
  21. PAWŁOWICZ Adam. Między fascynacją a nieporozumieniem: polskie media o pielgrzymce Papieża // *Więź*. – 1997, nr 8, s. 120–136
  22. PETROWA-WASILEWICZ Alina. Wyplynie na głębię! // *W Drodze*. – 1997, nr 7, s. 18–23
- Przesłanie Ojca św. z pielgrzymki do Polski w 1997 roku.
23. PIERONEK Tadeusz. Przesłanie dla Kościoła // *Więź*. – 1997, nr 8, s. 47–51
  24. PIESIEWICZ Krzysztof, Parys Jan. Refleksja po pielgrzymce Ojca Świętego // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 26, s. 4–5
  25. SEWERYNIAK Henryk. Świętość i świadectwo: inteligencja wobec pielgrzymiego przesłania Jana Pawła II // *Prz. Powsz.* – 1998, nr 1, s. 38–54
  26. SPORNIAK Artur. Co zostanie?: jedenasty dzień pielgrzymki // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 25, s. 6
  27. STANISZKIS Jadwiga. Pielgrzymka Trzeciego Tysiąclecia / rozm. przepr. Teresa Wójcik // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 24, s. 2–3
  28. STASIUK Andrzej. Dukla, 9–10 czerwca // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 27, s. 11
  29. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. Lekcja Polski // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 24, s. 1, 4–6
  30. WILK Ewa, Janicki Mariusz. Do własnego Kościoła // *Polityka*. – 1997, nr 24, s. 15–16
  31. WILK Ewa, Janicki Mariusz. Przyjdź i chodź za Mną // *Polityka*. – 1997, nr 25, s. 22–23, 25

32. WIŚCICKI Tomasz. Polski czyn, polska prawda // *Więź*. – 1997, nr 8, s. 107–112
33. ZIĘBA Maciej. Papieska partytura // *W drodze*. – 1997, nr 7, s. 13–17
34. ZIĘBA Maciej. Wierzę w logikę budowania: [wyw]. // *W drodze*. – 1997, nr 5, s. 16–17
35. ŻAK Adam. Współczesność – szansa czy dopust Boży?: papieski program dla Kościoła w Polsce // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 16, s. 1, 10
36. ŻYSZKIEWICZ Waldemar. Język ludzi i aniołów // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 28, s. 4

C. Rozważania o pontyfikacie

1. BARDECKI Andrzej. „Pan jest i woła cię”: Karol Wojtyła i „Tygodnik Powszechny” // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 43, s. 8
2. BOROWIK Zbigniew. Europa według Jana Pawła II // *Życie i Myśl*. – 1994, nr 4, s. 3–13
3. BUCHTA Adam. Dwie fazy pontyfikatu papieża // *Prz. Tyg.* – 1996, nr 42, s. 10–11
4. DESKUR Andrzej Maria. Wiedziałem, że wybiorą Wojtyłę: 20-lecie pontyfikatu / rozm. przepr. Tomasz Sakiewicz // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 40, s. 11–14
5. DOMOSŁAWSKI Artur. Papież i mury Europy // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 256, s. 23–26
Przesłanie Jana Pawła II dla krajów Europy Wschodniej.
6. DUCH czasu: dwudziestolecie pontyfikatu Jana Pawła II / Tadeusz Mazowiecki [i in.] // *Wprost*. – 1998, nr 42, s. 32–36
7. ETCHE GARAY Roger. Samotność i pocieszenie: jubileusz Ojca Świętego // *Tyg. Powsz.* – 1995, nr 21, s. 1
8. FILIPPOW Borys. Czy łatwo być papieżem – Słowianinem? // *Forum*. – 1998, nr 51/52, s. 1–3
9. FRANKIEWICZ Stefan. Planetarna misja Papieża trwa. [Piętnastolecie pontyfikatu] // *Więź*. – 1993, nr 10, s. 3–20
10. GADOWSKI Witold, Szarek Jarosław. Niezwykły w swojej normalności: 20-lecie pontyfikatu // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 40, s. 15
11. GARTON Timothy. „Nie bójcie się”: w 20 rocznicę pontyfikatu Papieża, „największego przywódcy naszych czasów” // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 243, s. 15–16
12. HEJMO Konrad Stanisław. „Moim życiem jest Chrystus”: [15-lecie pontyfikatu] // *W drodze*. – 1994, nr 1, s. 27–34

13. IKONOWICZ Mirosław. Ciało i duch. [Szesnaście lat pontyfikatu Jana Pawła II] // *P o l i t y k a .* – 1994, nr 42, s. 1, 14
14. IKONOWICZ Mirosław. Papież z Polski // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 41, s. 6–7
15. JAN PAWEŁ II, papież. Umiłowani moi Rodacy! // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 40, s. 15
16. JAN PAWEŁ II, papież. „Otwórzcie drzwi Chrystusowi” // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 43, s. 3
17. (jkm). Społeczny wymiar wiary: w 20-lecie pontyfikatu Jana Pawła II // *Inspiracje.* – 1998, nr 6, s. 29
18. KŁOSSOWSKA Anna. Dźwięk serca dzwonu: dwadzieścia lat pontyfikatu Jana Pawła II // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 43, s. 12–13
19. KRACIK Jan. Prawda łagodna i silna: 20 lat pontyfikatu wobec tradycji i historii Kościoła // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 39, s. 8
20. KRZEMIŃSKI Adam. Trudna wiara // *P o l i t y k a .* – 1998, nr 42, s. 3–6, 8
21. MALIŃSKI Mieczysław
Pontyfikat Jana Pawła II 1983–1988 / opr. Andrzej Hartliński, Bożysław Walczak. – Poznań : Księgarnia Św. Wojciecha, 1991. – 233 s., 104 s. tabl. kolor.: fot., portr.
22. MIAZEK Jan. Papież z „dalekiego kraju”. [16-lecie pontyfikatu]. // *Prz. Katol.* – 1994, nr 35, s. 1–2
23. MOSKWA Jacek. Wzniesione ręce Mojżesza: XX-lecie pontyfikatu w Rzymie // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 43, s. 8
24. PIASECKI Konrad. Serce z naszych serc: pod okiem papieża A. Kwadziński i M. Krzaklewski przekazali sobie znak pokoju: [korespondencja z Rzymu] // *P o l i t y k a .* – 1998, nr 43, s. 15
25. PIENKOSZ Konstanty. Nie lękajcie się... // *Sycyna.* – 1998, nr 20, s. 4
26. PODGÓRSKA Joanna. Święci Jana Pawła II: papież kanonizował i beatyfikował już ponad 1000 osób // *P o l i t y k a .* – 1996, nr 41, s. 71–72, 74
27. PONTYFIKAT Jana Pawła II: kronika najważniejszych wydarzeń // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 42, dod. s. I, IV–V
28. SALIJ Jacek. Polska z Papieżem / rozm. przepr. Barbara Sulek-Kowalska // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 42, s. 3
29. SKWARNICKI Marek. Duch wyzwolenia: 15 lat pontyfikatu Jana Pawła II // *W Drodze.* – 1993, nr 10, s. 12–19
30. SOSNOWSKA Dorota. Wędrujący pasterz // *W Drodze.* – 1995, nr 6, s. 69–72
31. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. 18. rocznica pontyfikatu Jana Pawła II // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 42, s. 1–2

32. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. Ten niezwykły papież // Tyg. Solid. – 1998, nr 40, dod. s. 7–9
33. SUŁEK-KOWALSKA Barbara. Teraz kolej na nas! [Szesnaście lat pontyfikatu] // Tyg. Solid. – 1994, nr 42, s. 4
34. SWIEŻAWSKI Stefan. „No, jestem” / rozm. przepr. Tomasz Królak // Tyg. Powsz. – 1998, nr 45, s. 10
35. SZPAKOWSKI Zdzisław. Wspólny pokój: 20-lecie pontyfikatu // Gaz. Pol. – 1998, nr 40, s. 16–17
36. TANALSKI Dionizy. Co nam dał pontyfikat? // Prz. Tyg. – 1998, nr 44, s. 17
37. THAVIS John. Papież wciąż spogląda w przyszłość // Tyg. Powsz. – 1998, nr 42, dod. s. III
38. TISCHNER Józef. Na drodze do Emaus, czyli Papież i jego krytycy // Tyg. Powsz. – 1998, nr 37, s. 1, 10–11
39. TROZYŃSKI Andrzej. Szesnaście lat minęło // Prz. Katol. – 1994, nr 35, s. 3, 11
40. TURNAU Jan. Między Jakubem a Pawłem // Tyg. Powsz. – 1998, nr 42, dod. s. III
41. TUROWICZ Jerzy. Budowniczy mostów // Tyg. Powsz. – 1998, nr 42, s. 1, 8
42. TUROWICZ Jerzy. Jan Paweł II fundamentalista? // Gaz. Wybór. – 1998, nr 50, s. 30
43. WEIGEL Georg. Pontyfiakt radykalny / rozm. przepr. Paweł Kozacki // W Drodze. – 1995, nr 10, s. 4–8
44. WIECZOREK Adam. 15 lat pontyfikatu Jana Pawła II: kalendarium // Życie i Myśl. – 1993, nr 2, s. 92–111
45. WITKOWSKI Andrzej
Jan Paweł II – pontyfikat, fakty, osoby, wydarzenia. – Częstochowa : Tygodnik Katolicki, Niedziela, 1997. – 210 s.: (Biblioteka „Niedzieli”); 52
46. WNUK-LIPIŃSKI Edmund. Inny kraj: Jan Paweł II a Polska // Tyg. Powsz. – 1998, nr 43, s. 1, 9
47. ZIĘBA Maciej. Papież prorok: 20-lecie pontyfikatu Jana Pawła II / rozm. przepr. Ewa K. Czaczkowska // Rzeczpospolita. – 1998, nr 243, s. 7
48. ZIĘBA Maciej. W krzywym zwierciadle: media wobec pontyfikatu Jana Pawła II // Tyg. Powsz. – 1995, nr 42, s. 1, 8–9
49. ZIĘBA Maciej, PAWŁOWICZ Adam
Niezwykły pontyfikat. – Kraków : „Znak”, 1997. – 237 s.
50. ŻYCIŃSKI Józef. Papieska Europa ducha: pontyfikat // Tyg. Powsz. – 1998, nr 40, s. 1, 10

D. Nauczanie

a. Pozycje zwarte

1. BŁACHNIO Jan Ryszard
Polskie inspiracje i wartości w nauczaniu Jana Pawła II. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uczelniane WSP, 1995. – 205 s.
2. CZARNY Janusz
Jana Pawła II wizja cywilizacji miłości: (studium filozoficzne). – Wrocław : „Arboretum”, 1994. – 215 s. – (Rozprawy Naukowe; 5)
3. FERT Emilia
Wychowanie do czystości w nauczaniu Jana Pawła II. – Kielce: „Jedność”, 1998. – 176 s.
4. GALAROWICZ Jan
Imię własne człowieka: klucz do myśli i nauczania Karola Wojtyły – Jana Pawła II. – Kraków : Wydaw. Naukowe PAT, 1996. – 188 s. – (Prace i Sympozja; 2)
5. JAN PAWEŁ II, papież
Ewangelia cierpienia: wybór homilii, przemówień i dokumentów / red. Janusz Poniewierski. – Kraków : „Znak”, 1997. – 330 s.
6. JAN PAWEŁ II, papież
Nauczanie papieskie / opr. Eugeniusz Weron, Antoni Jaroch. – Poznań : „Pallottinum”, 1996. – XXIV, 1003 s.
7. JAN PAWEŁ II, papież
Nie lękajmy się prawdy: rachunek sumienia Kościoła na trzecie tysiąclecie. – Kraków : Wydaw. M., 1997. – 252 s. – (Jan Paweł II Naucza)
8. JAN PAWEŁ II, papież
Rodzino, co mówisz o sobie?: dokumenty i przemówienia papieskie w Roku Rodziny. – Kraków : Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitarnej, 1995. – 448 s.
9. JAN PAWEŁ II a wyzwania współczesności / red. Zbigniew Stachowski. – Warszawa : „Sebix”, 1991. – 233 s.
10. JAN PAWEŁ II naucza jak żyć / wybór, koment. Richard Balkin, Nick Bakalar. – Warszawa : Amber, 1996. – 159 s.: il
11. KAROŃ Anna
Dramat spotkania z Bogiem i z człowiekiem w myśli Karola Wojtyły Jana Pawła II. – Kraków : Wydaw. Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, 1994. – 126 s.
12. MAJEWSKI Józef
Miłość ukrzyżowana: nad teologią cierpienia Jana Pawła II. – Warszawa : „Biblioteka Więzi”, 1998. – 175 s. – (Teologia na Co Dzień)

13. POBORSKI Mieczysław

Nauka społeczna Jana Pawła II: Kościół wobec wyzwań współczesności. – Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1993. – 230 s.

14. ZIĘBA Maciej

Demokracja i antyewangelizacja: komentując nauczanie Jana Pawła II. – Poznań: „W Drodze”, 1997. – 180 s.

b. Artykuły

– *Opracowania ogólne*

1. ADAMIAK Elżbieta. Trzy listy // *T y g . P o w s z .* – 1998, nr 42, dod. s. VI
Kobieta w nauczaniu Jana Pawła II.
2. AUGUSTYN Józef. Miłość wymaga kultury języka // *T y g . P o w s z .* – 1998, nr 42, dod. s. VIII
3. BORTKIEWICZ Paweł. Etos zjednoczonej Europy w nauczaniu Jana Pawła II // *Ż y c i e i M y ś l .* – 1998, nr 1, s. 3–13
4. CHROSTOWSKI Waldemar. Jan Paweł II o Żydach i judaizmie 1900–1995 // *Z n a k .* – 1996, nr 3, s. 48–61
5. DYCZEWSKI Leon. Podstawy i postulaty polityki społecznej wobec rodziny // *S p o ł e c z e ń s t w o .* – 1997, nr 3, s. 311–326
6. DYLUŚ Aniela. Wolny rynek – ubóstwo – uczestnictwo // *T y g . P o w s z .* – 1998, nr 42, dod. s. II
7. FILIBECKI Giorgio. Prawa człowieka w nauczaniu Jana Pawła II (Podstawy i zasady) // *I n s p i r a c j e .* – 1998, nr 6, s. 11–15
8. KRZEMIŃSKI Ireneusz. Problem z papieżem // *Prz. Polit.* – 1997, nr 35, s. 14–18
9. MROCZKOWSKI Ireneusz. Nowy feminizm w nauczaniu Jana Pawła II // *W i ę ź .* – 1998, nr 1, s. 11–19
10. NOSOWSKI Zbigniew. Tryb papieski niedokonany // *W i ę ź .* – 1998, nr 4, s. 5–8

O zadaniach Kościoła w Polsce w najbliższych latach.

– *Encykliki*

1. CZAJKOWSKI Michał. Encyklika o ekumenii // *W Drodze.* – 1995, nr 8, s. 38–44
Encyklika „Ut unum sint”.
2. GÓRKA Leonard. Torowanie dróg jedności: ekumeniczna encyklika Jana Pawła II // *T y g . P o w s z .* – 1995, nr 29, s. 1, 11

3. KAMPKA Franciszek. Ład gospodarczy w świetle encykliki „Centesimus annus” // *Prz. Powsz.* – 1991, nr 10, s. 30–46
4. KŁOCZOWSKI Jan Andrzej. Wiara i rzeczywistość: o encyklice „Fides et ratio” // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 46 s. 1, 11
5. KOŁAKOWSKI Leszek. Mała uwaga o wielkiej encyklice: „Fides et ratio”: [korespondencja z Oxfordu] // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 47, s. 1, 5
6. KOZACKI Paweł. Wiara i rozum // *Wprost.* – 1998, nr 43, s. 119
7. KRASIŃSKI Józef. Ekumeniczna encyklika Jana Pawła II pośród znaków czasu // *Więź.* – 1996, nr 1, s. 142–153
Encyklika „Ut unum sint”.
8. KRUCINA Jan. Cywilizacja współczesna jako „wołanie o Ducha” // *Życie i Myśl.* – 1997, nr 3, s. 16–24
Encyklika Jana Pawła II „Divinum et vivificantem”.
9. KRUCINA Jan. Wartość życia drogą demokracji poprawionej: nad encykliką „Evangelium vitae” // *Chrześc. w Świecie.* – 1995, nr 1, s. 3–16
10. MAJKA Józef. „Centesimus Annus”: encyklika o ratowaniu współczesnego świata // *Tyg. Powsz.* – 1991, nr 40, s. 3
11. NOVAK Michael. Etyczna busola biznesu: w pięciolecie „Centesimus annus” // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 21, s. 1, 5
12. NOVAK Michael. Osoba twórcza // *Tyg. Powsz.* – 1991, nr 40, s. 1–2
Przedsiębiorczość w encyklice „Centesimus annus”.
13. SALIJ Jacek. Dlaczego ta encyklika jest tak ważna? („Veritatis splendor”) // *W Drodze.* – 1998, nr 12, s. 4–8
14. SUJKA Andrzej. Evangelium vitae // *Prz. Katol.* – 1995, nr 16, s. 1, 8
15. TISCHNER Józef. Wobec zła: wokół „Veritatis splendor” // *Tyg. Powsz.* – 1994, nr 2, s. 1, 8
16. TROSKA Jerzy. „Evangelium vitae”: encyklika o wartości i nienaruszalności życia ludzkiego // *Życie i Myśl.* – 1995, nr 2, s. 3–9
17. TROSKA Jerzy. „Veritatis splendor”: encyklika o wolności i prawdzie // *Życie i Myśl.* – 1993, nr 2, s. 3–11
18. TURNAU Jan. Encyklika prorocza. [„Veritatis splendor”] // *Znak.* – 1994, nr 8, s. 121–122
19. ZIMOŃ Damian. Listy do Kościoła i świata: encykliki Jana Pawła II // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 42, s. 10
20. ŻYCIŃSKI Józef. W supermarkecie nie pytaj o prawdę: [fragm.] // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 42, s. 21
Nowa encyklika papieska „Fides et ratio”.

Urszula Bzdawka
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

„ROK SENIORA” PROBLEMY I RADOŚCI TRZECIEGO WIEKU

Na świecie żyje ponad 380 milionów osób powyżej 65 lat, co stanowi 7% mieszkańców ziemi. W Europie Zachodniej, USA i Japonii grupa ta stanowi już dziś 15% społeczeństwa. W Polsce mieszka ponad 8 milionów ludzi starszych. W ostatnich pięciu latach grupa osób powyżej 65 roku życia wzrosła o 14 procent.

Medycyna pozwoliła przedłużyć ludzkie życie. Głównym zadaniem społeczeństwa staje się opracowanie i rozwijanie specjalnych programów opiekuńczych i zdrowotnych, a także takich, które pozwolą starszym ludziom ciekawie wypełnić czas.

Warte szerszej popularyzacji są funkcjonujące w Polsce od 20 lat (m.in. w Poznaniu) Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Umożliwiają one ludziom starszym, emerytom i rencistom realizację aktywnego trybu życia, usprawnianie fizyczne i intelektualne poprzez cotygodniowe wykłady, seminaria a także poprzez organizację licznych imprez rozrywkowych, artystycznych i turystycznych. W zajęciach UTW uczestniczyć mogą emeryci i renciści, bez względu na poziom wykształcenia.

Doceniając rangę problemu Organizacja Narodów Zjednoczonych przyjęła uchwałę, zgodnie z którą rok 1999 uznano za Międzynarodowy Rok Seniora.

Proponujemy obszerny wybór literatury nt. różnych aspektów starości: psychologicznych, zdrowotnych, społecznych, a także szereg opracowań nt. aktywności życiowej seniorów i pogodnego spojrzenia na problemy trzeciego wieku.

A. Psychologiczno-socjologiczne problemy starości

1. BOIS Jean-Pierre

Historia starości: od Montaigne'a do pierwszych emerytów. – Warszawa : „Volumen”, 1996. – 326 s. – (Nowa Marianna)

2. CONI Nicholas, DAVISON William, WEBSTER Stephen

Starzenie się. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1994. – 212 s. – rys., wyk. – (Medycyna dla wszystkich)

3. DŁUGOSZ Zbigniew. Stan i dynamika starzenia się ludności Polski // *Czas Geogr.* – 1997, z. 2, s. 227–232

4. DŁUGOSZ Zbigniew. Próba określenia zmian starości demograficznej Polski w ujęciu przestrzennym // *Wiad. Statyst.* – 1998, nr 3, s. 15–27
5. KOWALEWSKI Jerzy Tadeusz
Ludność w starszym wieku w rolnictwie polskim: studium demograficzne. – Łódź : Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego, 1991. – 298 s.: mapy, wykr.
6. LENARTOWICZ Jolanta. I włos jak srebro // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 52, dod. „Na zdrowie”, s. 1
7. MINOIS Georges
Historia starości: od antyku do renesansu. – Warszawa : „Volumen”, 1995. – 336 s.
8. PHILIPPE Thomas. Starość // *W Drodze.* – 1997, nr 11, s. 23–31
Chrześcijański sens starości. Fragm. książki „Nowa dojrzałość u najstarszych”
9. PRZYGOTOWANIE do starości: materiały z konferencji gerontologicznej, Łódź 18–19 października 1996 / red. Małgorzata Dziegielewska. – Łódź : ZODUŁ, 1997. – 284 s.
10. RYSZ-KOWALCZYK Barbara
Pokolenie w fazie późnej dojrzałości: deformacje cyklu życia a zagrożenia społeczne we współczesnej Polsce. – Warszawa : Instytut Polityki Społecznej – Uniwe, [1995]. – 186 s.
11. SUSUŁOWSKA Maria
Psychologia starzenia się i starości. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1989. – 352 s.
12. TERYTORIALNE zróżnicowanie procesu starzenia się ludności Polski / współaut. Barbara Nowakowska. – Warszawa : SGHISiD, 1991. – 182 s.: mapy. – (Monografie i Opracowania)
13. Z BADAŃ nad terytorialnym zróżnicowaniem procesu starzenia się ludności w Polsce i Czechosłowacji / red. Zofia Zarzycka. – Łódź : Wydaw. Uniw. Łódzkiego, 1990. – 41 s.
14. WENDORFF Claus
Ten, kto patrzy z oddali... : gerontozofia czyli urok starzenia się. – Poznań. Kantor Wydawniczy SAWW, 1990. – 88 s.
15. WOŹNIAK Zbigniew
Najstarsi z poznańskich seniorów: jesień życia w perspektywie gerontologicznej. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 1997. – 139 s.: wykr.
16. ZYCH Adam A.
Człowiek wobec starości: szkice z gerontologii społecznej. – Warszawa : „Interart”, 1995. – 162 s. – (Biblioteka Pracownika Socjalnego)

B. Pomoc społeczna i opieka nad osobami starszymi

a. Pozycje zwarte

1. BŁĘDOWSKI Piotr
Pomoc społeczna i opieka nad osobami starszymi w RFN. – Warszawa : „Interart”, 1996. – 189 s. – (Biblioteka Pracownika Socjalnego)
2. BŁĘDOWSKI Piotr. Polityka społeczna w RFN wobec problemów starości // *P o l i t . S p o ł.* – 1996, nr 10, s. 24–29
3. DZIUBIŃSKA-MICHALEWICZ Małgorzata. Starsza generacja w Szwecji na tle innych krajów // *P o l i t . S p o ł.* – 1996, nr 1, s. 21–25
4. ILCZUK Janusz
Imperium ograbionych starców: próg nadziei i emerytów. – Warszawa : Agencja Nowych Autorów „ANA”, 1995. – 102 s.: faks., fot.
5. LISOWSKI Adam
Instytucjonalne formy opieki nad ludźmi starymi i niepełnosprawnymi w wybranych krajach wysoko rozwiniętych. – Warszawa : CINTE. OIC, 1989. – 24 s.
6. ŁOPATKO Jan
Pomoc społeczna wobec starych na wsi. – Warszawa : Ośrodek Badań Społecznych, 1991. – 272 s.: rys.
7. OGONOWSKA Inga
Mieszkanie z opieką dla osób starszych: zarys problemu w wybranych krajach Unii Europejskiej. – Warszawa : IGM, 1997. – 45 s. – (Zielona Seria IGM)
8. OSTROWSKI Lech
Rolnicy starsi wiekiem [i ich gospodarstwa]: (wyniki ankiety IERiGŻ z 1992 roku). – Warszawa : IERiGŻ, 1994. – 32 s. – (Komunikaty. Raporty. Ekspertyzy)
9. SPOŁECZNE aspekty starzenia się i starości / red. Joanna Storegå-Piasek, Brunon Synak. – Warszawa : CMKP, 1990. – 158 s.
10. SPOŁECZNE kwestie starości / aut. wyb., opr. Barbara Rysz-Kowalczyk. – Warszawa : Ośrodek Badań Społecznych, 1991. – 149 s. – (Studia nad kwestiami społecznymi)
11. SYTUACJA bytowa ludzi starszych w 1989 r. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 1990. – 154 s. – (Materiały i Opracowania Statystyczne)
12. SZATUR-JAWORSKA Małgorzata, Halicka Małgorzata, Pędich Wojciech. Prawa ludzi starych w Polsce a europejskie deklaracje praw człowieka // *P o l i t . S p o ł.* – 1996, nr 10, s. 20–24

13. TRYFAN Barbara
Wiejska starość w Europie. – Warszawa : PAN IRWiR, 1993. – 145 s. – (Problemy Rozwoju Wsi i Rolnictwa)
14. WOJSZEL Beata. Miejsce samopomocy w polityce społecznej wobec człowieka starego // *P r a c . S o c .* – 1997, nr 2, s. 3–10
15. WOLNA-VAN DAS Henryka. Starzykowie // *Ś l ą s k .* – 1998, nr 5, s. 32–34
Opieka nad ludźmi starszymi na Śląsku.
16. ZYCH Adam A., BARTEL Roland
Sytuacja życiowa ludzi w podeszłym wieku w Polsce i w Republice Federalnej Niemiec. – Kielce : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1990. – 227 s.
17. ZANIEWSKA Anna Bożena. Czy państwowy znaczy gorszy?: głos polemiczny w obronie państwowych domów stałego pobytu dla ludzi starszych // *P r a c . S o c .* – 1997, nr 2, s. 73–78

C. Trzeci wiek a zdrowie

1. BRĘBOROWICZ Andrzej. Recepta na długie życie?: rozmowa z profesorem... z Katedry i Zakładu Patofizjologii Akademii Medycznej w Poznaniu // *G ł o s W i e l k o p .* – 1999, nr 52, dod. „Na zdrowie”, s. 3
2. BUTTLAR Johannes
Formuła Matuzalema: klucz do wiecznej młodości. – Warszawa : „Prokop”, 1995. – 144 s., tabl.: il.
3. COFTA Szczepan. Zdrowie i choroba po siedemdziesiątce: kilka uwag o chorobach w wieku starszym // *P r z e w . K a t o l .* – 1999, nr 7, s. 38
4. DZIĘGIELEWSKA Małgorzata. „Przygotowanie do starości”, materiały z konferencji gerontologicznej w Łodzi, 18–19 października 1996 r. // *E d u k . D o r o s .* – 1997, nr 4, s. 146–149
5. GARRETT Gill
Dodać zdrowia do lat: krótki poradnik, jak być zdrowym w starszym wieku. – Warszawa : Med Tour Press International Wydaw., 1994. – 152 s.: rys.
6. GARRETT Gill
Potrzeby zdrowotne ludzi starszych. – Warszawa : Państw. Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1990. – 161 s.: fot., wykr.
7. GUMOWSKA Irena
Odżywianie ludzi starszych. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Watra”, 1988. – 95 s.: rys.

8. KULIK Andrzej, Sygut-Nowak Marzena. Społeczna eutanazja // *Wprost*. – 1997, nr 48, s. 86, 88
Opieka zdrowotna nad ludźmi starymi.
9. MAŃCZAK Tadeusz
Jak zapobiegać przedwczesnej starości. – Bydgoszcz : „Arcanus”, 1997. – 140 s. – (SOS – Ratujmy Nasze Zdrowie)
10. MICHALAK Janusz. Zastrzyk młodości // *Wprost*. – 1998, nr 40, s. 88–89
Procesy starzenia się mężczyzn.
11. PECYNA Maria Bogumiła
Człowiek i jego choroba. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 1993. – 93 s.
12. RODZIEWICZ-GRUHN Joanna. Potrzeba edukacji zdrowotnej w okresie starzenia na tle oceny działań prozdrowotnych kobiet i mężczyzn w wieku 40–60 lat // *Prz. Nauk. Kult. Fiz. / WSP Częst.* – (1997), z. 1, s. 89–101
13. SREBRO Zbigniew
Bioenergetyka, starzenie się i rak. – Kraków : Wydaw. Nauk. WSP, 1998. – 87 s.: tabl., faks., fot., rys., wyk.
14. TIETZE Henry G.
Wiek a zdrowie: przewodnik po chorobach wieku dojrzałego. – Wrocław : „Astrum”, 1996. – 108 s. – (Tajemnice Natury Człowieka)
15. ZABURZENIA psychiczne wieku podeszłego / współaut. Marta Cichocka; red. Stefan Krzywiński. – Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 1993. – 271 s.
16. WOJTASIŃSKI Zbigniew. Katastrofa długowieczności // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 229, s. 25
Choroby wieku starczego.
17. ZDROWIE do raportu: raport zdrowotny Światowej Organizacji Zdrowia z 1998 r. // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 52, dod. „Na zdrowie”, s. 2

D. Jak pogodnie przeżyć starość

1. BABCIA być... // *Przew. Katol.* – 1999, nr 4, s. 12–13
2. BALL Stefan
Długowieczność: mity i rzeczywistość. – Warszawa : „Medyk”, 1996. – 134 s.
3. BROWN David
Najlepsze lata masz jeszcze przed sobą, czyli poradnik o tym, jak się wesoło (i zupełnie bez godności) zestarzeć. – Warszawa : Warszawski Dom Wydawniczy, 1992. – 102 s.

4. CHOPRA Deepak
Życie bez starości: młode ciało, ponadczasowy umysł. – [Wyd. 2].
– Warszawa : „Książka i Wiedza”, 1998. – 279 s.
5. CRISTOL Robert
Być zawsze młodym. – Warszawa : „W.A.B.”, 1994. – 299 s.
6. KOWALSKI Krzysztof. Matuzalem na bocznicę // *R z e c z p o s p o l i t a*.
– 1997, nr 290, s. 28
7. LEBERT Norbert
Starzy grzesznicy żyją dłużej: [recepty na długowieczność]. – War-
szawa : „Rój”, 1991. – 228 s.
8. PEŁDICH Wojciech
Ludzie starzy. – Warszawa : CRSS, 1996. – 67 s.: wykr.
9. SKINNER Burrhus Frederic, VAUGHAN Margarete
Przyjemnej starości: poradnik praktyczny. – Kraków : „BUS”, 1993.
– 179 s.
10. ROMANOWSKA Dorota. Trzeci wiek // *W p r o s t*. – 1998, nr 19, s. 56, 58
11. SANCHEZ Anne-Cécile. Pogotowie rodzinne // *F o r u m*. – 1999, nr 4,
s. 18–19
Nowe role młodych babć i dziadków.
12. SYGUT-NOWAK Marzena, Nowak Małgorzata. Marzenie Fausta //
W p r o s t. – 1997, nr 52, s. 82, 84
13. SZTUKA starzenia się / tłum. Zyta Beata Wojszel. – Warszawa : Polskie
Towarzystwo Gerontologiczne, 1993. – 83 s.: fot.
14. TULEYA Arleta
Jak pomóc własnemu dziadkowi?: poradnik bibliograficzny. – To-
ruń : Ośrodek Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych, 1996. – 28 s.
15. WALEWSKI Paweł. Starość – radość // *P o l i t y k a*. – 1997, nr 34, s.
60–61
16. WIŚNIEWSKA-ROSZKOWSKA Kinga
Druga i trzecia młodość kobiety. – Wyd. 6 rozsz. – Warszawa :
Państw. Zakł. Wydaw. Lek., 1990. – 149 s. – (Lekarz Radzi Kobietom)
17. WIŚNIEWSKA-ROSZKOWSKA Kinga
Pochwała starości. – [Warszawa – Struga]: „Michalineum”, 1994. –
135 s.
18. WIŚNIEWSKA-ROSZKOWSKA Kinga
Nowe życie po sześćdziesiątce. – [Wyd. 2 popr.]. – Wrocław :
„Tłum”, 1994. – 231 s.
19. WIŚNIEWSKA-ROSZKOWSKA Kinga
Starość jako zadanie. – Warszawa : „Pax”, 1989. – 149 s.

E. Formy aktywności życiowej

1. BARANOWSKA Magdalena. Uśmiechnięta rodzina seniorów // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 50, s. 10
2. CZERNIAWSKA Olga
Osoby starsze jako uczestnicy pieszych pielgrzymek w Polsce // *Rocz. Nauk. Społ.* – 1996, z. 2, s. 265–273
3. GRZELCZAK Anna. Odrobina dobrej woli // *Przew. Katol.* – 1999, nr 9, s. 26–27
Uniwersytet Trzeciego Wieku w Poznaniu.
4. JEDYNACKI Andrzej
Ćwiczenia fizyczne i rehabilitacyjne dla osób starszych w warunkach domowych. – Warszawa : Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, 1988. – 190 s. : rys.
5. KOŁOMYJSKA Grażyna
Formy rekreacji ruchowej dla osób starszych. – Kraków : AWF, 1992. – 122 s.: rys., wyk.
6. ŁOBOŻEWICZ Tadeusz
Stan i uwarunkowania aktywności ruchowej ludzi w starszym wieku w Polsce. – Warszawa : Wydaw. AWF, 1991. – 207 s.: wyk. – (Z Warsztatów Badawczych)
7. SZWARC Halina, WOLAŃSKA Teresa, ŁOBOŻEWICZ Tadeusz
Rekreacja i turystyka ludzi w starszym wieku. – Warszawa : Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, 1988. – 154 s.: fot. – (Rekreacja, Relaks, Rozrywka)
8. TRAFIAŁEK Elżbieta. Elementy religijności ludzi w starszym wieku (wybrane aspekty) // *Prz. Religiozn.* – 1997, nr 1, s. 123–136
9. TURYSTYKA i rekreacja osób w starszym wieku. – Warszawa : Zakład Wydawnictw Statystycznych, 1988. – 38 s. – (Statystyka Polski)
10. ZAORSKA Zofia
Dodać życia do lat: materiały metodyczne ułatwiające organizację różnych form aktywności wśród osób starszych oraz w grupach wielopokoleniowych. – Lublin : „Klanza”, 1997. – 147 s.
11. ZAORSKA Zofia. Zabawa w życiu ludzi starszych // *Kult. Fiz.* – 1997, nr 5/6, s. 17–19

Rafał Watrowski
Uniwersytet im. A. Mickiewicza

WSPÓŁCZESNA LITERATURA ŚWIATOWA
LITERATURA AUSTRIACKA
LAT OSIEMDZIESIĄTYCH I DZIEWIĘĆDZIESIĄTYCH

Nawet osoba nie interesująca się bliżej życiem kulturalnym może zauważyć, że literatura austriacka cieszy się w Polsce wyjątkowo dobrym odbiorem i popularnością.

Dotyczy to zarówno dzieł pisarzy początku naszego wieku (Roth, Broch, Musil, Schnitzler), jak i zmarłych już po wojnie (wydana w bieżącym roku antologia przekładów Paula Celana), bądź całkiem niedawno i współcześnie tworzących – Bernhard, Handke, Schwab, Jelinek czy Turrini. Co więcej, to właśnie teksty autorów austriackich znalazły się ostatnio w samym centrum uwagi dzięki ich głośnym adaptacjom scenicznym.

Pisanie o literaturze austriackiej lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych może więc być ułatwione ugruntowaną obecnością nazwisk kilku jej najważniejszych reprezentantów w polskim życiu kulturalnym. Z drugiej strony podkreślić należy, że znajomość nazwisk i (może za wyjątkiem Bernharda) wąskiego wycinka twórczości ich właścicieli nie oznacza niestety dobrej znajomości całej panoramy życia literackiego Austrii ostatnich dwóch dekad, ze względu na nieobecność w polskich księgarniach tłumaczeń tej młodej literatury.

Jest to literatura mająca już za sobą pytania o własną tożsamość na tle innych literatur niemieckojęzycznych, dlatego niniejsze opracowanie zakłada zgodę na istnienie odrębnej literatury austriackiej. Dla uściślenia dodajmy, że w niniejszym, z konieczności pobieżnym szkicu, zajmiemy się twórczością pisarzy posiadających obywatelstwo austriackie, bądź mieszkających przez większość swojego życia w Austrii, którzy w okresie ostatniego dwudziestolecia wydali nowe pozycje w języku niemieckim.

* * *

Do niewątpliwie najbardziej znanych poza granicami swego kraju twórców ostatnich dwudziestu lat, a zarazem całego kończącego się stulecia należą Thomas Bernhard i Peter Handke. Obaj – choć z różnych względów – wymykają się jednoznacznyemu przyporządkowaniu.

Thomas Bernhard (1931–1989), poeta, prozaik i dramaturg, odszedł z tego świata pozostawiając swoich rodaków wraz ze sprzecznymi emocjami wywołanymi wystawieniem swojej ostatniej sztuki „Heldenplatz”, zamówionej

przez Burgtheater z okazji 50 rocznicy przyłączenia Austrii do Rzeszy, oraz ukazaniem się dwa lata wcześniej ostatniej powieści – „Auslöschung” (Wygaszenie, 1986), w których bezlitośnie obchodzi się tak z „nazistowsko-katolicką” Austrią, jak i bohaterami swoich utworów, których skazuje na wewnętrzną destrukcję i/lub fizyczną samozagładę. Jest to tematyka obecna w całej twórczości Bernharda. Pozycje lat osiemdziesiątych, takie jak – oprócz już wymienionych – powieści autobiograficzne: „Die Kälte” (Chłód, 1981) i „Ein Kind” (Dziecko, 1982), oraz poświęcone refleksji nad degrengoladą sztuki i jej twórców: „Beton” (1982), „Holzfällen” (Ścinanie drzewa, 1984), „Alte Meister” (Dawni mistrzowie, 1985), wyróżniają się jednak coraz silniej zaznaczającą się ucieczką języka bohaterów poza granice składni i potocznego przyzwyczajenia. Język staje się symptomem i sposobem ekspresji dla braku możliwości pogodzenia dążenia jednostki do spełnienia oraz jej kompletnej społecznej izolacji. Bernhard nie stroni też od ironii i gry językowej, jak w komedii „Über allen Gipfeln ist Ruh” (Cisza w wyżynie, 1981), czy refleksji nad istotą przekazu teatralnego, widocznej m.in. w sztukach „Der Theatermacher” (Komediant, 1984) i „Elisabeth II.” (Elżbieta II, 1987).

Mimo iż powiązany od początku z awangardową „Grupą z Graz”, Peter Handke (ur. 1942) sprawia skłonny do jednoznacznych kategoryzacji literaturoznawcom nie mniej kłopotów, co outsider Bernhard. Już od samego początku cechą rozpoznawczą Handkego jest sposób obchodzenia się z językiem, jako środkiem komunikacji i tworzywem literackim. Estetyka Handkego wyraża się w umieszczeniu języka w centrum artystycznego oglądu i dopiero poprzez rozmaicie kształtowane językowe „anty-światy” dotarcie do świata wewnętrznego jego odizolowanych od doraźnej codzienności bohaterów. To sposób narracji typowy dla większości jego utworów pisanych w ostatnim dwudziestoleciu. W tym czasie Handke wydał ponad 35 książek, w tym kilkanaście nowych tytułów, z których największą uwagę krytyki i najdźwięczniejszy rezonans publiczności czytelniczej zyskały: opowiadania: „Versuch über die Müdigkeit” (O zmęczeniu, 1989), „Versuch über die Jukebox” (O szafie grającej, 1990), „Versuch über den geglückten Tag” (O szczęśliwym dniu, 1991), sztuki „Das Spiel vom Fragen” (Zabawa z pytań, 1990) i „Die Stunde, da wir voneinander nichts wußten” (Godzina, w której nie wiedzieliśmy o sobie nic, 1992) oraz powieści „Der Chinese des Schmerzens” (Chińczyk bólu, 1983) i „Mein Jahr in der Niemandsbucht” (Mój rok w Zatoce Niczyjej, 1994).

W różny sposób zaznaczyli się w krajobrazie literackim lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych pozostali pisarze kojarzeni – podobnie jak Handke – z tzw. „Grupą z Graz”. Nazwą tą objął w 1967 roku Alfred Kolleritsch grupę autorów skupionych wokół czasopisma „manuskripte” i najczęściej osobiście zaprzyjaźnionych. Takie kryterium sprawiało, że „Grupa z Graz” była od początku

grupą programowo niezbyt niejednorodną. Wg wpływowego krytyka Ulricha Greinera, jedynym wspólnym mianownikiem mogłaby być triada „opozycyjność – odmowa – zaniechanie teorii”. Pisarze z Graz odznaczali się również wrażliwością społeczną i krytyką konwencji językowej jako źródła manipulacji.

Z tego środowiska pochodzą najważniejsze postaci dramaturgii austriackiej omawianego okresu: Werner Schwab, Peter Turrini, Wolfgang Bauer oraz Elfriede Jelinek.

Werner Schwab (1958–1994), obecnie chyba najpopularniejszy z nich, sławę swoją zdobył dopiero pod koniec naznaczonego alkoholizmem życia, zaś największe zainteresowanie nim przypada na koniec lat dziewięćdziesiątych. Jest tak być może dlatego, że utwory sceniczne Schwaba świadomie oscylują między tandetną farsą a moralitetem, a wraz ze swym bogactwem cytatów i dowolnością interpretacji doskonale wpisują się w „kanon” sztuki postmodernistycznej. Schwab stworzył w przeciągu ostatnich czterech lat życia 14 sztuk, drukowanych oddzielnie w *„manuskripte”* oraz zebranych w dwóch zbiorach: *„Fäkaliendramen”* (Dramaty ekskrementalne, 1991) i *„Königsdramen”* (Dramaty królewskie, 1992). Do najbardziej znanych osiągnięć dramaturgicznych Schwaba należą sztuki *„Die Präsidentinnen”* (Panie prezydent, 1990), *„Volksvernichtung oder Meine Leber ist sinnlos”* (Zagłada ludu albo moja wątroba jest bez sensu, 1991), *„Mesalliance”* (Mezaliany, 1992) *„Hochschwab”* (1992) oraz *„Faust: Mein Brustkorb: Mein Helm”* (Faust: Mój pancerz: Mój hełm, 1993). W 1992 wydał też Schwab utwór prozą, zatytułowany *„Abfall, Bergland, Cäsar. Eine Menschensammlung”* (Odpady, Pogórze, Cezar. Kolekcja ludzka, 1992), uznawany za typowy przejaw postmodernizmu w literaturze austriackiej ze względu na dowolność w konstrukcji tekstu i wynikającą stąd swobodę interpretacji, leżące u podłoża owego zbioru szkiców o ludziach.

Peter Turrini (ur. 1944) opublikował w ciągu ostatniego dwudziestolecia około dwudziestu sztuk, m.in. *„Die Bürger”* (Obywatele, 1981), *„Die Minderleister”* (Nieudacznicy, 1988), *„Alpenglühn”* (Alpejskie zorze, 1993), *„Die Schlacht um Wien”* (Bitwa o Wiedeń, 1995), poza tym kilka tomików wierszy i trzytomową *„Die Alpensaga”* (Saga alpejska, 1980), na podstawie której został nakręcony popularny serial. Twórczość Turriniego wyróżnia się na tle twórczości innych dramaturgów szczególnym zaangażowaniem społecznym, jest poświęcona, według jego własnej deklaracji „ludziom, którzy nic nie chcą zmieniać, którzy coś osiągnęli: pieniądze i znaczenie, i taką moralność, która pozwala im usprawiedliwić to, do czego doszli. Język, którym ci ludzie mówią, nie służy żadnym ogólnym celom, tylko ich własnemu celowi: to język rzeczy”.

Nieco słabszym echem, zwłaszcza poza granicami Austrii, odbijały się w ostatnich latach dzieła **Wolfganga Bauera (ur. 1941)**, kolejnego słynnego dramaturga z Graz, często samodzielnie reżyserującego swoje przedstawienia.

W interesującym nas okresie powstało około piętnaście sztuk, w których coraz silniej dochodzi do głosu dystans wobec wiary w możliwość „poprawienia świata” zanurzonego w chaosie i banale, powielanych przez telewizję. Na lata osiemdziesiąte przypadają m.in. takie dokonania jak „Memory Hotel” (Hotel Memory, 1980), „Woher kommen wir? Wo sind wir? Wohin gehen wir?” (Skąd przychodzimy? Gdzie jesteśmy? Dokąd idziemy?, 1982), „Ein fröhlicher Morgen beim Friseur” (Radosny poranek u fryzjera, 1983). Do najnowszych sztuk autora „Magic Afternoon” należy „Die Kantine. Capriccio a la Habsburg” (Kantyna, 1993).

Autorką równie znaną i kontrowersyjną co Werner Schwab jest **Elfriede Jelinek (ur. 1946)**. Mimo, iż jest ona również poetką i powieściopisarką, to naczelną rolę w jej dorobku zajmuje twórczość dramatyczna, na tym polu jest też literacko najbardziej płodna. Praktycznie cały jej dorobek przeznaczony na scenę powstał w okresie od 1979 r., dlatego można pozwolić sobie w niniejszym szkicu na jego lapidarne podsumowanie. W świadomości prowokacyjnych utworach Jelinek stara się ukazać absurdalność i zakłamanie świata rządzonego przez mężczyzn, angażując się przy tym nie tylko poprzez sztukę w sprawę równouprawnienia kobiet i „wyzwolenia seksualnego”. Ta stała walka pierwiastka męskiego i żeńskiego, niczym synonim zabarwionej politycznie walki zła z dobrem, stoi w tle tak wcześniejszych, jak i nowszych sztuk Jelinek. Do najgłośniejszych należą bez wątpienia „Clara S.” (1982), „Burgtheater” (1985), „Krankheit oder Moderne Frauen” (Choroba albo kobiety nowoczesne, 1987), „Totenauberg” (1991) i najnowsza – „Das Sportstück” (Sztuka o sporcie, 1997).

Sprawiedliwie dzieli swój talent między twórczość dramatyczną, prozatorską oraz literaturę dziecięcą kolejna pisarka wywodząca się ze środowiska „*manuskripte*”, **Barbara Frischmuth (ur. 1941)**. Autorka ta, czynna również jako tłumacz i teoretyk literatury, opublikowała m. in. sztuki „Mister Rosa oder Die Schwierigkeit, kein Zwerg zu sein” (Mister Rosa albo Jak to trudno nie być karłem, 1991), „Anstandslos” (Bez kłopotu, 1992), powieści „Kopftänzer” (Tańczący na głowie, 1984) i „Die Schrift des Freundes” (Pismo przyjaciela, 1998) i zbiory opowiadań „Mörderische Märchen” (Bajki mordercze, 1987) oraz „Hexenherz” (Serce czarownicy, 1994).

Najbardziej reprezentatywni przedstawiciele prozy austriackiej ostatnich dwóch dekad, to – poza omówionymi już skrótowo Bernhardem, Handkem i B. Frischmuth – Peter Rosei, Christoph Ransmayr, Bodo Hell, Gerhard Roth, Michael Köhlmeier, Walter Grond i Elisabeth Reichart.

Peter Rosei (ur. 1946) jest przez wielu uznawany za najbardziej biegłego spośród austriackich prozaików, jeśli chodzi o swobodę poruszania się w rozmaitych stylizacjach i zdolność „zagęszczania” atmosfery swoich powieści do klimatów znanych z filmów Antonioniego (Th. Rothschild). Jest też pisarzem

obdarzonym wybitnym talentem fabularyzatorskim. Na lata osiemdziesiąte przypadają jego powieści „15 000 Seelen” (15 000 dusz, 1985), „Die Wolken” (Chmury, 1986), „Der Aufstand” (Powstanie, 1987). W ostatnich latach Rosei zwrócił się w stronę dramatu – „Die Reise” (Podróż, 1992), „Großes Theater” (Wielki Teatr, 1992), jednak jego poczynania w tej dziedzinie nie spotkały się jak dotąd z uznaniem porównywalnym do jego oceny jako powieściopisarza.

Gerhard Roth (ur. 1942) bywa uznawany za najwybitniejszego prozaika związanego ze środowiskiem literackim Graz. Jego najważniejsze powieści opublikowane od roku 1980 to: „Der stille Ozean” (Ocean spokojny, 1980), „Am Abgrund” (Nad przepaścią, 1986), „Der Untersuchungsrichter” (Sędzia śledczy, 1988) wchodzące w skład siedmiotomowego cyklu „Die Archive des Schweigens” (Archiwa milczenia). Najnowsza powieść Gerharda Rotha nosi tytuł „Der See” (Jezioro, 1995). Za cechę rozpoznawczą pisarstwa G. Rotha, niedoszłego lekarza, uznaje się zdolność do „mikroskopowej” obserwacji, z której wyłania się następnie obraz świata. Ten świat to u G. Rotha najczęściej austriacka codzienność, z „austriacką chorobą” – niepamięcią historii, przeciwko której zwraca się autor „Im tiefen Österreich” (W głębokiej Austrii, 1990).

Josef Haslinger (ur. 1955) jest zaliczany do przedstawicieli literatury zaangażowanej społeczno-politycznie, czego reprezentatywnym uzasadnieniem jest książka „Politik der Gefühle” (Polityka uczuć, 1987). Haslinger osobiście angażuje się również w liczne przedsięwzięcia – był w latach osiemdziesiątych silnie związany z „Grazer Autorenversammlung”, w Wiedniu wydaje czasopismo literackie „Wespennest”, założył fundację „SOS Mitmensch” (SOS dla bliźniego). Zainteresowany jest nowymi możliwościami komunikacji – w styczniu 1998 roku rozpoczął wielki, nadal otwarty projekt „powieści internetowej” pt. „Die Welt nach dem Willen der Mutter” (Świat według woli matki), dla której napisał pierwszy rozdział. Największą sławę zdobyła w ostatnim dziesięcioleciu jego powieść „Opernball” (Bał w operze, 1995), przetłumaczona także na język polski.

Robert Menasse (ur. 1954) jest zarówno twórcą literatury, jak i krytycznym obserwatorem czynników składających się na „duchowość” austriacką. W swoich powieściach („Selige Zeiten, brüchige Welt”, Błogosławione czasy, kruchy świat, 1991; „Schubumkehr”, Powolny odwrót, 1995) zajmuje się pozycją jednostki w świecie przechodzącym globalną społeczno-polityczną metamorfozę. Jako eseista stara się określić pozycję austriackiej literatury, czy też w szerszym znaczeniu – austriackiego dorobku intelektualnego, w kontekście europejskim i światowym („Das Land ohne Eigenschaften. Essay zur österreichischen Identität”, Kraj bez właściwości. Esej o tożsamości austriackiej, 1992).

Wiele uwagi skupił w ostatnich latach na swojej twórczości **Christoph Ransmayr (ur. 1954)**, mimo, iż jego dorobek obejmuje tylko pięć pozycji wyda-

nych drukiem, w tym trzy powieści: „Die Schrecken des Eises und der Finsternis” (Koszmary lodu i ciemności, 1984), „Die letzte Welt” (Ostatni świat, 1988) i „Morbus Kitahara” (1995). Powieści Ransmayra są syntezą językowego pietyzmu i sumienności dziennikarskiej. Na punkt wyjścia swoich powieści autor wybiera zawsze autentyczny kontekst historyczny.

Rówieśnikami Ransmayra, Haslingera i Menasse są **Walter Grond** (ur. 1957) i **Elisabeth Reichart** (ur. 1953). Grond, autor powieści takich jak „Landnahme” (Inwazja, 1989), „Labrys” (1989) czy „Das Feld” (Pole, 1991), to dla poety Juliana Schuttinga „geniusz na miarę Homera” (w nawiązaniu do jednego z literackich pomysłów Gronda). Grond potrafi w lapidarnym języku wyrazić egzystencjalną niepewność swojego pokolenia, nie chcącego profilować się jedynie w odniesieniu do przeszłości, ale nie potrafiącego się odnaleźć także we współczesności.

Z kolei Elisabeth Reichart, w takich tekstach jak: „Februarschatten” (Lutowy cień, 1984), „Komm über den See” (Przyjdź przez jezioro, 1988), „La Valse” (1992), „Fotze” (Pizda, 1993) czy „Nachtmär” (Nocna baśń, 1995) objawia się czytelnikowi jako autorka wyrażająca w słowach „to co przemilczane i niewypowiedziane”. Tak bywają odbierane jej utwory, dziejące się zwykle na tle minionych, przemilczanych dramatów osobistych, bądź historycznych tragedii. Jak twierdzi poeta Gerhard Rühm, „Fotze”, będąca dla niego arcydziełem sztuki retorycznej, spełnia wszystkie warunki, by stać się „książką kultową”. Także pozostałe utwory Reichart pełne są wnikliwości psychologicznej i przykuwającej uwagę czytelnika doskonałości warsztatowej.

Michael Köhlmeier (ur. 1949), zgłębia w swoich powieściach problematykę reguł i rytuałów rządzących życiem społecznym. Najważniejszymi pozycjami w jego dorobku są „Moderne Zeiten” (Nowe czasy, 1984), „Die Musterschüler” (Wzorowi uczniowie, 1989) i „Telemach” (1995).

Spośród debiutujących w ostatniej dekadzie pisarzy należy wspomnieć choćby jeszcze o **Erichu Hacklu** – „Sara und Simon” (Sara i Simon, 1995), **Norbercie Gstrein** – „Einer” (Ktoś, 1988), „Das Regiester” (Rejestr, 1992) czy **Aloisie Hotschnigu** – „Aus” (Skończyło się, 1989), „Eine Art Glück” (Rodzaj szczęścia, 1990), „Leonardos Hände” (Ręce Leonarda, 1992).

Osobne miejsce we współczesnej literaturze austriackiej zajmuje **Bodo Hell** (ur. 1943), który swoje doświadczenia w zakresie muzyki i sztuk pięknych przenosi na twórczość o charakterze literackim, wkomponowując w teksty, takie jak „Stadtschrift” (Pisanie miasta, 1983), „666. Erzählungen” (666. Opowieści, 1987), „Wie geht’s” (Jak leci, 1989) lub „mittendrin” (Pośrodku, 1994), rysunki i fotografie, a także teksty będące doraźną obserwacją np. widoku z okna jadącego autobusu. Twórczość Hella jest żywą reakcją na informacyjny chaos, w którym jest zanurzony czytelnik jego utworów, a poprzez swą zbud-

waną z cytatów, otwartą i synestetyczną formę staje się ważnym przedstawicielem postmodernistycznej prozy austriackiej ostatnich lat.

Fiederike Mayröcker (ur. 1924), jest wybitną autorką utworów pisanych prozą, jej artystyczne wypowiedzi najznakomiciej wyrażone są jednak w poezji. Jest – obok swego przyjaciela Ernsta Jandla – najwybitniejszą przedstawicielką nurtu tzw. poezji konkretnej. Wiele zawdzięcza wpływom surrealizmu, które sprawiły, że chętnie rezygnuje w konstrukcji swych utworów ze związków przyczynowo-skutkowych i reguł rządzących czasem i przestrzenią. Wytwarza w ich miejsce nowe zależności poprzez swobodne operowanie skojarzeniami, powtórzeniami, dialogiem. Głównymi tematami jej twórczości są: magia języka, fenomen spostrzegania i refleksja nad sztuką. W okresie ostatniego dwudziestolecia wydała m.in. zbiory wierszy: „Winterglück” (Zimowe szczęście, 1986), „Das besessene Alter” (Opętany wiek, 1992) oraz pisane prozą: „Reise durch die Nacht” (Podróż pośród nocy, 1984), „Das Herzreißende der Dinge” (To, co rozdziera serce, 1985), „Stilleben” (Martwa natura, 1991), „Lektion” (1994).

Ernst Jandl (ur. 1925), to najgłośniejszy z żyjących poeta austriacki, nieustrudzony eksperymentator w dziedzinie języka poetyckiego, obdarzony doskonałym zmysłem parodii i groteski autor sztuk teatralnych i słuchowisk. Zza nieustannej gry językowej wyłania się rezygnacja wobec niezdolności wyjścia poza granice stosowanych środków wyrazu, niemożność wybawienia od lęku przed przemijalnością, sprzeciw wobec politycznej manipulacji językiem. Wydał ostatnio: „der gelbe hund” (Żółty pies, 1980), „augenspiel” (Gra oczu, 1981), „falamaleikum” (1983), „selbstporträt des schachspielers als trinkende uhr” (Autoportret szachisty jako pijącego zegara, 1983), „im delikatesenladen” (W delikatesach, 1988), „idyllen” (Idylle, 1989), „der beschriftete sessel” (Podpisany fotel, 1991), „stanzen” (1992).

Hans Carl Artmann (ur. 1921), założyciel „Grupy Wiedeńskiej”, z której wystąpił w roku 1960, w swoich utworach łączy mity kultury popularnej i zmysł paradoksu ze zróżnicowanymi technikami narracyjnymi (montaż, sprawozdanie). Jest uznawany za najbardziej innowacyjnego wśród poetów posługujących się dialektem. Z jego najnowszych tomików na uwagę zasługują „Gedichte von der Wollust des Dichtens in Worte gefaßt” (Wiersze o rozkoszy tworzenia ujęte w słowa, 1989), „Wiener Vorstadtballade” (Ballada o wiedeńskim przedmieściu, 1991).

Ostatnim w niniejszym szkicu znaczącym poetą, który korzeniami swojej estetyki sięga doświadczeń „Grupy Wiedeńskiej” jest poeta, dramaturg, prozaik i kompozytor **Gerhard Rühm (ur. 1930)**, najradykałniejszy w dziedzinie nowych doświadczeń przedstawiciel poezji konkretnej. Do liryki swej włącza elementy grafiki i muzyki, utwory dramatyczne zaś zbliżają się do poetyki happeningu. Jest autorem teoretycznego opracowania poświęconego twórczości au-

torów współtworzących przed laty *Grupę Wiedeńską*. Z jego najnowszych książek należy wymienić zbiór utworów poetyckich „Geschlechtedings” (1990), przeznaczoną dla teatru „reisefieber” (rajzefiber, 1989) oraz „powieść utopijną” „textall” (Wszechświat tekstu, 1992).

Jak łatwo zauważyć, większość wybitnych dokonań w zakresie prozy, a zwłaszcza dramatu, jakie objawiły się w okresie po 1980 r. miało mniej lub bardziej bezpośredni związek z postawami estetycznymi i światopoglądowymi typowymi dla *Grupy z Graz*. Wiele zaś miejsca w historii najnowszej liryki austriackiej zajmują o jedno pokolenie starsi autorzy tworzący w latach pięćdziesiątych *Grupę Wiedeńską*.

Spojrzenia na nową lirykę austriacką nie wolno jednak zawęzić do tej grupy twórców. Poetą nie mniej biegłym jak jej przedstawiciele jest w dziedzinie eksperymentu językowego **Andreas Okopenko (ur. 1930)**. Poszedł on jednak własną drogą, kreując świat nowatorskiej i mądrej poezji pełen ironii i parodii. Takie są również jego ostatnio wydane „Lockergedichte” (Wiersze luźne, 1983) oraz „Immer wenn ich heftig regne: Lockergedichte” (Zawsze kiedy mocno pada: Wiersze luźne, 1992).

Szkic ten byłby też niekompletny, gdyby zapomnieć o wybitnym poecie z Graz, **Alfredzie Kolleritschu (ur. 1931)**, założycielu i od ponad trzydziestu lat naczelnym redaktorze „manuskripte”. Kolleritsch – także jako prozaik – zwraca się w swej twórczości przeciwko skostniałym, stereotypowym formom życia jednostki, toczącego się w świecie naznaczonym totalitaryzmem. Swoje najnowsze wiersze zawarł w „Augenlust” (Rozkosz oczu, 1986), „Gegenwege” (Przeciwnie drogi, 1991) i „Zwei Wege, mehr nicht” (Dwie drogi, nic ponadto, 1993).

Z „Stadtparkforum Graz” kojarzony jest również **Julian Schutting (ur. 1937)**, do zmiany plci w 1989 r. publikujący jako Jutta Schutting. Centralnym tematem jego utworów jest poszukiwanie tożsamości podmiotu w niepewnym świecie. Od strony formalnej poezje jego cechuje precyzja, oszczędność środków wyrazu i swoista gramatyka. Oprócz tomików „Liebesgedichte” (Wiersze miłosne, 1982), „Traumreden” (Przez sen, 1987), „Aufhellungen” (Rozświetlenia, 1990), „Flugblätter” (Ulotki, 1990) wydał wiele utworów prozą: „Hundegeschichte” (Psia opowieść, 1986), „Liebesroman” (Powieść miłosna, 1983), „Reisefieber” (Rajzefiber, 1988) i „Katzentage” (Dni kocie, 1995).

Duże uznanie krytyki zdobyła **Lisa Fritsch (ur. 1943)**, mimo iż jest autorką jedynej jak dotąd tomiku wierszy, „LANDSAT” (1995). Zbiór ten jest owocem jej piętnastoletnich przemyśleń, a nazwa pochodzi od badawczego programu satelitarnego, rozpoczętego w 1972 r. przez NASA. Fritsch stara się dać próbę syntetycznego opisu Ziemi kończącego się tysiąclecia, jakby przy pomocy umieszczonego gdzieś poza przedmiotem oglądu wyrafinowanego instru-

mentarium, pozwalającego jednak – momentami – na precyzyjne obserwacje szczegółu.

Za niezwykle utalentowanego obserwatora rzeczywistości uchodzi też **Erwin Einzinger (ur. 1953)**, poeta i prozaik. Przy pomocy znacznie prostszego instrumentarium, zaznacza w lapidarnym, lakonicznym języku swój dystans wobec bezbarwnej codzienności. Jest on widoczny np. w „Tiere, Wolken, Rache” (Zwierzęta, chmury, zemsta, 1986), „Kleiner Wink in die Richtung, in die jetzt auch das Messer zeigt” (Skinienie w kierunku, który teraz wskazują nożem, 1994).

***

Mimo istnienia znakomych przekładów kilku współczesnych sztuk austriackich (np. Jacka St. Burasa), ożywionych głośniejszymi realizacjami scenicznymi („Rodzeństwo” [Ritter, Dene, Voss, 1984] Bernharda, Teatr Stary w Krakowie, reż. K. Lupa; „U celu” [Am Ziel, 1981] Bernharda, Teatr Współczesny w Warszawie, reż. E. Axer, „Zagłada ludu albo Moja wątroba jest bez sensu”, Teatr Współczesny w Szczecinie, reż. A. Augustynowicz, Teatr Telewizji, reż. M. Englert; „Godzina w której nie wiedzieliśmy o sobie nic” Handkego, Teatr Studio w Warszawie, reż. Z.Brzoza, „Alpejskie Zorze” Turriniego, Teatr Nowy w Poznaniu, reż. P. Chłodziński) nie można powiedzieć, by polski odbiorca mógł zapoznać się we własnym języku z większością najnowszych (o ile ten termin można rozciągnąć na utwory wydane np. z początkiem lat osiemdziesiątych) wydarzeń literackich znad Dunaju. Zważywszy na dobry odbiór, z jakim spotkała się opracowana w 1972 przez Stefana H. Kaszyńskiego antologia współczesnej poezji austriackiej „W błękitcie kształt swój odmalować” i czas, jaki minął od tego wydarzenia, palącą potrzebą wydaje się opracowanie kolejnego wyboru przekładów liryki austriackiej.

Na koniec warto wspomnieć o dwóch najważniejszych instytucjach, zajmujących się w Polsce propagowaniem i badaniem literatury austriackiej (w szerszym zakresie).

Pierwsza z nich to warszawski Instytut Kultury Austriackiej, zajmujący się organizacją i koordynacją transferu kultury austriackiej na obszar Polski. W zakres jego działalności wchodzi przygotowywanie konferencji, odczytów, koncertów, wieczorów filmowych i spotkań z ciekawymi postaciami austriackiego życia kulturalnego.

Centrum badań austriakoznawczych w skali całego kraju jest Zakład Literatury i Kultury Austriackiej UAM w Poznaniu, prowadzony przez profesora Stefana H. Kaszyńskiego, autora wielu książek, antologii i artykułów poświęconych współczesnej literaturze austriackiej oraz wybitnego tłumacza tejże literatury. W Poznaniu działają ponadto literaturoznawcy Maria Krysztofiak-

Kaszyńska i Hubert Orłowski, wiele uwagi w swojej działalności naukowej poświęcający problematyce austriackiej. Spośród pozostałych 18 ośrodków germanistycznych w Polsce, najintensywniejsze badania związane z literaturą znaną Dunaju prowadzone są w Krakowie (M. Kłańska, K. Lipiński), Łodzi (J. Jabłkowska, K. Kuczyński), Wrocławiu (N. Honsza) i Lublinie (J. Golec).

Urszula Bzdawka
Rafał Watrowski

WSPÓŁCZESNA LITERATURA AUSTRIACKA – bibliografia

A. Pozycje zwarte

1. BIAŁEK Edward
Regionalizm ujarzmiony: szkic do portretu sceny literackiej Grazu.
– Wrocław : Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, 1996. – 158 s.
Bibliografia s. 155–158
2. BRONŻEWSKA Anna-Maria
Fenomen lęku w prozie Thomasa Bernharda. – Łódź : Wydaw.
Uniw. Łódzkiego, 1989. – 113 s.
3. KASZYŃSKI Stefan
Literatura austriacka XX wieku. – Poznań : Czytelnia Austriacka
UAM, 1994. – 35 s. – (Prezentacje Czytelni Austriackiej UAM)
4. KOZŁOWSKI Aleksander, KUCZYŃSKI Krzysztof A.
Polskie fale Dunaju: polsko-austriackie powinowactwa kulturalne. –
Częstochowa : Wydaw. WSP, 1992. – 102 s.
5. KRAŚKO Tadeusz, ZIELIŃSKI Adam
Z Adamem Zielińskim wiedeńskie rozmowy: opowieść o ryzyku,
uporze, chińskiej tajemnicy, bałkańskiej tragedii i wiedeńskiej nostalgii.
– Kraków : „Cracovia”, 1995. – 128 s.
6. KUCZYŃSKI Krzysztof
Ludzie i książki z polsko, niemiecko, austriackiego pogranicza
kulturowego XX w. – Piotrków Trybunalski, 1995
7. LUPA Krystian
Utopia i jej mieszkańcy. – Kraków : Wydaw. Baran i Suszyński,
1994. – 222 s.: il.

8. KRAŚKO Tadeusz
Gdzie jest niedźwiedź?: czyli z Adamem Zielińskim wiedeńskich rozmów ciąg dalszy. – Kraków : Galicyjska Oficyna Wydawnicza, 1998. – 111 s.
Literatura austriacka po 1989 r.
9. NIZIOŁEK Grzegorz
Sobowtór i utopia: teatr Krystiana Lupy. – Kraków : Tow. Autorów i Wydawców Prac., 1997. – 235 s.
Bibliografia
10. ORŁOWSKI Hubert
Wobec zniewoleń „krótkiego stulecia”: szkice o literaturze austriackiej i niemieckiej. – Wrocław : „Atut”, 1997. – 238 s.
Bibliografia s. 237–238
11. PISARZE niemieckojęzyczni XX wieku: leksykon encyklopedyczny PEN. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1996. – 447 s.
12. PRZYBYŁAK Feliks
Paul Celan – metody i problemy „liryki esencji”. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1992. – 169 s., tabl.: faks., fot.
Bibliografia.
13. SŁOWNIK twórców kultury niemieckojęzycznej / aut. Hubert Orłowski [i in.]. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1997. – 327 s.
14. SPOTKANIE poza czasem: antologia fantastycznej noweli austriackiej / przedm., wybór Stefan Hubert Kaszyński. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1990. – 318 s.
15. SZKICE o współczesnej literaturze austriackiej / red. Norbert Honsza, Edward Białek. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1991. – 124 s.
16. WSPÓŁCZESNA literatura Republiki Federalnej Niemiec, Austrii i Szwajcarii / Marian Szyrocki // W: Dzieje literatur europejskich / pod red. Władysława Floryana. T. 2. cz. 1. – Warszawa : PWN, 1982. – S. 178–192
17. ŚWIATŁOWSKI Zbigniew
Peter Handke niepokojący talent. – Rzeszów : Wydaw. WSP, 1993. – 102 s.

B. Artykuły

- i. BIAŁEK Edward. „Jestem dzieckiem postfaszystowskiej prowincji”: o estetyce zaangażowania Petera Turriniego // *Orbis Ling.* - 1996. s. 311–318

2. BRONŻEWSKA Anna Maria. Lęk, miłość i czyszczenie butów: próba psychologicznej interpretacji motywu miłości w prozie Thomasa Bernharda // *Acta Univ. Lodensis. Folia Literaria.* – 1988, z. 21, s. 319–332
3. DEREJCZYK Renata. Straszni mieszczenie Krystiana Lupy // *Dialog.* – 1996, nr 5/6, s. 223–229
4. DIDASKALIA 1998 nr 2. Cały numer poświęcony twórczości Wernera Schwaba.
5. DOBIJANKA-WITCZAKOWA Olga. Ostatni utwór dramatyczny Fritza Hochwäldera: die Prinzessin von chimay (1982) // *Zesz. Nauk. UJ, Pr. Hist.-Lit.* – 1996, s. 7–18
6. DUDA Artur. Bernhard powiedział Einstein? // *Dialog.* – 1997, nr 9, s. 147–156
Thomas Bernhard – twórczość.
7. GŁOWACKA Malwina. W stronę Austrii // *Teatr.* – 1998, nr 2, s. 15–19
Wystawienia sztuk pisarzy austriackich w Polsce.
8. HANDKE Peter. Tak chciałbym nie mieć skrupółów: z... rozmawia Karin Katherin // *Notatnik Teatr.* – 1993, nr 6, s. 100–106
9. HOLLER Hans. Pisać przeciwko śmierci // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 244–251
Sylwetka i twórczość Thomasa Bernharda.
10. HUZARSKI Rafał. Obłąd kontrolowany albo Schwab w butelce // *Didaskalia.* – 1998, nr 24, s. 78–79
11. JELINEK Elfriede. „W ogóle mnie nie ma”: z Elfriede Jelinek rozmawia Riki Winter // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 45–53
12. KASZYŃSKI Stefan H. „Kafkę czyta się podobnie jak Schulza...”: rozmowa z prof. dr. hab. ... kierownikiem Zakładu Historii Literatury i Kultury Austriackiej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu / rozm. K.A. Kuczyński // *Życie Lit.* – 1987, nr 28, s. 3
13. KRAFT Thomas. Austria – królestwo słowa // *Fa Art.* – 1996, nr 3, s. 117–126
14. LIPIŃSKI Krzysztof. Twarzą w twarz ze światem // *Lektura.* – 1992, nr 11/12, s. 10–12
Liryka austriacka.
15. LUPA Krystian. Metafizyka niewypowiedziana / rozm. przepr. Artur Przybysławski // *Dialog.* – 1997, nr 3, s. 159–169
O inscenizacjach dramatów Thomasa Bernharda.
16. LUPA Krystian. Prawda zbłąkania. Rozmowa z... przepr. Grzegorz Niziolek // *Notatnik Teatr.* – 1993, nr 6, s. 117–131
17. mag. Elfriede Jelinek przeciw Austriakom // *Dialog.* – 1996, nr 8, s. 166–167

18. MERTENS Pierre. Podwójny agent: o powieściach Thomasa Bernharda // *Dekada Lit.* – 1997, nr 5, s. 4
19. MUSKAŁA Monika. Dawid, smutna feministka i brzytwa w odbycie // *Didaskalia.* – 1998, nr 24, s. 62–65
20. MUSKAŁA Monika. Szaleństwo rozsądku: o cyklu „Archiwa milczenia” Gerharda Rotha // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 93–105
21. NIZIOŁEK Grzegorz. Teatr Krystiana Lupy. – 1: Ludzie bez właściwości. 2: Apokryfy i palimpsesty. 3: Rytm indywiduacji. 4: Gesamtkunstwerk. 5: Laboratoria i labirynty. 6: Sobowtór i utopia // *Dialog.* – 1992, nr 7, s. 117–126; nr 8, s. 134–144; nr 9, s. 145–156; nr 10, s. 137–150; nr 11 s. 158–168; nr 12, s. 134–143
22. NIZIOŁEK Grzegorz. Krystian Lupa: teatr na granicy teatru // *Dialog.* – 1996, nr 5/6, s. 205–222
Recepcja literatury austriackiej w Polsce.
23. NOTY o autorach: Ilse Aichinger, Thomas Bernhard, Elfriede Jelinek // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 417–423
24. PIESZCZACHOWICZ Jan. Podróż do kresu nadziei // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 44, s. 11
25. POSKUTA-WŁODEK Jana. Austriacy są nieszczęśliwym narodem // *Didaskalia.* – 1998, nr 24, s. 76–78
26. REICHENSPENGER Richard. Ocalić ofiary w języku: o życiu i twórczości Ilse Aichinger // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 210–223
27. ROTH Gerhard. To co ryzykowne. Rozmowa z... przepr. Karin Kathrin // *Notatnik Teatr.* – 1993, nr 6, s. 106–111
28. ROTH Gerhard. W królestwie milczenia: z Gerhardem Rothem rozmawia Monika Musiał // *Lit. na Świecie.* – 1997, nr 1/2, s. 125–137
29. SORIN Raphael. Tajemniczy Canetti // *Forum.* – 1996, nr 4, s. 18–19
Sylwetka Eliasa Canettiego, pisarza austriackiego (zm. 1994).
30. SUGIERA Małgorzata. Elfriede Jelinek: demontaż powszednich mitów // *Dialog.* – 1997, nr 3, s. 176–189
31. SCHÖDEL Helmut. Rechot pierwotniaków. Rozmowa z... przepr. Monika Muskała // *Didaskalia.* – 1998, nr 21, s. 15–19
32. SUGIERA Małgorzata. Thomas Bernhard: i komedia i tragedia // *Didaskalia.* – 1998, nr 24, s. 66–71
33. SUGIERA Małgorzata. Werner Schwab: na przecięciu słów i ciał // *Didaskalia.* – 1998, nr 21, s. 20–25
34. SZTURC Włodzimierz. Czyja wątroba jest bez sensu // *Didaskalia.* – 1998, nr 21, s. 12–14
35. TABORSKI Roman. Literatura austriacka – odrębna czy nie? // *Teatr.* – 1998, nr 2, s. 12–14

36. TURRINI Peter. Bez gniewu nie zasiadam do pisania // *Dialog*. – 1985, z. 2
37. ZAJAS Krzysztof. Poeta Thomas Bernhard // *Didaskalia*. – 1998, nr 24, s. 72–75
38. ŻMIJ-ZIELIŃSKA Danuta. Zmarł Thomas Bernhard // *Dialog*. – 1989, nr 7, s. 165–167

Andrzej Dudziak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

REFORMA SAMORZĄDOWA

W czerwcu i lipcu 1998 roku Sejm RP uchwalił ustawy o samorządzie powiatowym, wojewódzkim i administracji rządowej w województwie oraz o zmianach niektórych ustaw określających kompetencje administracji publicznej w związku z reformą ustrojową państwa.

Ustawy te weszły w życie z dniem 1 stycznia 1999 roku. Wprowadzono nowy podział administracyjny kraju na: województwa (16), powiaty (373, z czego: 308 ziemskich, 65 grodzkich) oraz gminy. Każda z tych jednostek ma charakter samorządowy, posiada osobowość prawną i własny budżet. Władze pochodzą z wyboru a organa stanowiące (uchwałodawcze) zostały oddzielone od organów wykonawczych (zarządów).

Na terenie województwa znajdują się przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej. Władze samorządowe wybierane w powszechnych wyborach to sejmiki wojewódzkie (organ uchwałodawczy) oraz powołane przez nie zarządy z marszałkiem województwa na czele (organ wykonawczy). Stanowiska marszałka województwa i przewodniczącego sejmiku są rozdzielone. Samorządowe władze wojewódzkie odpowiadają m.in. za strategię rozwoju województwa, gospodarkę, szkolnictwo policealne i wyższe, specjalistyczną ochronę zdrowia, placówki kulturalne o zasięgu regionalnym, a także współpracę z zagranicą.

Wojewoda mianowany jest przez premiera i reprezentuje rząd na terenie danego województwa, ma uprawnienia nadzorcze wobec samorządów, odpowiada m.in. za bezpieczeństwo.

Według nowego prawa pozycja samorządu gminnego nie została zmieniona i stanowi on nadal podstawę władzy samorządowej.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne (wybór) zawiera pozycje zwarte o samorządzie (nieliczne) oraz artykuły z lat 1998–1999. Zamieszczone publikacje pokazują także dyskusję na temat reformy oraz wyjaśniają przyjęte rozwiązania.

Pozycje zwarte

1. EDUKACJA samorządowa / red. Bronisław Jastrzębski. – Olsztyn : Wydaw. WSP, 1997. – 274 s. – (Studia i Materiały WSP w Olsztynie)
2. KIDA Jadwiga
Samorząd gminny i jego funkcje rozwojowe. – Warszawa : UW. CSSTi RL, 1997. – 178 s.
3. LEOŃSKI Zbigniew
Ustrój i zadania samorządu terytorialnego w Polsce. – Poznań : Ławica, 1994. – 106 s.
4. NOWACKA Ewa
Samorząd terytorialny w administracji publicznej. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1997. – 160 s.
5. POKŁADECKI Jacek
Samorząd terytorialny w warunkach transformacji systemu politycznego w Polsce. – Poznań : Wydaw. Nauk. Inst. Nauk Politycznych, 1996. – 134 s.
6. SAMORZĄD terytorialny: zagadnienia prawne i administracyjne / red. Andrzej Piekara, Zygmunt Niewiadomski. – Warszawa : Wydaw. Prawnicze, PWN, 1998. – 447 s.
7. SAMORZĄD w Polsce: istota, formy, zadania: praca zbiorowa / pod red. nauk. Stanisława Wykrętowicza. – Poznań : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, 1998. – 284 s.
8. SŁOWNIK samorządu terytorialnego / red. Marek Chmaj. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1997. – 258 s.
9. SYPNIEWSKA Anna, SYPNIEWSKI Ronald
Administracja państwowa i samorząd terytorialny. – Warszawa; Poznań : Ławica, 1993. – 202 s. – (Podstawy Prawnoustrojowe Rzeczypospolitej Polskiej)

Artykuły

a. *Wdrażanie reformy*

1. BIELECKI Jędrzej. Wielkość na miarę Europy: szesnaście polskich województw na tle regionów UE // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 179, s. 6

2. BRATKOWSKI Stefan. O sztuce przegrywania – bez przeciwników: reforma administracyjna // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 120, s. 16–17
3. CHOJNA-DUCH Elżbieta. Finanse samorządów // *Nowe Życie Gosp.* – 1999, nr 47, s. 12–13, 15
4. DOLINIAK Krystyna. Rebus wojewódzki // *Gaz. Bank.* – 1998, nr 30, s. 6–7
Finanse samorządowe.
5. (ez). Polska w 16 częściach // *Gaz. Pol.* – 1999, nr 5, s. 11
6. FLIS Jarosław. Koniec czasu podchodów: reforma administracyjna // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 92, s. 8
7. GÓRAL Zbigniew. Zatrudnienie, bezrobocie, pomoc społeczna. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 236, s. 18; nr 237, s. 18; nr 239 dod. s. V–VI
8. GORZELAK Grzegorz. Nie mamy wyboru / rozm. przepr. Grażyna Smulska // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 25, s. 14–16
9. GRUSZECKI Tomasz. Reforma administracji terytorialnej a własność // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 106, s. 17
10. JANECKI Stanisław. Polandyzacja // *Wprost*. – 1998, nr 25, s. 22–24
11. JANICKI Mariusz. Szesnaste z siedemnastym // *Polityka*. – 1998, nr 30, s. 15
Spory w sprawie liczby województw.
12. JANIK Krzysztof. Kraj pokrojony / rozm. przepr. Janina Paradowska // *Polityka*. – 1998, nr 24, s. 34–35
13. JAWORSKA-DĘBSKA Barbara. Samorząd rolniczy. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 242, s. 18
14. KIEŻUN Witold. Obok światowych tendencji // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 20, s. 46–47
Reforma administracji publicznej.
15. KIEŻUN Witold. Wprowadzana „par force”: reforma samorządowa // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 21, s. 54–55
16. KIJOWSKI Dariusz R. System nadzoru nad samorządem terytorialnym. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 251, s. 17–18
17. KULESZA Michał. Mapa musi się zrosnąć / rozm. przepr. Grażyna Smulska // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 45, s. 16–17
Nowy podział administracyjny.
18. KULESZA Michał. Silna Polska / rozm. przepr. Jerzy Sławomir Mac, Zofia Stachura // *Wprost*. – 1998, nr 26, s. 19–20

19. KULIK Andrzej, Leśniewski Bartłomiej. Powiat S.A. RP po wprowadzeniu reformy samorządowej // *W p r o s t .* – 1998, nr 24, s. 26, 28
20. LEŚNIEWSKI Bartłomiej, Szczęsny Jacek. Zbliżenie: instrukcja obsługi samorządu // *W p r o s t .* – 1998, nr 42, s. 23–24
21. ŁUKASZEWSKI Jerzy. Czy koniec jedności Polski: samorząd w Polsce i w Europie – wczoraj i dziś // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 213, s. 8
22. MARCINKOWSKA Katarzyna. Nowa Polska, nowa Wielkopolska // *Przew. Katol.* – 1999, nr 1, s. 24–25
23. NAPARTY Jan. Wielkopolski monolit / rozm. przepr. Jolanta Arabska // *Prz. Koniń.* – 1999, nr 2, s. 10
Wywiad z komendantem wojewódzkim policji w Poznaniu..
24. NELICKI Aleksander, Stec Mirosław. Budowa nowego ustroju: aktualne zagrożenia reformy administracji publicznej // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 299, s. 8
25. PARADOWSKA Janina. Powiatowe protesty // *Polityka.* – 1998, nr 35, s. 8
26. PARADOWSKA Janina. Ramy powiatu // *Polityka.* – 1998, nr 20, s. 16–17
27. PARADOWSKA Janina. Rozpychanie dwunastki: Polska między „15” a „17” // *Polityka.* – 1998, nr 26, s. 22–24
28. PARADOWSKA Janina. Rząd urzędów: państwo wychodzi – samorząd wchodzi i wprowadza // *Polityka.* – 1999, nr 3, s. 25–26
29. PORAWSKI Andrzej. Nowe uprawnienia samorządu terytorialnego. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 247, dod. s. VIII, XIII–XIV; nr 248, s. 18
30. PRUTIS Stanisław. Mienie samorządu terytorialnego i sposoby jego nabycia. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 252, s. 16–17
31. PRZEWODNIK po urzędach // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1999, nr 27, dod. ABC województw Polski
32. PYZIAK-SZAFNICKA Małgorzata. Pozostałe zadania z różnych ustaw. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 245, s. 18; nr 246, s. 17; nr 247, dod. VII–VIII
33. ROLNICTWO oraz samorząd rolniczy. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 1998, nr 243, dod. s. V
34. SAJAN Wojciech. Nowa mapa – stare problemy // *Poznaj Swój Kraj.* – 1999, nr 1, s. 7

35. SEMPRICH Żaneta. Trzeba zmienić jeszcze trzydzieści ustaw: wdrażanie reformy ustrojowej // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 260, s. 17
36. SEMPRICH Żaneta. Trzy ustawy ustrojowe: reforma samorządowa // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 108, s. 21
37. SMULSKA Grażyna. Blaski i cienie samorządności // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 28, s. 13–14
38. STACHURA Zofia. Dwuwładza // *Wprost*. – 1998, nr 30, s. 21–22
39. STANISZEWSKA Grażyna. To rysowanie mapek to kpina / rozm. przepr. Robert Walenciak // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 23, s. 4–5
40. SURĄŻSKA Wisła. Potencjał rozwojowy powiatów: reforma administracyjna // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 212, s. 8
41. SZAREK Ryszard. Mienie samorządowe // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 39, s. 56–58
42. SZAREK Ryszard. Samorządowe nieruchomości: mienie gmin, powiatów, województw // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 36, s. 48–49
43. TOMASZEWSKI Włodzimierz. Samorząd a działalność gospodarcza. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 235, dod. s. I–III
44. URBANEK Mariusz. Środa w poniedziałek: wraca powiat // *Polityka*. – 1999, nr 3, s. 27–28
45. WIŚCICKI Tomasz. Wizja i rzeczywistość // *Więź*. – 1998, nr 7, s. 3–5
46. WÓJCIK Teresa. Reformatorski maraton // *Tyg. Solid*. – 1998, nr 30, s. 4
47. WYKA Teresa. Ochrona zdrowia. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 230, s. 17; nr 231, s. 18
48. WYKA Teresa. Ubezpieczenia społeczne. – (Kompetencje: co w gminie, co w powiecie, co w województwie) // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 233, s. 18
49. ZAREMBA Piotr. Mężczyźni potrzebni do rządzenia // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 27, s. 10
50. ZDUNOWSKI Paweł. Nowy ustrój uchwalony: samorząd // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 21, s. 38–39
51. ZDUNOWSKI Paweł. Reforma – tak, pieniądze – nie? // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 33, s. 52–53

b. *Dyskusja o kształcie samorządu*

1. BUDŻETY i finanse lokalne // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 24, dod. s. 1–16

2. BRATKOWSKI Stefan. Demokracjo, zastanów się! // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 1, s. 13–14
3. DRYSZEL Andrzej. Województw bronić jak niepodległości // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 2, s. 6–7
4. GIŁOWSKA Zyta. Anatomia decentralizacji // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 4, s. 18–20
5. GRZECHOWSKI Antoni. Lepiej czy inaczej: terytorialna alternatywa / rozm. przepr. Anna Turska // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 13, s. 61
6. JAŁOWIECKI Bohdan. Reforma obywatelska / rozm. przepr. Dariusz Teresiński // *Prz. Org.* – 1998, nr 3, s. 3–5
7. KALETA Józef. Czy powiaty są potrzebne? // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 5, s. 18
8. KIERES Leon. Rzeczpospolita samorządna / rozm. przepr. Mariusz Urbanek // *Odra.* – 1998, nr 5, s. 2–7
9. KSIĘSKI Dominik. Czekamy powiatu, jak kania dżdżu // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 104, s. 8
10. KULESZA Michał. Inwestycja w Polskę: koszty reformy samorządowej / rozm. przepr. Dorota Bogucka // *Gaz. Bank.* – 1998, nr 5, s. 21
11. KULESZA Michał, Piekara Andrzej. O reformie administracyjnej państwa / rozm. przepr. Elżbieta Isakiewicz, Tomasz Sakiewicz // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 4, s. 12–13
12. LENTOWICZ Zbigniew. Skutek kreski: reforma administracyjna // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 57, s. 3
13. ŁASZEK Mirosław Kazimierz. Zaproszenie do debaty // *Prz. Tech.* – 1998, nr 21, s. 6–7
14. ŁUCZAK Maciej. Samorząd // *Wprost.* – 1998, nr 11, s. 26–28
15. MAC Jerzy Sławomir, Macieja Dorota. Rzeczpospolita powiatowa: reforma terytorialna: dokończenie „refolucji” // *Wprost.* – 1998, nr 4, s. 21–23
16. NOWOSIELSKA Małgorzata. Decentralizacja funkcji państwa // *Prawo i Życie.* – 1998, nr 4, s. 36–37
17. PARADOWSKA Janina. Dzielnik polityczny // *Polityka.* – 1998, nr 14, s. 27–28
18. PARADOWSKA Janina. Jak rozebrać Polskę: reforma samorządowa: radosna twórczość kartograficzna // *Polityka.* – 1998, nr 6, s. 22, 24–25
19. PARADOWSKA Janina. Siły oporu: niepewne losy reformy administracyjnej // *Polityka.* – 1998, nr 7, s. 16–17
20. PODGÓRSKI Karol. Wiele znaków zapytania: reforma samorządowa // *Gaz. Bank.* – 1998, nr 14, s. 22

21. REFORMA ustrojowa państwa / wypowiedź. Elżbieta Wysocka [i in.] // *Prz. Org.* – 1998, nr 3, s. 6–9
22. REGULSKI Jerzy. Skok na głęboką wodę / rozm. przepr. Grażyna Smulska // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 9, s. 16–17
O reformie samorządowej w Radzie ds. Reform Ustrojowych Państwa.
23. RYBICKI Jacek. Władza w dół: reforma samorządowa / rozm. przepr. Alicja Dołowska // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 12, s. 3
24. SMULSKA Grażyna. Obiektywizmu nie mierzy się w kilometrach: reforma samorządowa // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 12, s. 19, 21
25. SURAŻSKA Wiśła. Potencjał nowych regionów // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 51, s. 8
26. SURAŻSKA Wiśła. Tylko silne i zrównoważone regiony / rozm. przepr. Paweł Zdunowski // *Prawo i Życie.* – 1998, nr 11, s. 38–39
27. SZOSTKIEWICZ Adam. Bronić „12” // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 17, s. 3
28. SZOT Edmund. Nieparszywa dwunastka: regiony – powiaty – gminy // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 84, s. 8
29. WILCZYŃSKI Ryszard. Dlaczego 17 województw: reforma // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 89, s. 8
30. WNUK Maciej. Powiaty – samorządność, anarchia czy socjalizm // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 8, s. 16
31. WOJTCZAK Iwona. Czy regionalność: artykuł dyskusyjny // *Prz. Tech.* – 1998, nr 12, s. 8–9
32. WÓJCIK Teresa. Ku samorządnej Rzeczypospolitej... // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 2, s. 1, 4
33. ZDUNOWSKI Paweł. Quo vadis samorządzie? // *Prawo i Życie.* – 1998, nr 2, s. 39
34. ZDUNOWSKI Paweł. We władzy samorządów // *Prawo i Życie.* – 1998, nr 9, s. 38–39
Projekty reformy terytorialnej kraju.
35. ZYCH Adam. Ile samorządu, ile państwa? // *Prz. Tech.* – 1998, nr 2, s. 11

Urszula Bzdawka
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

NATO – BEZPIECZEŃSTWO POLSKI W ZMIENIAJĄCEJ SIĘ EUROPIE XXI WIEKU

Przyjęcie Polski wraz z innymi państwami środkowoeuropejskimi (Czechy, Węgry) do NATO stanowi historyczny moment zamykający epokę jałtańską. „Wchodząc do NATO, znajdujemy się w gronie państw najbardziej rozwiniętych i bezpiecznych we współczesnym świecie. Zagwarantujemy Polsce to miejsce w europejskiej i światowej polityce, o którego odzyskanie zabiegaliśmy bezskutecznie od trzech stuleci” stwierdził premier w okolicznościowym przemówieniu. (Życie Warsz. 1999 nr 41 s. 2).

Polska droga do NATO znajduje swój finał w okresie obchodów 50-lecia Paktu Północnoatlantyckiego. Rozpoczęta oficjalnie w 1992 roku wiodła poprzez różne koncepcje zależne od zawirowań politycznych w Polsce i zagranicą. Ostatecznie 17 lutego 1999 roku Parlament przyjął a 26 lutego prezydent podpisał Ustawę o przystąpieniu Polski do NATO. 12 marca rozpoczyna się oficjalnie członkostwo Polski (wraz z Czechami i Węgrami) w Sojuszu.

Bibliografia zawiera wybór opracowań zwartych i artykułów nt. historii i celów NATO oraz polskiej drogi do członkostwa w Pakcie. Uwzględniono materiały z lat 1990–1999.

NATO a problem bezpieczeństwa Europy

a. Pozycje zwarte

1. CZAPUTOWICZ Jacek.

Model bezpieczeństwa XXI wieku. – Warszawa : PISM, 1995. – 20 s.

2. MARCINKOWSKI Adam

Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego 1949–1989. – Warszawa : WIH, 1992. – 249 s.: mapa – (Historia Militaris)

3. NATO 1990–1992: otwarcie Sojuszu na Wschód / red. Jolanta Przybyłko-Okoniewska. T. 1–2. – Warszawa : PISM, 1992. – 2 t. (46; 47–74 s.). – (Studia i Materiały: 39)

4. NATO: vademecum / współaut. Witold Waszczykowski; tłum. Robert Kupiecki. – Warszawa : „Bellona”, 1995. – 419 s.

5. NATO – źródło zagrożenia wojennego: [praca zbiorowa] / red. Adam Marcinkowski; współaut. Maciej Borkowski. – Warszawa : GZP WP, 1988. – 116 s.

6. PAŃSTWA narodowe w euroatlantycznych strukturach / red. Józef Fiszer. – Poznań : „Typografia”, 1996. – 210 s.: mapa, wykr.
7. PIĄTKOWSKI Piotr
Międzynarodowy system zapobiegania konfliktom. – Warszawa : Wydaw. Adam Marszałek, 1996. – 38 s. – (Analizy – Syntezy, Fakty – Opinie: 34)
8. PIĄTKOWSKI Krystian
NATO: informator dla żołnierzy. – Warszawa : „Egros”, 1997. – 55 s., tabl.: fot., portr.
9. STACHURA Jadwiga
Rozszerzenie NATO w amerykańskiej polityce wewnętrznej i zagranicznej. – Warszawa : PISM, 1995. – 27 s. – (Studia i Materiały: 96)
10. STUDIUM o rozszerzeniu NATO / przedm. tłum. Witold Waszczykowski, Robert Kupiecki. – Warszawa : BPIJ MON, 1995. – 61 s. – (Studia i Materiały: 30)
11. WIECZOREK Paweł
NATO a wielkie koncerny krajów kapitalistycznych. – Warszawa : CİNTE, OIC, 1989. – 35 s. – (Informacja Adresowana: 11)
12. WIECZOREK Paweł
Przemysł obronny państw NATO w nowych realiach polityczno-wojskowych i ekonomicznych. – Warszawa : PISM, 1994. – 30 s. – (Studia i Materiały: 78)
13. WIECZOREK Paweł
Współpraca zachodnioeuropejskich państw NATO w zakresie rozwoju i produkcji uzbrojenia i sprzętu wojskowego. – Warszawa : CİNTE OIC, 1989. – 23 s. – (Informacja Adresowana: 18)
14. WYGANOWSKI Przemysław
Polityka obronna NATO w basenie Morza Śródziemnego: Włochy, Grecja, Portugalia, Hiszpania. – Warszawa : Biuro Prasy i Informacji MON, 1994. – 70 s.: mapy, rys. – (Biuletyn Informacyjny)

b. Artykuły

1. ALBRIGHT Madeleine. Jakie NATO? O koncepcjach strategicznych na wiek XXI mówi..., sekretarz stanu USA: rozszerzenie paktu na Polskę, Węgry i Czechy to przystosowanie się do nowych zagrożeń / rozm. Astone Bassir Pour, Patrice de Beer, Atain Frachon // Dz. Pozn. – 1999, nr 16, s. 12–13
2. ALBRIGHT Madeleine. Granice wolności: dlaczego większe NATO będzie bezpieczniejsze // Rzeczpospolita. – 1997, nr 42, s. 8

3. AUGUSTINE Norman R. Tu decydują się losy świata / rozm. przepr. Edward Krzemień, Piotr Pacewicz, Paweł Wujec // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 88, s. 18–19
  4. BEYER M. Współpraca i nowe wyzwania: spotkania w NATO // *Spotkania*. – 1992, nr 26, s. 11–12
  5. BOCHENEK Jacek. Azymut: NATO poszukuje wizji bezpieczeństwa europejskiego w XXI wieku: [korespondencja z Brukseli] // *Wprost*. – 1997, nr 43, s. 98, 100
  6. CZAPUTOWICZ Jacek. Nowa geometria układu europejskiego a NATO // *Pol. w Europ.* – 1995, z. 18, s. 39–49
  7. FRANZKE Jochen. Rozszerzenie NATO na Wschód // *Prz. Zach.* – 1997, nr 4, s. 129–139
  8. GIZIŃSKI Jarosław, Szoszkiewicz Andrzej. Filar na glinianych nogach // *Wprost*. – 1994, nr 10, s. 48, 50, 55
  9. GIZIŃSKI Jarosław. Wielki przetarg // *Wprost*. – 1997, nr 21, s. 79, 82
- Porozumienie NATO – Rosja
10. GONTARSKI Waldemar. NATO // *Wprost*. – 1995, nr 15, s. 50–51
  11. JACKSON Bruce. Zachować spokój! o NATO i rosyjskim sprzeciwie wobec jego rozszerzenia // *Polityka*. – 1997, nr 6, s. 41–42
  12. KISSINGER Henry A. Zrozumieć NATO // *Prz. Polit.* – 1997, nr 33/34, s. 44–47
  13. KIWERSKA Jadwiga. Stany Zjednoczone wobec traktatu wersalskiego i Paktu Północnoatlantyckiego: analogie i dylematy // *Życie i Myśl*. – 1998, nr 1, s. 25–41
  14. KRZEMIŃSKI Adam. Ślimak przyspieszony: po berlińskim szczycie NATO: [korespondencja z Berlina] // *Polityka*. – 1996, nr 24, s. 18
  15. KUŹNIAR Roman. Nadszedł czas decyzji: rozszerzenie NATO – fakty i mity // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 23, s. 6
  16. MADRYCKA deklaracja w sprawie bezpieczeństwa i współpracy euroatlantyckiej ogłoszona przez Szefów Państw i Rządów: posiedzenie Rady Północnoatlantyckiej // *Stud. Europ.* – 1997, nr 3, s. 105–115
  17. MAZIARSKI Jacek. Szczyt złudzeń // *Ład*. – 1994, nr 5, s. 2, 6
  18. MILEWSKI Jerzy J. Trudny proces powiększenia NATO // *Prz. Tyg.* – 1995, nr 40, s. 11
  19. NATO – po wielkim strachu? Wypow. Z. Brzeziński [i in.] / oprac. W. Bereś, K. Burnetho // *Tyg. Powsz.* – 1990, nr 39, s. 4–5
  20. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan. Nowy porządek // *Wprost*. – 1997, nr 22, s. 88, 90

Porozumienie NATO – Rosja a kwestia rozszerzenia Paktu.

21. OSTROWSKI Marek. Między Jaitą i Wersalem: dokument Rosja – NATO ułatwi ratyfikację rozszerzenia Sojuszu // *Polityka*. – 1997, nr 21, s. 17
22. PIPES Richard. Rosyjski bufor / rozm. przepr. Jerzy Surdykowski // *Wprost*. – 1998, nr 8, s. 71–73
23. PRYSTROM Janusz. NATO // *Spr. Międzynar.* – 1994, nr 2, s. 25–44
24. RIFKIND Malcolm. Transatlantyk / rozm. przepr. Andrzej Szoszkiewicz // *Wprost*. – 1995, nr 9, s. 42–44
Kwestia rozszerzenia NATO.
25. ROSATI Dariusz. Podjąć ryzykowną grę // *Gaz. Wyb.* – 1997, nr 122, s. 8
Podpisanie Karty Rosja – NATO.
26. ROZSZERZENIE NATO: „efekt uboczny” // *Arcana*. – 1997, nr 6, s. 144–146
27. SEEHAN John J. Wysyłamy zaproszenia / rozm. przepr. Marek Ostrowski // *Polityka*. – 1997, nr 9, s. 9
Ekspansja NATO na Wschód.
28. SOLANA Javier. Autentyczne partnerstwo // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 121, s. 7
29. UNGER Leopold. Widziane z Brukseli // *Kultura*. – 1997, nr 9, s. 24–52
30. WĄGROWSKA Maria. Goście z dużym bagażem // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 160, s. 7
Negocjacje nt. rozmieszczenia sił konwencjonalnych w Europie.
31. WĄGROWSKA Maria. Ile Europy w sojuszu atlantyckim // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 58, s. 7
Misje wojskowe poza obszarem NATO.
32. ZACHURSKI Tadeusz. Amerykańska wizja NATO // *Wprost*. – 1998, nr 19, s. 108, 110–111

Droga Polski do NATO

a. Pozycje zwarte

1. FIRLEJ Elżbieta

Na drodze do NATO: ekonomiczno-prawne priorytety integracji. – Warszawa : Wydaw. Adam Marszałek, 1997. – 91 s. – (Raporty: nr 2)

2. KONCEPCJE rozszerzenia NATO. – Warszawa : PBil MON, 1995. – 66 s. – (Studia i Materiały: nr 24)

3. KOZIEJ Stanisław
Polska doktryna obronna i jej modyfikacja w obliczu integracji z NATO. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 1996. – 37 s. – (Analizy – Syntezy, Fakty – Opinie: 30)
4. POPŁAWSKA Anna
Rozszerzenie NATO. – Warszawa : Adama Marszałek, 1995. – 121 s. – (Bezpieczeństwo Polski w zmieniającej się Europie: 6)
5. SIMON Jeffrey
Demokratyczna transformacja systemu obronnego Polski a rozszerzenie NATO. – Toruń: Wydaw. Adam Marszałek, 1995. – 39 s. – (Analizy – Syntezy, Fakty – Opinie: 10)
6. WŁODARSKI Piotr
Polska wobec partnerstwa dla pokoju. – Toruń: Wydaw. Adam Marszałek, 1995. – 34 s. – (Analizy – Syntezy, Fakty – Opinie: 9)

b. Artykuły

1. ASMUS Ronald D., Kugler Richard L., Larrabe F. Stephen. Rozszerzenie NATO – Co dalej? // *Pol. w Europ.* – 1995, z. 17, s. 12–42
2. BALCEROWICZ Bolesław. Nie przegrać nawet z Gołotą / rozm. przepr. Mirosław Głogowski // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 46, s. 5
Członkostwo Polski w NATO.
3. BAZYŁKO Piotr. Pakt i partnerstwo // *Prz. Polit.* – 1994, nr 23 s. 107–109
4. BIELEŃ Stanisław. Blaski i cienie członkostwa w Pakcie // *Dziś.* – 1997, nr 6, s. 52–59
5. BORKOWICZ Jacek. Czy Polska potrzebna jest NATO? // *Pol. w Europ.* – 1994, z. 13, s. 18–29
6. BRATKIEWICZ Jarosław. Czy doktryna zwiększa bezpieczeństwo? // *Prz. Polit.* – 1993, nr 19/20, s. 94–96
Ubieganie się Polski o przyjęcie do NATO.
7. BRATKIEWICZ Jarosław. Polska i NATO // *Prz. Polit.* – 1992, nr 3, s. 72–74
8. BROWN Hank. NATO – obrona wolności / rozm. przepr. Andrzej Gelberg // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 12, s. 6
Rozszerzenie paktu na Wschód.
9. BRZEZIŃSKI Zbigniew. Czas zadośćuczynienia / rozm. przepr. Marcin Bosacki // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 158, dod. s. II
Zaproszenie Polski do NATO.

10. BRZEZIŃSKI Zbigniew. Wolna decyzja wolnych krajów: Polska zaproszona do NATO / rozm. przepr. Adam Szostkiewicz // Tyg. Powsz. – 1997, nr 29, s. 1, 6
11. BRZEZIŃSKI Zbigniew. Jeśli nie zaszkoźdźcie sobie sami... / rozm. przepr. Sławomir Popowski, Jan Skórzyński // Rzeczpospolita. – 1997, nr 142, s. 5
Starania o wejście Polski do NATO.
12. BRZEZIŃSKI Zbigniew. Plan dla Europy: jak rozszerzyć NATO // Polityka. – 1995, nr 1, s. 1, 20–21, nr 2, s. 18.
13. CYWIŃSKI Piotr. Duch Jałty: NATO: szlaban dla Polski // Wprost. – 1995, nr 9, s. 42–44
14. DAREWICZ Krzysztof. Polska przystępuje do NATO // Rzeczpospolita. – 1999, nr 60, s. 1
15. DAVIS John R (jr). Miejsce na czele kolejki / rozm. przepr. Kazimierz Dziewanowski // Rzeczpospolita. – 1997, nr 111, s. 7
O polskich aspiracjach do NATO.
16. DMOWSKI Andrzej. Z nomenklaturą do NATO // Tyg. Solid. – 1997, nr 27, s. 8
17. DOBROSILSKI Marian. Bez emocji // Dziś. – 1997, nr 6, s. 60–67
Rozszerzenie NATO.
18. DYMEK Kazimierz. Jeśli wypowiedzą nam wojnę // Prawo i Życie. – 1994, nr 15, s. 4
Militarne aspekty przystąpienia Polski do NATO.
19. DZIEWANOWSKI Kazimierz. Anatomia decyzji // Rzeczpospolita. – 1998, nr 33, s. 7
Historia działań dyplomatycznych w celu poszerzenia NATO.
20. DZIEWANOWSKI Kazimierz. Wielka Rosja i ulica Kielecka // Rzeczpospolita. – 1998, nr 196, s. 13–14
Starania Polski o przyjęcie do NATO a stanowisko Rosji.
21. DZIEWANOWSKI Kazimierz. Momentum: Polska – NATO: nowy etap // Rzeczpospolita. – 1996, nr 256, dod. s. I, IV
22. DZIEWANOWSKI Kazimierz. Początek drugiego etapu // Rzeczpospolita. – 1997, nr 145, s. 8
Rozszerzenie sojuszu NATO.
23. GEREMEK Bronisław. Wrota Europy / rozm. przepr. Jarosław Giziński, Roman Strzemicki // Wprost. – 1994, nr 51, s. 13–15
24. GIZIŃSKI Jarosław. Cena biletu do NATO // Wprost. – 1994, nr 45, s. 22–23
Stosunek Rosji do rozszerzenia Paktu.

25. GŁOGOWSKI Mirosław. Czolgi i ideały // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 52, s. 11
Koszty przyjęcia Polski do NATO.
26. GODLEWSKI Andrzej. Proamerykańska Polska w NATO: dwie strategie NATO wobec Polski // *Dzien. Pozn.* – 1999, nr 51, s. 10
27. GÓRALCZYK Bogdan. U progu NATO // *Nowe Życie Gosp.* – 1999, nr 4, s. 10
28. HENZLER Marek. Cena sojuszu: Polska w NATO: przyszła pora policzenia kosztów // *Polityka.* – 1996, nr 20, s. 31–32
29. HONKISZ Władysław. Kosztowne NATO // *Dziś.* – 1998, nr 2, s. 104–107
30. JACKSON Bruce. NATO wprowadziło się do Warszawy // *Polityka.* – 1996, nr 26, s. 18
Warsztaty NATO w Polsce.
31. JENDROSZCZYK Piotr. Polska przystępuje do NATO // *Rzeczpospolita.* – 1999, nr 60, s. 6
32. JÓŹWIĄK Zofia. NA TO liczy gospodarka: już w drugim półroczu możemy oczekiwać ożywienia ekonomicznego spowodowanego wejściem do NATO // *Życie.* – 1999, nr 52, s. 11
33. KALABIŃSKI Jacek, Ostrowski Marek. Do NATO wstąp! // *Polityka.* – 1998, nr 19, s. 3, 6, 8
34. KARAGANOW Sergej. Polska do NATO – tylko razem z Rosją / rozm. przepr. Antoni Zambrowski // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 7, s. 8
35. KALABIŃSKI Jacek. Teraz albo nigdy: [korespondencja z Waszyngtonu] // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 260, s. 6
Ratyfikacja umowy w sprawie przyjęcia Polski, Czech i Węgier do NATO.
36. KALINOWSKI Andrzej. Zaproszenie do NATO // *Prz. Tech.* – 1997, nr 33, s. 9
37. KALINOWSKI Andrzej. Jak sfinansować // *Prz. Tech.* – 1997, nr 46, s. 9
Koszty przystąpienia do NATO.
38. KARKOSZKA Andrzej. W cywilizacyjnym wagonie / rozm. przepr. Mirosław Głogowski // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 28, s. 3, 5
Starania o członkostwo w NATO.
39. KARSKI Jan. Moje uwagi o sprawach polskich: [przem.] // *Kultura.* – 1996, nr 10, s. 43–51
Starania Polski o przyjęcie do NATO i Unii Europejskiej.
40. KONARSKI Włodzimierz. Będziemy pod lupą / rozm. przepr. Robert Walenciak // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 35, s. 13
Proces integracyjny Polski z NATO.

41. KOSTRZEWA-ZORBAS Grzegorz. Musimy zostać współliderem NATO: bitwa o polską politykę / oprac. Piotr Lisiewicz // *Gaz. Pol.* – 1998, nr 32, s. 11
42. KOSTRZEWA-ZORBAS Grzegorz. Czy Polska będzie jednym z liderów NATO // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 137, s. 6
43. KOWALSKI Andrzej K. NATO – Polska – Rosja // *Tyg. Solid.* – 1995, nr 22, s. 8
44. KRAWCZYK Krzysztof M. Partnerstwo niepokoju // *Polityka.* – 1994, nr 5, s. 16
Starania Polski o przyjęcie do NATO.
45. KRZECZUNOWICZ Andrzej. Najmocniejsza gwarancja / rozm. przepr. Witold Kalinowski // *Tyg. Solid.* – 1994, nr 4, s. 3
Kwestia przystąpienia Polski do NATO.
46. KWAŚNIEWSKI Aleksander. Dziękujemy Ameryce // *Gaz. Wyb.* – 1997, nr 160, s. 16
Starania o przyjęcie do NATO.
47. KWIECIŃSKI Jacek. Pomyślnie wieści: NATO – Polska // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 41, s. 15
48. KWIECIŃSKI Jacek. Nadal walczyć // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 23, s. 15
Starania Polski o uczestnictwo w NATO.
49. KWIECIŃSKI Jacek. Polska w NATO // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 30, s. 15
50. KWIECIŃSKI Jacek. Nic jeszcze nie wiadomo!: NATO – Polska // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 3, s. 17
51. MAGOT Bożena. Wytęsknione zwycięstwo: [korespondencja z Madrytu] // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 29, s. 5
Starania o przyjęcie do NATO.
52. MAKOWSKI Franciszek. NATO taniej // *Gaz. Bank.* – 1998, nr 40, s. 16–17
Polski szacunek kosztów przystąpienia do NATO.
53. NAJDER Zdzisław. Polska w NATO: świat i Polska // *Tyg. Solid.* – 1998, nr 51-52, s. 8
54. NAJDER Zdzisław. Ważny rok za nami, jeszcze ważniejszy przed nami // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 2, s. 8
Kwestia wejścia Polski do NATO i UE.
55. NIETZ Franciszek. W przedpokoju NATO // *Prz. Tyg.* – 1994, nr 3, s. 12
56. NOWAK Paweł Zygmunt. Za ile do NATO? // *Nowe Życie Gosp.* – 1997, nr 48, s. 14–15

57. NOWAK Jerzy M. Bezpieczeństwo europejskie po madryckim szczycie NATO: polski punkt widzenia // *Spr. Międzynar.* – 1997, nr 2, s. 7–28
58. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan. Stoń i jeź // *Wprost.* – 1998, nr 29, s. 22–23
- Integracja Polski z NATO.
59. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan. Aliant III RP: rozszerzenie NATO jest historyczną misją Billa Clintona // *Wprost.* – 1997, nr 28, s. 24–25
60. OD Układu Warszawskiego do NATO: kalendarium / M.W. // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 156, s. 16–17
61. OLECHOWSKI Andrzej. Krok ku Europie // *Wprost.* – 1994, nr 30, s. 13–15
62. ONDARZA Henning von. Rogatywka w NATO / rozm. przepr. Marek Ostrowski // *Polityka.* – 1994, nr 51, dod. s. 1–12
63. ONDARZA Henning von. Pakt z Warszawą / rozm. przepr. Janusz Grochowski // *Wprost.* – 1994, nr 50, s. 24–25
64. ONYSZKIEWICZ Janusz. Pomoc od pierwszej chwili / rozm. przepr. Maria Wągrowa // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 144, s. 6
65. OSTROWSKI Marek. Thanks Bill: Polska w NATO, prezydent Clinton w Warszawie // *Polityka.* – 1997, nr 29, s. 17–18
66. (PAP). Jesteśmy w NATO: prezydenci Polski i Czech ratyfikowali w piątek Traktat Północnoatlantycki // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 49, s. 9
67. PARYS Jan. Polska zaproszona do NATO / rozm. przepr. Teresa Kuczyńska // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 154, s. 18–19
68. PARYS Jan. Czas Kordianów // *Tyg. Solid.* – 1994, nr 10, s. 4–5
- Partnerstwo dla pokoju.
69. PERZYNA Łukasz. Miesiąc wcześniej wejdziemy do NATO // *Życie.* – 1999, nr 10, s. 2
70. PIPES Richard Edgar. Ruski rok / rozm. przepr. Tomasz Wróblewski // *Wprost.* – 1996, nr 8, s. 60
71. PODPISY do NATO: ratyfikacja przystąpienia Polski i Czech do sojuszu / T.T.S., Barbara Sierszuła // *Rzeczpospolita.* – 1999, nr 49, s. 1–2
72. PUCHALSKI Jan. Wizja Brzezińskiego // *Prz. Tyg.* – 1995, nr 6, s. 6–7
73. ROSATI Dariusz. Lider znad Wisły / rozm. przepr. Robert Walenciak // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 28, s. 3, 5
74. ROSATI Dariusz. Granice ustępstw / rozm. przepr. Marek Ostrowski // *Polityka.* – 1997, nr 9, s. 10
- Stosunki z Rosją i rozszerzenie NATO.

75. ROSNOWSKI Stanisław. Płytką świadomość // *Polityka*. – 1995, nr 37, s. 1, 5

Problem przystąpienia Polski do NATO.

76. ROZSZERZENIE NATO – deklaracje i rzeczywistość: zapis dyskusji / Janusz Onyszkiewicz, Kazimierz Dziewanowski, Karsten Voigt, Friedbert Pflüger, Andrzej Karkoszka, Tadeusz Mazowiecki, Roland Freudenstein, Jack Saryusz-Wolski, Tadeusz Chabiera, Maria Stolzman, Adam Bromke, Hans Franz // *Pol. w Europ.* – 1996, z. 22, s. 5–53
77. RZECZPOSPOLITA. – 1999, nr 60, dod. „Polska w NATO”, s. 1–4
78. SAKIEWICZ Tomasz. Kto był za, kto był przeciw NATO // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 29, s. 11

Polityka zagraniczna w l. 1989–1995.

79. SAKIEWICZ Tomasz. Kto naprawdę nie chciał do NATO // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 11, s. 6
80. SIKORSKI Radek. Trzeba zdobywać głos każdego amerykańskiego senatora / rozm. przepr. Tomasz Sakiewicz // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 42, s. 10

Starania o wejście Polski do NATO.

81. SKARADZIŃSKI Bohdan. Polska droga do NATO // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 11, s. 12–13
82. SKOTNICKA-ILLASIEWICZ Elżbieta. Droga do członkostwa Polski w Unii Europejskiej i NATO: nadzieje i obawy w świetle badań społecznych // *Stud. Europ.* – 1997, nr 4, s. 127–148
83. SKÓRZYŃSKI Jan. Punkt wyjścia // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 156, s. 15
84. SKÓRZYŃSKI Jan. Drzwi są otwarte // *Rzeczpospolita*. – 1996, nr 226, s. 7
85. SOLANA Javier. 99 proc. NATO / rozm. przepr. Jacek Safuta // *Polityka*. – 1998, nr 1, s. 32
86. SOLANA Javier, Naumann Klaus. Sojusz solidarności / rozm. przepr. Maria Wągrowaska // *Rzeczpospolita*. – 1996, nr 143, s. 5
87. STOLTENBERG G. Zbliżenie bez zobowiązań: Polska i NATO / rozm. przepr. J. Tycner // *Prawo i Życie*. – 1992, nr 14, s. 1, 12
88. ŚWIDLICKI Andrzej. Na co wystarczy pieniędzy // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 241, s. 8

Koszty rozszerzenia NATO.

89. TERENTIEW Robert. Bogaci i bezpieczni // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 1, s. 20
90. URBANOWICZ Juliusz. Taktyka ratyfikacji // *Wprost*. – 1997, nr 12, s. 79, 83

91. VOIGT Karsten. Koniec romantyki / rozm. przepr. Piotr Cywiński // *Wprost*. – 1996, nr 12, s. 69–70
92. WASZCZYKOWSKI Witold. Na początek atomowy parasol: rozmowa z..., wiceambasadorem Polski przy NATO / rozm. Tomasz Sakiewicz // *Gaz. Pol.* – 1999, nr 9, s. 5
93. WĄGROWSKA Maria. Polska w roli adwokata // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 99, s. 8
Rozszerzenie NATO a bezpieczeństwo europejskie.
94. WĄGROWSKA Maria. W połowie drogi do członkostwa // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 33, s. 6
Projekt rozszerzenia NATO na Wschód.
95. WĄGROWSKA Maria. Polska jako mocarstwo // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 133, s. 8
Przystąpienie do NATO.
96. WĄGROWSKA Maria. Zrzutka na promocję // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 229, s. 8
Przystąpienie Polski do NATO.
97. WAŁĘSA Lech. Pakt dla pokoju / rozm. przepr. Krzysztof Gołata, Dobrochna Kędzierska, Juliusz Urbanowicz // *Wprost*. – 1997, nr 29, s. 19–20
Starania o członkostwo w NATO.
98. WIECZOREK Paweł. Koszty oraz źródła finansowania integracji Polski z NATO // *Spr. Międzynar.* – 1997, nr 4, s. 25–46
99. WIECZOREK Paweł. Polska w NATO, czyli sztuka cierpliwości // *Prz. Tech.* – 1995, nr 19, s. 6–7
100. ZACHURSKI Tadeusz. Amerykańska wizja NATO: senat USA ratyfikował rozszerzenie Paktu Północnoatlantyckiego o Polskę, Czechy i Węgry // *Wprost*. – 1998, nr 19, s. 108–111
101. *ŻYCIE*. – 1999, nr 60, dod. „Polska w NATO”, s. I–VIII

Jolanta Bagińska-Mleczak
Biblioteka Raczyńskich

170 LAT BIBLIOTEKI RACZYŃSKICH

5 maja 1999 roku minie 170 lat działalności Biblioteki Raczyńskich. Dla uczczenia tej rocznicy 5 maja br. w Teatrze Polskim odbędzie się oficjalna uro-

czystość. Poprzedzi ją w dniu 4 maja sesja naukowa pod hasłem „Książka i biblioteka w kulturze współczesnej”.

Biblioteka Raczyńskich powstała z fundacji hrabiego Raczyńskiego. Otwarcie jej nastąpiło 5 maja 1829 roku, w gmachu specjalnie w tym celu wzniesionym, przy dzisiejszym Placu Wolności 19. Cele i zadania Biblioteki zostały zwięźle sformułowane w Statucie Fundacyjnym: *Niżej podpisany, przejęty chęcią ułatwienia każdemu środków nabywania nauk i wiadomości zakłada w Poznaniu w miejscu swego urodzenia Bibliotekę Publiczną, którą wraz z domem w tym celu przy ulicy Wilhelma pod Nrem 134 wystawionym ze wszystkimi w nim znajdującymi się obecnie książkami oraz funduszami na uposażenie jej przeznaczonymi, temuż miastu tytułem własności w wieczne nadaje posiadanie (...).*

Edward Raczyński również jednoznacznie określił zasady gromadzenia zbiorów. Przy zakupie książek zalecał aby było *dawane pierwszeństwo tym, które narodowość W. X-wa Poznańskiego interesować mogą (...)* przed książkami jedynie do zabawy służącymi i ulotnymi pismami. Z myślą o polskiej młodzieży gimnazjalnej postanowił gromadzić *dzieła ogólne (...)* z każdej literatury i narodu.

Polski księgozbiór i polski personel wpłynęły na to, że Biblioteka była ostoją i symbolem kultury polskiej pod zaborem pruskim.

Odzyskanie niepodległości zmieniło sytuację Biblioteki. Na swoje utrzymanie w roku 1923 przejęło ją miasto, co zapewniło jej możliwość systematycznego rozwoju.

W okresie okupacji hitlerowskiej, podobnie jak i inne placówki kulturalne, dostępna była wyłącznie dla Niemców.

Podczas walk o Poznań, w 1945 roku, zniszczony został budynek Biblioteki wraz ze zgromadzonymi w nim zbiorami. Ocalało jedynie około 20 tysięcy zabytkowych zbiorów specjalnych (rękopisy, starodruki oraz kartografia), które wcześniej wywieziono do Obrzycka. Wśród *perel piśmiennictwa* w Bibliotece Raczyńskich znajdują się: XIII-wieczny rękopis pergaminowy z klasztoru cystersów w Paradyżu, dokument pergaminowy królowej Bony z 1536 roku, list króla Zygmunta Augusta z 1517 roku do Mikołaja Radziwiłła, kanclerza wielkiego litewskiego oraz jedyny zachowany egzemplarz druku, unikat w skali światowej – kancjonał husycki z 1541 roku drukowany w Pradze u Jana Roha.

Do najcenniejszych obiektów ze zbioru kartografii należą atlasy z XVI–XVIII wieku oraz mapy Polski z tego samego okresu.

Po wojnie Biblioteka rozpoczęła swą działalność w budynku szkolnym przy ul. Św. Marcin 65. W roku 1956 zakończono odbudowę zabytkowego gmachu przy Placu Wolności, do którego przeniesiono część centralnych agend bibliotecznych wraz z zasobem zbiorów specjalnych. Reszta zbiorów naukowych (książki i czasopisma XIX-i XX-wieczne) tworzonych po wojnie

niemał od podstaw, pozostała przy ul. Św. Marcin. Jest to księgozbiór prezentyjny, z wyjątkiem Centralnej Wypożyczalni, gdzie najpotrzebniejsze lektury są udostępniane na zewnątrz.

Na mocy uchwały Rady Ministrów w roku 1968 zaliczona została do bibliotek naukowych. Obecnie Biblioteka Raczyńskich obok Biblioteki Głównej posiada 57 filii, w których gromadzone są książki z literatury pięknej oraz popularno-naukowej.

W 1978 roku w oparciu o dar kolekcjonera *sienkiewiczianów* – Ignacego Mosia, powstało Muzeum Literackie Henryka Sienkiewicza. Była to pierwsza nietypowa placówka o cechach i muzeum i biblioteki. W następnych latach utworzono podobne: Pracownię–Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w oparciu o dar Mariana Walczaka oraz Mieszkanie–Pracownię Kazimiery Iłakowiczówny. Izba Pamięci Jerzego Pertka, po śmierci pisarza, powstała z daru rodziny w celu udostępniania archiwum oraz książek i czasopism marynistycznych.

Materiały dotyczące wielkopolskich pisarzy (rękopisy, autografy, kolejne wydania, archiwalia) gromadzone są w Ośrodku Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego. Natomiast regionalne druki ulotne, m.in. plakaty, afisze, ulotki, przechowywane są w zbiorach Dokumentów Życia Społecznego.

Biblioteka obok organizowania czytelnictwa i zaspokajania swoistych potrzeb użytkowników, ma na celu upowszechnianie wiedzy i osiągnięć kultury.

W budynku przy Placu Wolności organizowane są ekspozycje oparte przede wszystkim na zbiorach własnych. Od 1993 roku, z inicjatywy Biblioteki, zorganizowano cykliczną – co kwartał – imprezę pod nazwą *Poznański Przegląd Nowości Wydawniczych*, której celem jest promowanie książek z zakresu literatury pięknej i popularnonaukowej. Coraz popularniejszy staje się konkurs im. Arkadego Fiedlera o nagrodę Bursztynowego Motyla za książkę o tematyce podróżniczej i krajoznawczej.

Działalność kulturalno-oświatowa prowadzona jest również w filiach Biblioteki. Organizowane są lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze, literackie czy rysunkowe oraz spotkania z pisarzami.

Pracownicy Biblioteki Raczyńskich prowadzą działalność naukową polegającą na opracowaniu zbiorów specjalnych, bibliografii, katalogów drukowanych oraz różnego rodzaju materiałów informacyjnych, są również autorami wielu publikacji. Od 1996 roku Biblioteka Raczyńskich rozpoczęła wydawanie pierwszego w jej historii własnego pisma „Winieta”.

Edward Raczyński pragnął, by Biblioteka służyła *wszystkim bez różnicy osób*. Obecnie poprzez różnorodne placówki oraz zróżnicowane formy działania stara się dotrzeć do wszystkich, ponieważ jak powiedział Joachim Lelewel *Biblioteka nie jest po to, by była w paki pozamykana albo do zdobyci służąca, jest po to by była powszechnie użytkowana*.

NOWOŚCI DO KSIĘGOZBIORU PODRĘCZNEGO

DOBROWOLSKI Zdzisław. Internet i Biblioteka. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1998. – 153 s. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 27)

EDUKACJA bibliotekarzy 2001: materiały z konferencji międzynarodowej w Warszawie, 6–7 października 1998 r. – Warszawa : CUKB; Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliograficznych UW, 1998. – 120 s. – (Edukacja Permanentna)

ENCYKLOPEDIA PWN w trzech tomach. – Warszawa : PWN, 1999.

T. 1: A–J. – 916 s.

T. 2: I–P. – 937 s.

HISTORIA w datach / aut. Marek Czapliński [i in.]. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza RYTM, 1999. – 480 s.

KALENDARIUM Polska – Świat / oprac. Anna i Maciej Leszczyńscy. – Poznań Podsiadlik–Raniowski i Sp., 1998. – 160 s.

KOPALIŃSKI Władysław

Słownik wydarzeń, pojęć i legend XX wieku. – Warszawa : Państw. Wyd. Nauk., 1999. – 527 s.

OCHRONA i konserwacja zbiorów bibliotecznych: materiały z ogólnopolskiej konferencji Warszawa 15–17 października 1998 r. / SBP; BN. – Warszawa : BN, 1998. – 223 s. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka)

PROKOPOWICZ Maria, SPÓZ Andrzej, PIĞŁA Włodzimierz

Biblioteki i zbiory muzyczne w Polsce: przewodnik. – Warszawa : Wydaw. SBP, 1998. – 157 s. – (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 30)

SŁOWNIK encyklopedyczny: matematyka / aut. Lidia Filist, Artur Malina, Alicja Solecka. – Warszawa : Wydaw. Europa, 1998. – 332 s.

SŁOWNIK pojęć współczesnych / red. Alan Bullock [i in.]. – Katowice : Książnica, 1999. – 719 s.

WYKAZ działów katalogu rzeczowego dla małych bibliotek publicznych / oprac. Teresa Turowska. – Wyd. 4 popr. i rozsz. – Warszawa : BN, 1998. – 97 s.

WYKAZ działów katalogu rzeczowego w bibliotekach publicznych dla dzieci i młodzieży / oprac. Grażyna Lewandowicz. – Wyd. 3 popr. i rozsz. – Warszawa : BN, 1998. – 66 s.

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Juliusz Słowacki 150 rocznica śmierci

Juliusz Słowacki – ur. 4.09.1809 r. – zm. 3.04.1849 r. – poeta i dramaturg. Urodził się w Krzemieńcu jako syn profesora. Gdy miał pięć lat stracił ojca. Wychowywał się pod silnym wpływem matki oraz przyrodnych sióstr. Dzieciństwo i młodość spędził w Krzemieńcu i Wilnie w środowisku uniwersyteckiej elity (m.in. stykał się z Mickiewiczem, braćmi Śniadeckimi, Lelewelem). W 1829 roku ukończył studia prawnicze i przeniósł się do Warszawy, gdzie rozpoczął karierę urzędniczą, przerwana przez wybuch powstania listopadowego. Prawdopodobnie opuścił kraj z misją rządu powstańczego i udał się do Paryża i Londynu. Po upadku powstania pozostał na emigracji. Przebywał we Francji, Szwajcarii i Włoszech. Stamtąd wyruszył w podróż na Wschód. Zwiedził Grecję, Egipt, Palestynę, Syrię. Później na półtora roku osiadł we Florencji, skąd udał się do Paryża. Tutaj brał udział w życiu polskiej emigracji. Podobnie jak Mickiewicz wszedł w krąg oddziaływania Towiańskiego. W 1848 roku wyjechał do kraju, by wesprzeć powstanie. Przybył do Poznania, kiedy już poniechano walki. Stąd konspiracyjnie wyjechał do Wrocławia, gdzie spotkał się z matką. Na skutek nakazu policji opuścił miasto i przez Drezno wrócił do Paryża, gdzie zmarł.

Bogatą twórczość Słowackiego cechuje malowniczość tworzonych obrazów, muzyczność słowa, wspaniałe operowanie środkami literackimi dla osiągnięcia nastroju – smutku, patosu czy grozy. Stworzył własną odmianę romantycznej kosmogonii i mesjanistyczną historiozofię. Sporą część w jego dorobku zajmują dzieła mistyczne.

Do najważniejszych dzieł poety możemy zaliczyć: wiersze – „Hymn”, „Oda do wolności”, „Kulik”, „Sowiński w okopach Woli”, „Testament mój”, „Grób Agamemnona”, „Rozłączenie”, „Hymn (Smutno mi Boże)”; poematy – „Arab”, „Hugo”, „Mnich”, „Szanfary”, „Żmija”, „Jan Bielecki”, „Godzina myśli”,

„W Szwajcarii”, „Beniowski”, „Anelli”, „Król – Duch” (mistyczna epopeja);
d r a m a t y – „Kordian”, „Horsztyński”, „Mazepa”, „Lilla Weneda”, „Sen srebrny
Salomei”, „Książdz Marek”, „Fantazy”, „Maria Stuart”, „Samuel Zborowski”.

A. Prace biograficzne

a. Pozycje zwarte

1. DOBRACZYŃSKI Jan
Pacierz, co płacze i piorun, co błyska. – [Wyd. 2]. – Warszawa :
Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1988. – 207 s.
Beletrystyka.
2. DERNAŁOWICZ Maria
Juliusz Słowacki. – Wyd. 3. – Warszawa : Interpress, 1985. – 138 s.: il.
3. HERTZ Paweł
Portret Słowackiego. – Wyd. 6. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawni-
czny, 1969. – 271 s.
4. HERTZ Paweł
Słowacki: romans życia. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy,
1961. – 317 s. – (Ludzie Żywi; nr 1)
5. JASTRUN Mieczysław
Spotkanie z Salomeą. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy,
1951. – 233 s.
Beletrystyka.
6. JULIUSZ Słowacki (1809–1849): poradnik bibliograficzny / oprac. Maria
Terajewicz. – Warszawa : Biblioteka Narodowa. Instytut Bibliograficzny,
1959. – 37 s. – (Poradniki Bibliograficzne)
7. KLEINER Juliusz
Słowacki. – Wyd. 5. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich,
1972. – 323 s.: il.
8. KOWALCZYKOWA Alina
Słowacki. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1994. – 433 s.
9. LITERATURA polska: przewodnik encyklopedyczny. T. 2: N–Ż. – War-
szawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1985. – S. 375–378
10. MACIEJEWSKI Jarosław
Słowacki w Wielkopolsce: szkice i materiały. – Wrocław : Zakł. Na-
rod. im. Ossolińskich, 1955. – 239 s. – (Studia Historycznoliterackie /
red. Jan Kott; 27)
11. MAKOWSKI Stanisław
Tęcze i świerzopy: Słowacki, Beniowski, Mickiewicz. – Wrocław :
Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1984. – 238 s.: il.

12. MAKOWSKI Stanisław, SUDOLSKI Zbigniew
W kręgu rodziny i przyjaciół Słowackiego: szkice i materiały. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1967. – 375 s.: il.
13. PIWIŃSKA Maria
Juliusz Słowacki od duchów. – Warszawa : PEN, 1992. – 502 s.
14. PRZYBYLSKI Ryszard
Podróż Juliusza Słowackiego na Wschód. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1982. – 599 s.: il. – (Biblioteka Romantyczna / red. Maria Janion)
15. RYMKIEWICZ Jarosław Marek
Juliusz Słowacki pyta o godzinę. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Czytelnik”, 1989. – 402 s.
16. SAWRYMOWICZ Eugeniusz
Juliusz Słowacki. – Wyd. 4. – Warszawa : Wiedza Powszechna, 1973. – 408 s.: il. – (Profile)
17. STARNAWSKI Jerzy
Juliusz Słowacki we wspomnieniach współczesnych. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1956. – 297 s.
18. SUDOLSKI Zbigniew
Słowacki: opowieść biograficzna. – Warszawa : „Ancher”, 1996. – 366 s.: il.
19. SZAFRAŃSKI Tomasz Krzysztof
Słowacki – osobowość i twórczość – psychoanalityczne ujęcie Gustawa Bychowskiego. – Warszawa : SKW, 1994. – 16 s. – (Studium Kultury Współczesnej)
20. SZCZEPAŃSKI Jan Alfred
Podróż po ziemi greckiej z Neapolu śladami Juliusza Słowackiego. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1979. – 358 s.
21. TOMKOWSKI Jan
Literatura polska. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1993. – S. 120–135
22. TREUGUTT Stefan
Pisarska młodość Słowackiego. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1958. – 286 s. – (Studia Historycznoliterackie / red. Jan Kott; 18)
23. WACHOWICZ Barbara
„Ty jesteś jak zdrowie”: z Mickiewiczem nad Wilią i Świteznią, ze Słowackim w Krzemieńcu, z Orzeszkową nad Niemnem. – Wyd. 3 uzup. – Warszawa : „Rytm”, 1994. – 344 s.: il.
24. WARNEŃSKA Monika
Z ziemi Juliusza. – Wyd. 2. – Warszawa : Wspólna Sprawa, 1962. – 82 s.: il.

25. WAWRZYKOWSKA-WIERCIOCHOWA Dionizja
Muza Słowackiego i Chopina: opowieść biograficzna o Marii Wo-
dzińskiej. – Warszawa : Inst. Wydaw. Związków Zawodowych, 1986. –
358 s.: il.
26. WITKOWSKA Alina
Wielcy romantycy polscy: Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Norwid.
– Warszawa : Wiedza Powszechna, 1980. – 288 s.
27. WYKA Kazimierz
Matejko i Słowacki. – Warszawa : Czytelnik, 1953. – 156 s.: il.
28. ZGORZELSKI Czesław
Obserwacje. – Warszawa : Wydaw. Nauk. PWN, 1993. – 353 s.

b. Artykuły

1. CHIMIĄK Łukasz. Memoriał generał-gubernatora Skatona w sprawie obchodów w Warszawie setnej rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego // *Prz. Hum.* – 1996, nr 5, s. 161–165
2. KOWALCZYKOWA Alina. Poeta trzech tradycji / rozm. przepr. Krzysztof Masłoń // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 29, s. 22
3. MASŁOŃ Krzysztof. Rok Słowackiego // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 10 dod. *Rzeczpospolita i Książki* nr 48, s. I
4. MURAWSKA Monika. Różnić się godziwie: Norwid, Mickiewicz i Słowacki o parlamencie // *Spół. Otwarte*. – 1997, nr 7/8, s. 22–28
5. NARBUTT Jerzy. Apogeum // *Ład*. – 1993, nr 52, s. 5
6. STETTNER-STEFAŃSKA Barbara. Równy królom // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 80, s. 16
7. SUDOLSKI Zbigniew. Matka Słowackiego // *Pam. Lit.* – 1994, z. 3, s. 52–60
8. ZAKRZEWSKI Bogdan. Słowacki w sztambuchu baronowej Richthofen // *Pam. Lit.* – 1997, z. 3, s. 157–163
9. ŻÓŁKIEWSKI Witold. Krzemienieckie uroczystości w dniach sprowadzenia do kraju prochów Juliusza Słowackiego w roku 1927 // *Prz. Hum.* – 1994, nr 4, s. 143–145

B. Twórczość

a. Pozycje zwarte

1. BOLESKI Andrzej
Słownictwo Juliusza Słowackiego 1825–1849. – Łódź : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1956. – 246 s.

2. CIEŚLA Maria
Mityczna struktura wyobraźni Słowackiego. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1979. – 114 s. – (Rozprawy Literackie / red. Michał Głowiński; nr 27)
3. CIEŚLA-KORYTOWSKA Maria
Romantyczna poezja mistyczna: Ballanche, Novalis, Słowacki. – Kraków : „Znak”, 1989. – 271 s.
4. CSATO Edward
Szkice o dramatach Słowackiego: Maria Stuart, Balladyna, Beatrix Cenci. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1960. – 285 s.
5. FLORYAŃSKA Halina
Spadkobiercy Króla Ducha: o recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1976. – 263 s.
6. INGLOT Jacek
Polubić Słowackiego: przewodnik literacki dla uczniów szkół podstawowych i średnich. – Wrocław : „Astrum”, 1997. – 69 s. – (Cicerone)
7. INGLOT Mieczysław
Myśl historyczna w „Kordianie”. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1973. – 311 s.
8. JULIUSZA Słowackiego myśli o literaturze i sztuce / wybór, wstęp i oprac. Paweł Hertz. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1980. – 175 s.
9. JULIUSZA Słowackiego rym błyskawiczny: analizy i interpretacje: praca zbiorowa / red. Stanisław Makowski. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1980. – 175 s.
10. KIŚLAR Elżbieta
Car – trup i Król – Duch: Rosja w twórczości Słowackiego. – Warszawa : IBL PAN, 1991. – 381 s. – (Historia i Teoria Literatury: studia; 47)
11. LIBERA Leszek
Juliusza Słowackiego „Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu”. – Poznań : „Pro Scientia”, 1993. – 198 s.
12. MACIEJEWSKI Jarosław
Florenckie poematy Słowackiego: Poema Piasta Dantyszka herbu Leliwa o piekle; Ojciec zadżumionych; W Szwajcarii; Wacław. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1974. – 216 s. – (Studia Historycznoliterackie / red. Jan Kott; 27)
13. MACIEJEWSKI Jarosław
„Kordian” Juliusza Słowackiego. – Wyd. 2. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1976. – 159 s. – (Biblioteka Analiz Literackich; nr 100)

14. MACIEJEWSKI Jarosław
Powieści poetyckie Słowackiego / opr. Jerzy Fiećko. – Poznań : „W Drodze”, 1991. – 149 s.
15. MACIEJEWSKI Jarosław
Trzy szkice romantyczne: o Dziadach, Balladynie, Epilogu Pana Tadeusza. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1967. – 297 s.
16. MAKOWSKI Stanisław
„Kordian” Juliusza Słowackiego. – Warszawa : Czytelnik, 1973. – 223 s.: il.
17. MAKOWSKI Stanisław
W szwajcarskich górach: alpejskie krajobrazy Słowackiego. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1976. – 183 s.: il.
18. MASŁOWSKI Michał
Gest, symbol i rytuały polskiego teatru romantycznego. – Warszawa : Wydaw. Nauk. PWN, 1998. – 399 s.
19. MIĘDZYRZECKI Artur
Kombatanci i podróżnicy: z 16 rysunkami z podróży na Wschód Juliusza Słowackiego. – Warszawa : Czytelnik, 1960. – 70 s.
20. NATANSON Wojciech
Słowacki w oczach krytyka. – Warszawa : Centr. Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury, 1983. – 152 s.
21. PIASECKA Maria
Mistrzowie snu: Mickiewicz, Słowacki, Krasiński. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1992. – 255 s. – (Rozprawy Literackie; 69)
22. PIECHOTA Marek
Żywioł epopeiczny w twórczości Juliusza Słowackiego. – Katowice : „Śląsk”, 1993. – 140 s.
23. POTRĄCIĆ strunę poezji: szkice o „Uspokojeniu” Juliusza Słowackiego. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1979. – 115 s.: il.
24. PRÓCHNICKI Włodzimierz
Romantyczne światy: czas i przestrzeń w dramatach Słowackiego. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac, 1992. – 242 s. – (Select)
25. SĄDY współczesnych o twórczości Słowackiego 1826–1862 / oprac. Bogdan Zakrzewski, Kazimierz Pecold, Artur Ciemnoczołowski. – Wrocław : Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1963. – 652 s.
26. SŁOWACKI mistyczny: propozycje i dyskusje symposium / red. Maria Janion, Maria Żmigrodzka. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1981. – 414 s.

27. SŁOWACKI na scenach polskich / red. nauk. Tadeusz Sivert; oprac., wstęp Tadeusz Pacewicz; wstęp Ewa Heise. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1963. – 329 s.: il.
28. TATARA Marian
Dziedzictwo Słowackiego w poezji polskiej ostatniego półwiecza 1918–1968. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1973. – 312 s.
29. TOMKOWSKI Jan
Juliusz Słowacki i tradycje mistyki europejskiej. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1984. – 270 s.
30. ZGORZELSKI Czesław
Liryka w pełni romantyczna: studia i szkice o wierszach Słowackiego. – Warszawa : Państw. Inst. Wydawniczy, 1981. – 263 s.

b. Artykuły

1. DĄBROWSKI Roman. Poeta – pielgrzym i czytelnik: (uwagi o relacjach komunikacyjnych w „Podróży do Ziemi Świętej z Neapolu” Juliusza Słowackiego) // *Prz. Hum.* – 1992, nr 3, s. 61–71
2. INGLOT Mieczysław. Dramat wyobraźni: (gawęda o Kordianie) // *Warszt. Polonist.* – 1995, nr 4, s. 99–106
3. KACZYŃSKA Leokadia. „Kordian” Juliusza Słowackiego – od prapremiery do telewizyjnej inscenizacji Jana Englerta // *Polonistyka.* – 1997, nr 8, s. 494–499
4. KARDAŚ Barbara. Człowiek słoneczny Słowackiego i Przybosa // *Prz. Hum.* – 1996, nr 4, s. 119–126
5. KASJAN Jan Mirosław. „Wiejska kolęda” Słowackiego // *Lit. Lud.* – 1993, nr 3, s. 71–78
6. KOWALCZYKOWA Alina. Dramatów Słowackiego, na szczęście, w romantycznym teatrze nie wystawiano // *Ruch Liter.* – 1996, z. 5, s. 525–529
7. KOWALCZYKOWA Alina. O grotesce Słowackiego // *Pam. Lit.* – 1992, z. 4, s. 3–18
8. KRASSOWSKI Maciej. Kordian. – (Arcydzieła kultury polskiej) // *Wiad. Kult.* – 1996, nr 47, s. 14
9. KRYSOWSKI Olof. Trzy portrety szatana w lirykach genezyjskich Słowackiego // *Prz. Powsz.* – 1996, nr 11, s. 193–205
10. ŁUBIENIEWSKA Ewa. Ośnienie // *Ruch Lit.* – 1995, z. 3, s. 349–362
11. MAKOWSKI Stanisław. Genezyjscy synowie słowa // *Prz. Hum.* – 1992, nr 3, s. 51–59

12. MAKOWSKI Stanisław. „Król – Duch” -- czyli tajemnica początku i końca // *Prz. Hum.* – 1996, nr 4, s. 41–50
13. MAKOWSKI Stanisław. Słowacki – kontynuator mialczewskiego // *Prz. Hum.* – 1996, nr 2, s. 85–99
14. MIŁOSZ Czesław. Dotkliwe cierpienia młodości: o „Godzinie myśli” Juliusza Słowackiego // *Rzeczpospolita*. – 1996, nr 267, s. 15
15. „PIEŚŃ stepowa” Juliusza Słowackiego: „Duma o Wacławie Rzewuskim” wobec odmian gatunkowych dum // *Pr. Polonist.* – Ser. 49 (1994), s. 81–94
16. PRZYBYŁA Zbigniew. Interpretacje alternatywne „Grobu Agamemnona” Słowackiego: (edukacyjne „wyzwanie postmodernizmu”) // *Prz. Hum.* – 1995, nr 1, s. 51–66
17. SKAWIŃSKA Małgorzata L. Byron w „Grobie Agamemnona” // *Polonistyka*. – 1993, nr 5, s. 297–301
18. TROSZYŃSKI Marek. Nieznane fragmenty z „Raptularza” Juliusza Słowackiego // *Pam. Lit.* – 1997, z. 3, s. 165–186
19. ZEGALSKI Jerzy. Kłopoty z „Fantazym”: notatki reżysera // *Teatr*. – 1996, nr 6, s. 45–46
20. ZIOŁOWICZ Agnieszka. Ja – chór: o roli chóru w mistycznej dramaturgii Juliusza Słowackiego // *Pam. Lit.* – 1997, z. 4, s. 23–35

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Domicylla Sierszchuła-Filipowska
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

JULIUSZ SŁOWACKI
1809 – 1849

Lekcja biblioteczna

Uwagi metodyczne:

Twórczość romantyzmu w szkole średniej omawiana jest w drugiej klasie. Zatem głównie do uczniów tych klas skierowana jest propozycja dzisiejszej lekcji. Można ją przeprowadzić w czytelni biblioteki lub w wypożyczalni. Wcześniej kserujemy zdjęcia związane z tematem lekcji zawarte w opracowaniach i przygotowujemy tablice lub stolik do wystawy, którą uczniowie zorganizują „na żywo” podczas referowania opracowanych tematów. Wykorzystujemy też sprzęt muzyczny z nagraniami muzyki epoki romantyzmu (Chopin, Beethoven, Schumann, Paganini – do wyboru).

Do biblioteki zapraszamy młodzież na 1 godzinę (na jednej lekcji, jedna klasa).

Zajęcia prowadzimy w czterech grupach. Zakładamy, że lekcje z przysposobienia bibliotecznego zostały zrealizowane zgodnie z programem i korzystanie z katalogów i informacji bibliotecznej nie sprawi kłopotów.

Cele lekcji:

- przypomnienie wiadomości o życiu i twórczości Juliusza Słowackiego w 150. rocznicę jego śmierci,
- wykorzystanie umiejętności zdobytych na zajęciach z przysposobienia bibliotecznego.

Plan lekcji

- podanie tematu i krótkie omówienie (150. rocznica śmierci Juliusza Słowackiego i 190. urodzin; nawiązanie do epoki, w której żył);
- podział klasy na cztery grupy;

- przekazanie grupom karteczek z zadaniami i omówienie poszczególnych poleceń;
- samodzielna praca w grupach (ciche odtwarzanie utworów muzycznych);
- wypowiedzi uczniów w oparciu o wskazane źródła i organizowanie wystawy „na żywo”;
- podsumowanie lekcji przez prowadzącego z podkreśleniem należytej roli Juliusza Słowackiego w literaturze polskiej jako mistrza języka poetyckiego i twórcę nowoczesnego dramatu.

Zadania dla grup

Grupa I

1. Wykorzystując informacje z lekcji języka polskiego i z książki „Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej” T. Miłkowskiego i J. Termera (odszukaj w katalogu alfabetycznym i w księgozbiornym podręcznym) o romantyzmie, przedstaw jego główne założenia.
Wymień najbardziej reprezentatywne dramaty romantyczne Słowackiego i poematy związane z jego podróżami.
2. Przeczytaj w rozdziale „Konflikt Juliusza z Eglantyną i rozstanie z Marią” z książki D. Wawrzykowskiej-Wierciochowej „Muza Słowackiego i Chopina” (korzystaj z katalogu alfabetycznego) wiersz pt. „Rozłączenie” i spróbuj odpowiedzieć do kogo jest adresowany.
Porównaj swoje odczucia z opiniami historyków literatury zawartymi pod wierszem.

Grupa II

1. Korzystając z opisu informacyjnego na regale „Językoznawstwo” odszukaj „Słownik wyrazów obcych”. Odczytaj głośno hasło na temat mistycyzmu.
2. Na podstawie rozdziału „Mistyka Słowackiego” w „Literaturze polskiej” J. Tomkowskiego (odszukaj poprzez katalog alfabetyczny i schemat układu książek) omów mistykę poety:
  - a) wobec teologii i Kościoła,
  - b) wobec nauki,
  - c) wobec filozofii.Podaj przykładowe utwory mistyczne Słowackiego i opowiedz krótko o Królu-Duchu.

Grupa III

1. Omów w jakim celu przybył Juliusz Słowacki do Poznania i przedstaw historię pomnika poety. Skorzystaj z przewodnika B. Kucharskiego „Miłosław” (rozdział – Zwiedzanie miasta) i monografii Z. Sudolskiego „Słowacki” (rozdział – „Brata Juliusza” pielgrzymka do kraju).
2. Odszukaj w katalogu rzeczowym w dziale 82 lub 929, a następnie na półce książkę „Parnas polski we wspomnieniach i anegdocie”. Przeczytaj i przygotuj krótkie streszczenie wspomnień Juliana Bukowieckiego „Wiosna poznańska 1848 roku”.
3. Dołącz skserowane zdjęcia pomnika („Miłosław”) i Słowackiego przemawiającego na zebraniu Komitetu Rewolucyjnego w Poznaniu na wystawę („Słowacki”).

Grupa IV

1. Poszukaj w katalogu alfabetycznym książkę Marii Dernałowicz „Juliusz Słowacki”; poprzez sygnaturę wyjmij ją z księgozbioru podręcznego, przeczytaj rozdział „I moje będzie za grobem zwycięstwo”. Przekaż krótką informację o tłumaczeniach dzieł Słowackiego i o adaptacjach teatralnych. Po konsultacji w grupie odpowiedz czy zgadzacie się z opinią J.I. Kraszewskiego z 1866 roku.
2. Przeczytaj rozdział „No i nareszcie Balladyna i hondy...” z autobiografii A. Hanuszkiewicza „Psy, hondy i drabina”. Wyjaśnij na czym polegało nowatorstwo a najbardziej sensacyjność tego spektaklu.
3. Wykorzystując skserowane zdjęcia z przedstawień przygotuj małą wystawę.

Bibliografia

1. Dernałowicz Maria: Juliusz Słowacki. Warszawa 1985
2. Hanuszkiewicz Adam: Psy, hondy i drabina. Warszawa 1991
3. Kucharski Bogdan: Miłosław i okolice. Poznań 1997
4. Miłkowski Tomasz, Tremer Janusz: Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej dla szkół podstawowych i średnich. Warszawa 1998
5. Parnas polski we wspomnieniach i anegdocie. Warszawa 1964
6. Słownik wyrazów obcych. Warszawa 1971
7. Sudolski Zbigniew: Słowacki. Warszawa 1993
8. Tomkowski Zbigniew: Literatura polska. Warszawa 1993
9. Wawrzykowska-Wierciochowa Dionizja: Muza Słowackiego i Chopina. Warszawa 1986

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

ADAMCZEWSKI Leszek

Konwój do Paradies. – Poznań : PSO sp. z o.o., 1998. – 147 s.: fot.

Zbiór reportaży dotyczących losów dóbr kultury w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu na obszarze Wielkopolski i terenów zachodnich kraju. Pięć reportaży dotyczy zbiorów muzealnych i archiwaliów poznańskich, ich grabieży i rewindykacji powojennej. Ciekawostkę stanowi rozdział „Na bursztynowym szlaku”, w którym autor tropi poznańskie ślady na trasie transportu Bursztynowej Komnaty.

CHWALISZEWSKI Roman

Powstańcze boje o Wysoką. – Piła : Wojewódzki Oddział Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Pile; Wysoka : Zarząd Miasta i Gminy, 1998. – 11 s., [8] tabl.: il.

Publikacja wydana z okazji 80 rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Autor przypomina wydarzenia z dziejów miasteczka położonego na północnym krańcu dawnej prowincji poznańskiej; wybory Rady Ludowej, powołanie Straży Obywatelskiej oraz bitwę i wyzwolenie Wysokiej w styczniu 1919 r. Zbiór fotografii uzupełnia treść opracowania.

DOBRECKI Krzysztof

Listy z mojego miasta. – Konin : Wydaw. „Przegląd Koniński”, 1998. – 158 s.: fot., portr.

Dziewiętnaście opowieści o charakterze wspomnieniowym poświęconych Koninowi. Autor charakteryzuje zakątki, miejsca i ludzi związanych z miastem rejestrując, często w tonie osobistym, proces przemian zachodzących w Koninie w XX wieku. Ponadto liczne fotografie oraz sylwetki osób („Alfabet koniński”).

DUDA Zygmunt

Krzyże opalenickiej ziemi. – Opalenica : Opalograf, 1998. – 61 s.: fot. – (Z Dziejów Parafii św. Mateusza w Opalenicy; 5)

Opracowanie na temat krzyży przydrożnych i cmentarnych na terenie gminy Opalenica. Autor omawia kolejno krzyże istniejące niegdyś i później nie odtworzone a następnie krzyże współczesne charakteryzując oddzielnie pamiątki misji parafialnych i krzyże cmentarne.

DZIEJE Chodzieży / pod red. Stefana Chmielewskiego. – Chodzież : Urząd Miejski w Chodzieży, 1998. – 414 s.: il., fot., mapy, tab.

Dzieje miasta od najstarszego osadnictwa i lokalizacji do 1945 r.

FERENC Ewa

Jolanta Arpad: księżna kalisko-gnieźnieńska. – Poznań : Księgarnia św. Wojciecha, 1998. – 198 s.: fot., il.

Powieść poświęcona Jolancie (Jolencie), księżnej wielkopolskiej, córce Beli IV, księcia węgierskiego, żonie Bolesława Pobożnego, żyjącej w XIII wieku. Autorka przedstawia dwa etapy życia księżnej: świecki – na dworach w Gnieźnie i Kaliszu oraz zakonny – w klasztorze klarysek w Gnieźnie, gdzie wstąpiła po śmierci męża. W epilogu dzieje kultu księżnej i klasztoru klarysek w Kaliszu.

GNIEZNO moje miasto / zebrał i przygot. do druku zespół Towarzystwa Miłośników Gniezna pod kier. Zofii Gąsiorek; oprac. graf. Elżbieta Binkowska. – Gniezno : TMG, 1998. – 95 s.: il.

Zbiór kilkudziesięciu wierszy napisanych przez Gnieźnian i poświęconych Gnieznu, jego historii i współczesności, a także ludziom z nim związanym. Utwory mają rozmaity charakter od poważnych i refleksyjnych po żartobliwe fraszki i piosenki. We wstępie pt. „Miasto trzech pomników” ks. Ludwik Gładyszewski zwraca uwagę na charakterystyczne dla miasta obiekty: pomnik Bolesława Chrobrego, wieże katedry oraz pomnik św. Wojciecha.

GROT Zdzisław

Dzieje pomnika Mickiewicza w Poznaniu: 1856–1939. – Wyd. 2 zmien. – Poznań : Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1998. – 103 s.: fot.

Z okazji roku mickiewiczowskiego PTPN przypominało publikację poznańskiego historyka poświęconą dziejom pierwszego na ziemiach polskich pomnika Adama Mickiewicza, zniszczonego przez Niemców w 1939 r. Z. Grot omawia okoliczności powstania monumentu dłuta A. Oleszczyńskiego i jego znaczenie w życiu społecznym miasta. Z posłowania do drugiego wydania dowiemy się jak doszło do odtworzenia pomnika i jego odstonięcia na dziedzińcu Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

INFORMATOR miasta i gminy Golańcz: 600 lat Golańczy 1399–1999/ tekst Wojciech Osuch, Andrzej Polczyński. – Wągrowiec : I and „Belfer” s.c., 1998. – 38 s.: fot.

Historia miasta, sylwetki znanych i zasłużonych mieszkańców, opis najciekawszych zabytków, bazy noclegowej i działalności kulturalno-oświatowej. W części drugiej oferty usług i wytworów zakładów pracy i instytucji.

JAWORSKI Rudolf

„Swój do swego”: studium o kształtowaniu się zmysłu gospodarności Wielkopolan 1871–1914/ przekład oprac. i posłowiem opatrzył Witold Molik. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1998. – 261 s.: tab. – (Wielkopolska. Historia. Społeczeństwo. Kultura; 6)

Bibliografia s. 247–260

Publikacja wydana w Niemczech w 1984 r. jako rozprawa habilitacyjna autora została przygotowana do druku i opatrzona posłowiem przez poznańskiego historyka, Witolda Molika. Tematem książki jest fragment dziejów polskiego drobnomieszczactwa oraz walki gospodarczej pomiędzy Polakami i Niemcami w Poznańskim do I wojny światowej. Na uwagę zasługuje zwłaszcza analiza związków łączących rozwój gospodarczy ze zmianami w świadomości narodowej.

KACZMAREK Wojciech Szczęsny

Kaczmarek nad Kaczmarkami: rozmowy z Prezydentem m. Poznania Wojciechem Szczęsnym Kaczmarkiem; rozm. przepr. Eugenia R. Dabertowa. – Poznań : „Bonami”, 1998. – 115 s.: fot., portr.

Wywiad z prezydentem Poznania w l. 1990–1998 Wojciechem Szczęsnym Kaczmarkiem osnuty wokół dwóch wątków: życia osobistego i rodzinnego oraz działalności naukowej i publicznej. W tej części wypowiedzi znajdziemy wiele refleksji nt. życia miasta i jego planów na przyszłość opartych na doświadczeniach dwóch kadencji prezydentury. Liczne fotografie oraz syntetyczny biogram uzupełniają treść książki.

KANICKI Tadeusz

100 lat Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie (1899–1999). – Poznań : Wydaw. BODiE, 1999. – 88 s.: fot., tab.

Bibliografia: s. 87

Opracowanie przedstawiające historię powstania i rozwoju Banku Ludowego w Kępnie na przestrzeni wieku. Publikację uzupełniają liczne fotografie oraz bibliografia.

KOPASZEWO miejscem pobytu Adama Mickiewicza / Krzywińskie Towarzystwo Kulturalne. – [Krzywiń] : KTK. – 15 s.: fot., portr.

Historia i zbiory pałacu w Kopaszewie związane z pobytem Adama Mickiewicza w 1831 r.

KRZYŚLAK Bolesława

Iwno / red. Paweł Anders. – Poznań : Wydaw. WBP, 1999. – 62 s., [16] tabl.: portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu)

Monografia wsi położonej w gminie Kostrzyn, znanej głównie ze Stadniny Koni istniejącej od 1916 roku. Historia miejscowości, jej układ przestrzenny, zespół pałacowo-parkowy oraz folwark należący niegdyś do Mielżyńskich to główne tematy publikacji. Opracowanie uzupełniają fotografie wybitnych przedstawicieli rodu Mielżyńskich.

LESZNO '98 tu chce się żyć / tekst Małgorzata Syty; red. Jacek Sowiński; Urząd Miasta Leszna. – Leszno : Wydaw. Unitex, 1998. – 28 s.: fot., il.

Pięć rozdziałów informatora odzwierciedla pięć celów strategicznych rozwoju miasta. Znajdziemy tu charakterystykę kultury, ekologii, gospodarki, inwestycji i turystyki. W dodatku „Panorama gospodarcza 98” wizytówki firm działających w Lesznie.

MARCINIAK Ryszard

Prezesi Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk: ich myśl i dzieło. – Poznań : PTPN, 1998. – 94 s. – (Mała Biblioteka / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; t. 1)

Zsfg

Książka poświęcona dziejom PTPN od 1857 r. do czasów współczesnych. Autor scharakteryzował poszczególne etapy rozwoju towarzystwa w pięciu rozdziałach koncentrując swoją uwagę na sylwetkach jego prezesów od Augusta Cieszkowskiego do Antoniego Gąsiorowskiego. Publikacja inauguruje nową serię wydawniczą PTPN pn. Mała Biblioteka.

MOLIK Witold

Edward Raczyński: 1786–1845. – Poznań : Wydaw. WBP, 1999. – 258 s.: fot., portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu)

Bibliografia s. 249–257

Biografia wybitnego Wielkopolanina XIX w., uczestnika wojen napoleońskich, mecenasa kultury i sztuki, właściciela Rogalina. Autor przedstawił życie i działalność Raczyńskiego w 19 krótkich rozdziałach omawiając poszczególne wątki w sposób chronologiczno-problemowy. Liczne fotografie, reprodukcje dokumentów i obszerna bibliografia uzupełniają treść książki. We wstępie przegląd dotychczasowych publikacji o Raczyńskim.

NAUCZYCIELE Gimnazjum i Liceum Świętej Marii Magdaleny w Poznaniu 1793–1996 / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; oprac. Adam Białobłocki. – Poznań : Wydaw. PTPN, 1998. – 88 s.

Słownik biograficzny obejmujący sylwetki nauczycieli najstarszej poznańskiej szkoły średniej. Każdy biogram zawiera daty i miejsca urodzin i śmierci, przebieg kariery zawodowej oraz źródła informacji. W zakończeniu chronologiczny wykaz dyrektorów (rektorów) szkoły.

PLESZEW: informator: plan miasta: gospodarka: przedsiębiorstwa. – [Pleszew : Urząd Miasta i Gminy, 1998]. – 13 s.: fot., pl.

Folder informacyjno-reklamowy w 2 częściach: plan miasta i informator. W części informacyjnej znajduje się charakterystyka miasta i gminy oraz rozdziały dotyczące historii, rolnictwa, gospodarki, oświaty i kultury, sportu, służby zdrowia i współpracy z zagranicą.

POZNAŃ od A do Z: leksykon krajoznawczy / pod red. Włodzimierza Łęckiego i Piotra Maluśkiewicza. – Poznań : Wydaw. Kurpisz, 1998. – 374 s.: fot., il., pl.

Obszerna publikacja poświęcona stolicy Wielkopolski i ludziom z nią związanym. Poszczególne hasła (tematyczne, topograficzne i osobowe) uporządkowano w układzie alfabetycznym. Na początku znajdziemy ważniejsze daty z historii miasta, a na końcu wybrane dane statystyczne charakteryzujące Poznań na tle kraju. Liczne materiały ilustracyjne oraz indeksy osób i rzeczowo-topograficzny uzupełniają treść książki.

SIEDZIŃSKI Przemysław

Okolice Poznania. – Gliwice: Adventure AW s.c.; Warszawa – Wrocław : Pol. Przedsięb. Wydaw. Kartograficznych, [1998]. – 158 s.: fot., mapy, pl. – (Najlepsze Wycieczki na Rowerze Górskim)

Dziesiąty tom serii przewodników rowerowych po Polsce obejmuje 15 tras w okolicach Poznania. Autor przygotował propozycje wycieczek o trzech stopniach trudności w zależności od możliwości rowerzystów. Opis każdej trasy poprzedzony jest mapką i planem oraz niezbędnymi informacjami o czasie przejazdu, rodzaju dróg i poziomie trudności. Do przewodnika dołączono zestaw kartoników ze skróconymi opisami tras.

STROFY o Wielkopolsce III. – Poznań : Związek Literatów Polskich, 1998. – 76 s. – (Biała i Kolorowa Seria Poetycka / pod red. Nikosa Chadzini-kolau; nr 125)

Wiersze 22 poetów wielkopolskich poświęcone osobom i tematom związanym z regionem.

STRZELCZYK Jerzy

Mieszko Pierwszy. – Wyd. 2 uzup. – Poznań : Wydaw. WBP, 1999. – 205 s.: fot., mapki, portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu)

Bibliografia s. 200–204

Książka poświęcona pierwszemu, historycznemu władcy Polski i jego związkom z Wielkopolską. Na podstawie dokumentów, kronik i źródeł historycznych autor odtwarza dzieje Mieszka I rozważając także prawdopodobne hipotezy dotyczące wydarzeń z jego życia i czasów.

WOJEWÓDZTWO kaliskie w liczbach 1998 / przew. zespołu red. Adam Sierocki. – Kalisz : Urząd Statystyczny w Kaliszu, 1998. – [16] s.

Wybór danych statystycznych dotyczących województwa kaliskiego w 1998 r. w postaci danych liczbowych i wykresów.

ZARYS dziejów kościoła i klasztoru franciszkanów – reformatów na Wywale w Woźnikach / Bogumił Wojcieszak, Zygmunt Duda; fot. Brunon Cynałowski [i in.]. – Opalenica : Wydaw. Opalograf, 1998. – 67 s.: fot., il., portr.

Publikacja składa się z dwóch części. W pierwszej Bogumił Wojcieszak omawia dzieje kościoła i klasztoru w Woźnikach od czasów legendarnych po współczesność. Część drugą, dotyczącą architektury i wystroju wnętrza budowli, opracował Zygmunt Duda. Ponadto liczne materiały ilustracyjne, fotografie i reprodukcje dokumentów.

ZMIANY strukturalne w przemyśle Wielkopolski w latach 1994–1997 / Urząd Statystyczny w Lesznie; oprac. Hanna Kolendo. – Leszno : US, 1998. – 44 s.: tab. – (Informacje i Opracowania Statystyczne)

„Celem prezentacji danych było ukazanie niektórych przemian, jakie nastąpiły w strukturze przemysłu Wielkopolski w wyniku transformacji gospodarki. Dotyczą one zarówno przemian w zakresie form własności przedsiębiorstw jak i zmian w rodzajach działalności oraz wielkości poziomu zatrudnienia.”

(ze wstępu)

***

PRZEGLĄD Słupski: tygodnik powiatu słupckiego oraz gmin Pyszdy i Witkowo / Zbigniew Nabzdyk p.o. red. nacz. – 1998, R. 1, nr 1 – . – Słupca : [b.w.], 1998

Nowy tygodnik lokalny obejmuje swoim zasięgiem gminy powiatu słupckiego. Poza doniesieniami o wydarzeniach bieżących podejmuje trudne tematy reform samorządowych, prezentuje sylwetki osób związanych z regionem, omawia problemy społeczne, nie stroni od zagadnień kultury i sportu. Ponadto kalendarium słupskie, porady, ciekawostki, rozrywka, reklamy.

B. BIBLIOTEKI PUBLICZNE WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

Zestawienie opracowano w oparciu o materiały WBP oraz nadesłane przez biblioteki publiczne województwa wielkopolskiego.

Bojanowo

(and). Ferie zimowe // *P a n . L e s z c z .* – 1999, nr 6, s. 2, fot.
Dotyczy ferii zimowych w Bibliotece Miasta i Gminy w Bojanowie.

KAT. Ciekawe ferie // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 29, s. 5
Ferie zimowe w Bibliotece Miasta i Gminy w Bojanowie.

Buk

RURA M. Na urodzinach Adama hucznie i wesoło // *K o s y n i e r B u k o w s k i .* – 1999, nr 1, s. 12

Obchody 200 rocznicy urodzin Adama Mickiewicza w Bibliotece Publicznej w Buku.

Chodzież

BOROWICZ Krystyna. Lekcja biblioteczna poświęcona Mickiewiczowi // *C h o d z i e ż a n i n .* – 1999, nr 1, s. 22, il.

Obchody Roku Mickiewiczowskiego w MBP w Chodzieży.

CHOROBY cywilizacyjne – wystawa // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 24, s. 3

KOŁODZIEJCZYK Mariola. Jaselka w bibliotece // *C h o d z i e ż a n i n .* – 1999, nr 2, s. 19

OLEJNICZAK Dariusz. Kolejna wystawa w czytelni Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chodzieży // *G ł o s W i e l k o p .* – 1999, nr 10, s. 9

(old). Jest co oglądać: trzy placówki kulturalne zapraszają do obejrzenia swoich wystaw // *G ł o s W i e l k o p .* – 1999, nr 57, s. 9

Wystawy z okazji 150-lecia śmierci Juliusza Słowackiego, m.in. w Bibliotece Publicznej w Chodzieży.

Czarnków

FERIE w bibliotece // *N a d n o t e c k i e E c h o .* – 1999, nr 3, s. 12

Damasławek

PROGRAM ferii zimowych w GOK i bibliotece // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 3, s. 16
Dot. GOK i biblioteki w Damasławku.

WAK. Z książką na ty // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 45, s. 5
Biblioteka Publiczna w Damasławku.

Dolsk

DOLSK: [w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy...] // *Pan. Leszcz.* – 1999, nr 9, s. 5
Informacja o wystawie prac fotograficznych i malarskich Lucjana Sarneckiego.

Duszniki

(pk). Czy dzieci sięgają po książkę // *Głos Szamot.* – 1999, nr 3, s. 11
Oddział dla Dzieci i Młodzieży Biblioteki Publicznej w Dusznikach.

Gizalki

(iga). Mali czytelnicy // *Gazeta Pleszewska*. – 1999, nr 10, s. 3
Wizyta uczniów kl. I w Bibliotece Publicznej w Gizalkach. Podsumowanie konkursu plastycznego.

(wan). Spotkania w bibliotece: Gizalki // *Życie Pleszewa*. – 1999, nr 9, s. 12
Wizyta uczniów kl. I w Bibliotece Publicznej w Gizalkach. Podsumowanie konkursu plastycznego.

Gniezno

HUMENIUK Elwira. Powstanie Wielkopolskie a literatura // *Głos Wielkop.* – 1998, nr 291, s. 16

(Iza). Powstanie w literaturze // *Nasze Przemiany*. – 1998, nr [25.12.98], s. 7
Obchody 80-lecia powstania wielkopolskiego w bibliotece publicznej w Gnieźnie.

LICHWAŁA Ryszard. Alternatywa dla komputera: książka dla każdego: Gniezno // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 52
Rozmowa z Zofią Żółkowską, kierownikiem Działu Udostępniania Zbiorów i Informacji o pracy biblioteki gnieźnieńskiej w ostatnim roku.

EMKM. Oferty na ferie: Gniezno // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 20, s. 14

BIBLIOTEKA Publiczna w Gnieźnie proponuje na ferie zimowe // *Nasze Przemiany.* – 1999, nr 5, s. 14

Golańcz

(en). Ferie w GOK // *Express Wągrowiecki.* – 1999, nr 4, s. 8
M.in. wakacje w Bibliotece Publicznej w Golańczy

Gostyń

R.R. Ferie z książką // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 23, s. 2
O Filii Bibliotecznej nr 1 w Gostyniu.

MARKOWSKI Stefan. Wyróżnienia dla bibliotekarzy // *Gazeta Gostyńska.* – 1999, nr 1, s. 33

Finał obchodów jubileuszy bibliotek publicznych województwa leszczyńskiego. Odznaczenia dla bibliotekarek z Gostynia i Pogorzeli.

(EB). Paweł Adamek – jeden z dziesięciu // *Gazeta Gostyńska.* – 1999, nr 1, s. 34

Podsumowanie konkursu „Jeden z dziesięciu” w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży BPMiG Gostyń.

BANASZAK Ewa. 223 pocztówki // *Gazeta Gostyńska.* – 1999, nr 1, s. 34

Podsumowanie konkursu plastycznego pn. „Pocztówka na Boże Narodzenie” w Oddziale dla Dzieci BPMiG Gostyń.

ES. Rozstrzygnięto konkursy // *ABC Gostyńskie.* – 1999, nr 17, s. 3

Podsumowanie konkursów zorganizowanych w okresie ferii zimowych w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży BPMiG Gostyń.

CZUB Robert. Wakacyjna przygoda z historią i nie tylko // *Gazeta Gostyńska.* – 1999, nr 4, s. 32–33

Udział BPMiG w Gostyniu w zorganizowaniu ferii zimowych dla dzieci i młodzieży.

Grodzisk Wlkp.

GRODZISK Wlkp.: [w Bibliotece Publicznej...] // *Pan. Leszcz.* – 1999, nr 9, s. 4

Informacja o wieczorze autorskim Marceliego Kosmana w BPMiG Grodzisk Wlkp.

(ama). Powstanie na rysunkach // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 9, s. 10
Wystawa rysunków w Bibliotece Publicznej w Grodzisku Wlkp.

(ama). Statystyka mierzona woluminami // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 35, s. 9
Wywiad z Markiem Adamskim, dyrektorem Biblioteki Publicznej w Grodzisku Wlkp. – ocena czytelnictwa w 1998 roku.

(ama). Inaczej o „Ogniem i mieczem” // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 50, s. 9, 10
Wieczór autorski M. Kosmana.

MATYSIAK Andrzej. Amnestia dla... // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 59, s. 10
Amnestia dla opieszłych czytelników.

Jarocin

(ls). Dyskusyjnie o przemyśle // *Gaz. Jaroc.* – 1999, nr 5, s. 4
Dot. spotkania Witaszyckiego Klubu Dyskusyjnego w czytelni filii bibliotecznej w Witaszycach.

(ls). Ferie w bibliotece // *Gaz. Jaroc.* – 1999, nr 7, dod. „Magazyn itp.”, s. IV
Zajęcia kulturalno-oświatowe w czasie ferii zimowych zorganizowane przez filię w Mieszkowie.

(iwo). Jak świeże bułeczki // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 2, s. 9
Dot. sprzedaży monografii „Dzieje Jarocina” w czytelni „Pod Ratuszem” Biblioteki Publicznej w Jarocinie.

(rlb). Mickiewicz w Witaszycach // *Gaz. Jaroc.* – 1999, nr 2, dod. „Magazyn itp.”, s. VI
Spotkanie z Ewą Kostołowską, kustoszem Muzeum Adama Mickiewicza w Śmielowie zorganizowane przy współudziale filii w Witaszycach.

Jutrosin

J.W. Mickiewiczowski konkurs // *ABC.* – 1999, nr 10, s. 3
Udział bibliotekarki z Jutrosina w komisji konkursowej.

Kalisz

GAWRECKI Henryk M. Jak to możliwe: dziwy w Bibliotece Wojewódzkiej // *Życie Kalisza.* – 1999, nr 1, s. 7, fot.

Problem odzyskiwania książek przetrzymywanych przez czytelników Biblioteki Głównej w Kaliszu.

JKT. Panika w bibliotekach: na pewno można uratować przed degradacją // 7 Dni Kalisza. – 1999, nr 8, s. 13

Sytuacja placówek bibliotecznych w Kaliszu w związku z reformą administracyjną.

KALISZ: poważne kłopoty // G a z . P o z n . – 1999, nr 47, s. 2, fot.
Kondycja finansowa MBP im. A. Asnyka w Kaliszu.

Kępno

(MAW). Roztańczone dzieciaki // G a z . P o z n . – 1999, nr 31, s. 2

Karnawałowy bał przebierańców dla najmłodszych, zorganizowany przez bibliotekę publiczną w Kępnie.

GRZESIAK Grażyna. Wśród książek: rozmowa z dyrektorem Samorządowej Biblioteki Publicznej w Kępnie... / rozm. Marcin Wiśniewski // G a z . P o z n . – 1999, nr 31, s. 4

Dot. sytuacji i działalności biblioteki w Kępnie.

Koło

(rc). Ferie w mieście // P r z e g l ą d K o l s k i . – 1999, nr 6, s. 7
Oddział dla Dzieci Biblioteki Miejskiej w Kole.

KAPYSZEWSKA Ewa. Popłynęła kolęda // P r z e g l ą d K o l s k i . – 1999, nr 15/1, s. 5

Spotkanie opłatkowe członków Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kole.

KOZAJDA Mariusz. Estetyczniej w Bibliotece // G ł o s K o ł a . – 1999, nr 3, s. 10

Dotyczy prac modernizacyjnych i zmiany wystroju wewnątrz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kole.

(rc). Bilans roczny kolskiej biblioteki // P r z e g l ą d K o l s k i . – 1999, nr 8, s. 10

Konin

DRAGAN Anna. Czyja biblioteka? // P r z . K o n i ń . – 1999, nr 4, s. 31

Zagrożenie działalności jednej z filii biblioteki publicznej w Koninie.

JURKOWSKI Stefan. Nieodpowiedzialność czy głupota // *Trybuna*. – 1999, nr 24, s. 1, 8

M.in. wzmianka o bibliotece w Koninie.

BUDKIEWICZ Jan. Kultura ginie: list otwarty do premiera // *Trybuna*. – 1999, nr 22, s. 5

M.in. wzmianka o bibliotece w Koninie.

ach. Zabrakło na bibliotekę // *Prz. Konin*. – 1999, nr 7, s. 6

Kłopoty finansowe biblioteki w Koninie.

Kościan

MIF. O miłości // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 32, s. 2

Zapowiedź spotkania pn. „O miłości w piosence i sztuce” w bibliotece publicznej w Kościanie.

MIF. O miłości w piosence i poezji // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 36, s. 2

Relacja ze spotkania z Wiesławą Felińską w bibliotece publicznej w Kościanie.

MIF. Wyspiański w bibliotece // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 32, s. 2

Informacja o wystawie „Stanisław Wyspiański. Poeta i malarz” w bibliotece w Kościanie.

ZAPROSZENIE na wieczór z poezją // *Nad Obrą*. – 1999, nr 4, s. 3

Zaproszenie na spotkanie z poetką Hanną Szeląg w bibliotece publicznej w Kościanie.

Krobia

KROBIA // *Pan. Leszcz.* – 1999, nr 1, s. 4

Informacja o 50-leciu biblioteki w Krobi.

SZPURKA Maria. Jubileusz 50-lecia Biblioteki Publicznej w Krobi // *Gazeta Gostyńska*. – 1999, nr 2, s. 14

Krotoszyn

GARBAREK Witold. Ferie luzackie i wycieczkowe // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 22, s. 2

M.in. o feriiach zorganizowanych przez bibliotekę publiczną w Krotoszynie.

(WIG). Kultura i sztuka // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 27, s. 2

Dotyczy spraw finansowych krotoszyńskiej biblioteki publicznej.

- (WIG). Twarze na wystawie // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 39, s. 3
Wystawa rysunków Niny Musielińskiej w bibliotece krotoszyńskiej.
- GARBAREK Witold. Papieskie exlibrisy // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 48, dod. „Magazyn Tygodniowy”, s. 2
Wystawa exlibrisów z kolekcji Józefa Zdunka w bibliotece krotoszyńskiej.
- (zn). Na zimowe ferie do biblioteki // *Informacje Regionalne.* – 1999, nr 3, s. 11
Program imprez organizowanych przez Krotoszyńską Bibliotekę Publiczną.
- (em). Twarze bliskich // *Informacje Regionalne.* – 1999, nr 5, s. 9
Wystawa rysunków Niny Musielińskiej w bibliotece krotoszyńskiej
- (neta). Wakacje z biblioteką // *Informacje Regionalne.* – 1999, nr 6, s. 9
Podsumowanie ferii zimowych w bibliotece krotoszyńskiej.
- (ela). Rysunki pani Niny // *Rzecz Krotoszyńska.* – 1999, nr 6, s. 16
Informacja o wystawie rysunków w bibliotece krotoszyńskiej.

Krzykosy

- (mb). Encyklopedia w każdej filii // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 26, s. 10
Nowe pomieszczenia biblioteki w Krzykosach.
- (miak). Biblioteka w statystyce // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 37, s. 10
Działalność biblioteki w Krzykosach.

Krzywiń

- (ak). Powrót do lektur // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 39, s. 5
Informacja o działalności biblioteki w Krzywiniu.

Lądek

- Z.N. Jubileusz biblioteki: Lądek // *Prz. Konin.* – 1999, nr 3, s. 17
Informacja o 50-leciu biblioteki w Ciążeniu.

(mag). Pół wieku z książkami: Ciężerń // P r z . S ł u p e c k i . – 1999, nr 3, s. 9
Jubileusz biblioteki w Ciężerń.

Leszno

NA OSTATNIEJ sesji Rady Miejskiej... // P a n . L e s z c z . – 1999, nr 5, s. 4
Informacja o nadaniu nazwy oraz statutu Miejskiej Bibliotece Publicznej
w Lesznie.

(BOP). Komornik u czytelnika // P a n . L e s z c z . – 1999, nr 5, s. 19
Działalność biblioteki w Lesznie.

(Pas). Złodzieje książek // P a n . L e s z c z . – 1999, nr 2, s. 8
M.in. wzmianka o bibliotece w Lesznie.

BAJSEROWICZ Irena Anna. Uwodziciel Jaruzelskiej // P a n . L e s z c z . –
1999, nr 1, s. 29, fot.

Spotkanie Tomasza Jastruna z czytelnikami w Kawiarence Literackiej bi-
blioteki w Lesznie.

WIŚNIEWSKI Michał. Grochowiak bliski: wręczono nagrody: Leszno // G a z .
P o z n . – 1999, nr 19, s. 3

Podsumowanie III Ogólnopolskiego Konkursu im. Stanisława Grochowi-
ka w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Lesznie.

MIF. W Kawiarence Literackiej: Leszno // G a z . P o z n . – 1999, nr 22, s. 5
Spotkanie z poetką Krystyną Grys w bibliotece w Lesznie.

MW. Leszno: spotkanie z poetką // G a z . P o z n . – 1999, nr 46, s. 2
Spotkanie z poetką Ryszardem Biberstajnem w bibliotece w Lesznie.

m. Konkurs im. Grochowiaka rozstrzygnięty // A B C . – 1999, nr 6, s. 2
III Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Stanisława Grochowiaka organi-
zowany przez bibliotekę w Lesznie.

(m). Ferie w bibliotece // A B C . – 1999, nr 7, s. 3
Propozycje biblioteki w Lesznie.

m. Konkurs rozstrzygnięty // A B C . – 1999, nr 8, s. 2
III Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Stanisława Grochowiaka organi-
zowany przez bibliotekę w Lesznie

- (aj). Zadania takie same // A B C . – 1999, nr 8, s. 3
Przekształcenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lesznie w Miejską Bibliotekę Publiczną.
- (jrs). Literackie spotkanie: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 18, s. 9
Spotkanie z poetką Krystyną Grys w bibliotece w Lesznie.
- (lm). Przypieczętowane statutem: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 18, s. 9
Przejęcie przez powiat grodzki Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lesznie.
- (jrs). Biblioteki proponują: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 18, s. 18
Działalność bibliotek osiedlowych w Lesznie w czasie ferii.
- (jrs). Wakacje w bibliotece: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 21, s. 9
Propozycje wakacyjne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie.
- (lm). Radni obradowali: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 25, s. 9
Przekształcenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lesznie w Miejską Bibliotekę Publiczną.
- (jrs). Literackie spotkanie z poetką: Leszno // G ł o s W i e l k o p . – 1999, nr 45, s. 9
Spotkanie z Ryszardem Biberstajnem w bibliotece leszczyńskiej.
- (and). [„Bardzo aktywnie...”] // P a n . L e s z c z . – 1999, nr 6, s. 2, fot.
Dot. ferii zimowych: konkursy, quizy, baliki w bibliotece leszczyńskiej.

Luboń

- Jota. „Droome –vroume, kom” („Wymarzona kobieto – przybywaj”) // W i e ś c i L u b o Ń s k i e . – 1998, nr 12, s. 18, fot.
Wieczór muzyki holenderskiej w Bibliotece Miejskiej w Luboniu.
- (HS). Bliżej historii // W i e ś c i L u b o Ń s k i e . – 1999, nr 1, s. 11
Wieczornica poświęcona 80 rocznicy powstania wielkopolskiego w Bibliotece Miejskiej w Luboniu.
- WRZESIŃSKI Robert. „Królewska” gra w bibliotece // W i e ś c i L u b o Ń s k i e . – 1999, nr 2, s. 17
I Luboński Turniej Szachowy w MBP w Luboniu.

GÓRNIACZYK Regina. Orkiestra wielkich serc // *Więści Lubońskie*. – 1999, nr 2, s. 12–13

Dot. imprez w bibliotece miejskiej.

Lwówek

MINEŁO 50 lat // *Goniec Lwówecki*. – 1998, nr 0, s. 7
50-lecie BPMiG Lwówek.

Łubowo

(gk). „O koronę wierzbową” // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 42

Biblioteka Publiczna w Łubowie współorganizatorem turnieju poetyckiego dla młodzieży.

Margonin

KONKURS rozstrzygnięty! // *Chodzieżanin*. – 1999, nr 4, s. 7

Zakończenie konkursu zorganizowanego w Bibliotece Publicznej w Margoninie.

Miejska Górka

J. W. Szopki jak prawdziwe // *ABC*. – 1999, nr 11, s. 1, 3; fot

Podsumowanie konkursu na najładniejszą szopkę bożonarodzeniową w Ośrodku Kultury w Miejskiej Górze.

Mieścisko

(wan). Pisanki i palmy // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 52, s. 10

Konkurs na kraszankę i palemkę ogłoszony przez Bibliotekę Publiczną w Mieścisku.

(DL). Konkurs dla każdego // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 10, s. 15

Biblioteka Publiczna w Mieścisku – konkurs na pisankę i palemkę.

Nowe Miasto

(sta). Mickiewicz przedświąteczny // *Głos Wielkop.* – 1998, nr 300, s. 10

Impreza pt. „Wigilia z Mickiewiczem” w bibliotece w Nowym Mieście. Wręczenie nagród w konkursie „Mickiewicz, twórca romantyzmu polskiego, w Wielkopolsce” zorganizowanym przez WBP Poznań.

(sta). Stu przebierańców // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 36, s. 9

Bal. dla dzieci na zakończenie ferii zorganizowany m.in. przez bibliotekę w Nowym Mieście.

(sta). Obraz ziemy // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 13, s. 10, fot.
Informacja o konkursie zorganizowanym przez bibliotekę w Nowym Mieście.

Nowy Tomyśl

(ama). Literatura dla seniorów // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 51, s. 10
O cyklu imprez poświęconych seniorom w bibliotece w Nowym Tomyślu.

(ama). „Próba opisu” – w bibliotece // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 44, s. 9
Wystawa obrazów i grafik Magdaleny Czerniawskiej w bibliotece w Nowym Tomyślu.

(ama). Rocznice, wiersze i bibliografie // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 39, s. 10
Imprezy zaplanowane na rok 1999 w bibliotece w Nowym Tomyślu.

(ama). Srebrny jubileusz // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 48, s. 10
Jubileusz 25-lecia pracy dwóch bibliotekarek w bibliotece w Nowym Tomyślu.

(sad). Zmagania młodych poetów // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 49, s. 10
Podsumowanie konkursu poetyckiego zorganizowanego przez bibliotekę w Nowym Tomyślu.

Oborniki

BRUST Hilaria. Z działalności kulturalnej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Obornikach // *Quo Vadis.* – 1998, nr 20, s. 21

Opatówek

KROKOS Tadeusz. Historyczna poczta polowa // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 46, s. 10
Zawartość czasopisma „Opatowianin” redagowanego przez regionalistów skupionych wokół Gminnej Biblioteki Publicznej w Opatówku.

Pakosław

(ram). Pakosław // *Pan. Leszcz.* – 1999, nr 7, s. 5
Informacja o bibliotece w Pakosławiu.

ADG. Biblioteka w Internecie // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 29, s. 2
Łączność internetowa w bibliotece w Pile.

ADG. I po wakacjach // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 30, s. 2
Działalność biblioteki w Pile.

MILCZYŃSKI Andrzej. Biblioteka w komputerze // *G a z . P o z n .* – 1999,
nr 36, dod. Piłski Magazyn Tygodniowy, s. II
Komputeryzacja biblioteki w Pile.

(jas). Młodzi do piór! V Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Agnieszki Bartol //
T y g . P i ł . – 1999, nr 7, s. 21
Informacja o konkursie literackim współorganizowanym przez bibliotekę
w Pile.

MILCZYŃSKI Andrzej. Młodzi do piór! V konkurs im. Agnieszki Bartol // *G a z .*
P o z n . – 1999, nr 10, s. 3
Informacja o konkursie literackim współorganizowanym przez bibliotekę
w Pile.

ADG. W słowach i milczeniu: Węklarowa w BWA // *G a z . P o z n .* – 1999,
nr 14, s. 2, portr.
Promocja książki Jolanty Nowak-Węklarowej pt. „W słowach i milczeniu”,
wydanej w 1998 r. przez WBP w Pile.

BIBLIOTEKA Publiczna w Pile w Internecie // *T y g . N o w y .* – 1999, nr 6, s. 9

BOCHAN Maria. [O komputeryzacji] // *G a z . P o z n .* – 1999, nr 36, dod. Pił-
ski Magazyn Tygodniowy, s. II
Wypowiedź dyr. biblioteki Marii Bochan o komputeryzacji.

[DWUDZIESTEGO] 20 stycznia w Galerii BWA // *T y g . N o w y .* – 1999, nr 6,
dod. Magazyn działań kulturalnych Pinezka, s. 6
Promocja książki J. Nowak-Węklarowej pt. „W słowach i milczeniu”.

IMPREZY: Filia nr 4, wystawa „Poeta i prorok” // *T y g . N o w y .* – 1999, nr 4,
s. 26
Obchody Roku Mickiewiczowskiego w bibliotece pilskiej.

(jaga). Kolejny tom // *G ł o s W i e l k o p .* – 1999, nr 14, s. 9
Promocja książki J. Nowak-Węklarowej pt. „W słowach i milczeniu” w bi-
bliotece pilskiej.

(jaga). Obowiązkowa biblioteka // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 54, s. 8
Uchwała Rady Miasta o utworzeniu Miejskiej Biblioteki Publicznej.

(jaga). Pamięć o Agnieszce // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 10, s. 9
Regulamin V edycji Konkursu im. Agnieszki Bartol pt. „Ja i mój świat”

KOŁODZIEJSKA Jadwiga. Refleksje z początkiem roku // *Nowe Książ.* –
1999, nr 2, s. 77–78
M.in. o bibliotece w Pile.

KONKURS Literacki im. A[gnieszki] Bartol // *Nadnoteckie Echa.* –
1999, nr 2, s. 14
Dot. biblioteki w Pile.

(kt). Po płatkach i po kolcach // *Głos Wągrowiecki.* – 1999, nr 5, s. 16,
il.
Promocja książki J. Nowak-Węklarowej pt. „W słowach i milczeniu” w bi-
bliotece w Pile.

(rc). Czas na szkołę // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 32, s. 10
Ferie zimowe w bibliotekach Pily.

ROZPOCZĘTO V Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Agnieszki Bartol // *Tyg.
Nowy.* – 1999, nr 3, s. 9

TRWA V Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Agnieszki Bartol // *Tyg. Nowy.*
– 1999, nr 6, dod. Magazyn działań kulturalnych, Pinezka, s. 27, il.

Z. P. Benefis poetki // *Tyg. Piłski.* – 1999, nr 9, s. 39
Promocja książki J. Nowak-Węklarowej pt. „W słowach i milczeniu”.

Pleszew

Jol. Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne // *Gazeta Pleszewska.* –
1999, nr 6, s. 16
M.in. wzmianka o Bibliotece Publicznej w Pleszewie.

Pogorzela

MARKOWSKI Stefan. Wyróżnienia dla bibliotekarzy // *Gazeta Gostyń-
ska.* – 1999, nr 1, s. 33

Finał obchodów jubileuszy bibliotek publicznych województwa leszczyń-
skiego. Odznaczenia dla bibliotekarek z Gostynia i Pogorzeli.

Rawicz

(jrs). Wakacyjne propozycje // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 19, s. 10
M.in. o wakacyjnych propozycjach Rawickiej Biblioteki Publicznej.

J.W. Propozycje na ferie // *A B C.* – 1999, nr 6, s. 3
Propozycje na ferie m.in. Rawickiej Biblioteki Publicznej.

KOŚMIDER Stanisław. Oblężenie biblioteki // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 36,
s. 4; fot.

Dot. podsumowania ferii zimowych w Rawickiej Bibliotece Publicznej.

STK. Liczne i ciekawe propozycje // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 27, s. 3
Dot. ferii w Rawickiej Bibliotece Publicznej i jej filii w Zielonej Wsi.

Rydzyna

AR. Rydzyna: bajki na ferie // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 27, s. 2
Inicjatywa biblioteki w Rydzynie.

Skoki

(wk). Rocznicza // *Express Wągrowiecki.* – 1999, nr 1, s. 8
Obchody 80 rocznicy Powstania Wielkopolskiego, m.in. wieczornica w Bi-
bliotece Publicznej w Skokach.

(rnon). Zdrowie i żużel // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 22, s. 5
V Sesja Rady Miejskiej w Bibliotece Publicznej w Skokach.

(mon). O kościele, pieniądzach i ziemi // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 34, s. 9
VI Sesja Rady Miasta i Gminy Skoki, która odbyła się w Bibliotece Pu-
blicznej.

(rnon). Skoki // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 4, s. 9
Styczeniowe imprezy w bibliotece.

(wk). iwiato miss // *Express Wągrowiecki.* – 1999, nr 8, s. 8
Konkurs ogłoszony przez Bibliotekę Publiczną w Skokach.

LUBAWY Edmund. Kolejna sesja // *Głos Wągrowiecki.* – 1999, nr 7, s. 6
W sali biblioteki odbyła się VI Sesja Rady Miejskiej w Skokach.

LUBAWY Edmund. Szukamy miss // *Głos Wągrowiecki.* – 1999, nr 9, s. 6
Konkurs w Bibliotece Publicznej w Wągrowcu.

Słupca

MB. Plany biblioteki // *Gaz. Słupicka*. – 1999, nr 9, s. 10
Działalność biblioteki w Słupcy.

MB. Ułonorowano najaktywniejszych // *Gaz. Słupicka*. – 1999, nr 8, s. 11
Wyróżnienia czytelników biblioteki w Słupcy.

IRA. Dla dorosłych i dla dzieci: Słupca: Miejska Biblioteka Publiczna // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 44, s. 3
Działalność biblioteki w Słupcy.

ŁASUCH Piotr. Ciszej o Centrum Kultury // *Prz. Słupicki*. – 1999, nr 8
O pomysł Centrum Kultury w Słupcy – połączenie domu kultury, biblioteki i muzeum.

Strzałkowo

(ab). Sztab w bibliotece // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 7, s. 10
Sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w bibliotece w Strzałkowie.

Śrem

KAROLEWSKA Irma. Zima w bibliotece: poezja na dzień dobry // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 25
Dot. biblioteki w Śremie.

KALENDARIUM czytelników // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 42, s. 2

SYDOR Sylwia. Biblioteka garbem? // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 24, s. 1

GOSTOMSKI Karol. Napoleon żańca Władysław Juniewicz 1912–1998 // *Gaz. Śremska*. – 1999, nr 2, s. 23
O byłym dyrektorze biblioteki w Śremie.

DACHTERA Izabela. Czytelnicy na piątkę // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 39, s. 9
Działalność BPMiG Śrem

DACHTERA Izabela. Biblioteka młodych // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 46, s. 9
Działalność BPMiG Śrem.

Środa Wlkp.

KALISZ Janusz. Z gminnej – powiatowa? Rozmowa z Januszem Kaliszem, dyrektorem Biblioteki Publicznej im. Ryszarda Berwińskiego // Głos Wielkop. – 1999, nr 11, s. 10

(pika). Kolorowe słowa // Głos Wielkop. – 1999, nr 26, s. 10
Spotkanie z Mirosławą Woźną w bibliotece w Środzie.

(krzem). Poetycki „Kaloryfer” // Głos Wielkop. – 1999, nr 13, s. 10
Inauguracja nowego roku czwartków bibliotecznych w bibliotece w Środzie.

(mb). Ferie jakich nie było // Głos Wielkop. – 1999, nr 19, s. 10
M.in. oferta biblioteki w Środzie na okres ferii.

(kik). Opieka nad zwierzyńcem // Głos Wielkop. – 1999, nr 25, s. 10
Działalność biblioteki w Środzie w okresie ferii.

(kik). Nastrojowo na organach // Głos Wielkop. – 1999, nr 26, s. 10
Koncerty w bibliotece w Środzie.

(krzem). Debiut poetycki // Głos Wielkop. – 1999, nr 31, s. 10
Spotkanie autorskie z Haliną Mikołajczak w bibliotece śródziekiej.

(kik). Ciotka Emilka w bibliotece // Głos Wielkop. – 1999, nr 32, s. 9
Spotkanie z Emilią Waśniowską w bibliotece w Środzie.

(kik). Nagrody i teatrzyk // Głos Wielkop. – 1999, nr 32, s. 9
Inszenizacja w bibliotece w Środzie.

(dem). Spotkanie z poetą // Głos Wielkop. – 1999, nr 36, s. 9
Spotkanie z Pawłem Ławniczakiem w bibliotece w Środzie.

(krzem). Tłumna lista przebojów // Głos Wielkop. – 1999, nr 37, s. 9
M.in. o działalności biblioteki w Środzie.

(kóz). Spotkanie z aktorem // Głos Wielkop. – 1999, nr 38, s. 10
Spotkanie z Leszkiem Teleszyńskim w bibliotece w Środzie.

(kóz). Eseista i krytyk // Głos Wielkop. – 1999, nr 45, s. 9
Spotkania w bibliotece m.in. z Ryszardem Przybylskim.

(mb). Kulturalne przedwiośnie // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 51, s. 9
M.in. o działalności BPMiG Środa Wlkp. Wzmianka o WBP Poznań.

(mb). Spotkania ze sławą // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 56, s. 10
Informacja o cyklu spotkań z popularnymi osobami w bibliotece średzkiej.

Trzcianka

ZYR. Mickiewicz w bibliotece // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 19, s. 2
Wystawa w Bibliotece Publicznej im. Kazimierza Iłkowiakowiczówny poświęcona Adamowi Mickiewiczowi.

ZYR. Biblioteka skomputeryzowana: Trzcianka // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 39, s. 5
Komputeryzacja biblioteki w Trzciance.

ZYR. ...i po feriach // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 35, s. 3
m.in. o działalności biblioteki w Trzciance.

ZYR. Mickiewicz w bibliotece: Trzcianka // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 3, s. 2
Informacja o konkursie „Adam Mickiewicz, autor bajek i ballad” zorganizowanym przez bibliotekę w Trzciance.

Trzemeszno

KARPIŃSKA Renata. Jubileusz biblioteki: Trzemeszno // *Przem. na Szlaku Piast.* – 1999, nr 10, s. 7
Informacja o Bibliotece Publicznej w Trzemesznie z okazji 50-lecia jej powstania.

Ujście

BED. Złote годы biblioteki: Kruszewo // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 42, s. 3
Jubileusz filii w Kruszewie.

(gerk). 50 lat biblioteki // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 43, s. 9
Jubileusz filii w Kruszewie.

Wapno

(wk). Ferie z GOKiem // *Express Wągorwiecki.* – 1999, nr 3, s. 8
Współdział biblioteki w Wapnie w organizacji imprez wakacyjnych dla dzieci i młodzieży.

KUCHARSKI Cezary. 50 lat biblioteki // *Pałuki*. – 1999, nr 7, s. 5
50 rocznica powstania Biblioteki Publicznej w Wągrowcu.

Wągrowiec

(kt). Nagrodzono stroiki // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 1, s. 15
Podsumowanie konkursu świątecznego zorganizowanego przez MBP w Wągrowcu.

GAPIŃSKA Agnieszka. Konkursy, zabawy, imprezy // *Pałuki*. – 1999, nr 2, s. 5
Kalendarium imprez dla dzieci organizowanych przez MBP w Wągrowcu.

NOWAK Hanna. Pokłosie Roku Mickiewicza // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 3, s. 17
M.in. udział MBP w Wągrowcu w obchodach Roku Mickiewiczowskiego.

(szy). Książka nie tylko na papierze // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 16, s. 9
Udostępnianie „książki mówionej” w MBP w Wągrowcu.

(wk). ...Powracamy jak za dawnych lat // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 3, s. 17
Impreza z okazji Dnia Babci i Dziadka w MBP w Wągrowcu.

(kt). Konkurs na „walentynkę” // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 4, s. 17
Dot. konkursu ogłoszonego przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu.

(red). Walentynkowe kartki // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 3, s. 16
Dot. konkursu ogłoszonego przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Wągrowcu.

GAPIŃSKA Agnieszka. Powróćmy jak za dawnych lat // *Pałuki*. – 1999, nr 3, s. 5
Dzień Babci i Dziadka w MBP w Wągrowcu.

BYCZYŃSKA Ewa. Bibliotekarz z marzeniami // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 21, s. 5
Wywiad z Ewą Byczyńską, dyrektorem MBP w Wągrowcu.

BYCZYŃSKA Ewa. Nie tylko „Jesienne róże” // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 5, s. 16
Dzień Babci w filii Bibliotecznej i Oddziale dla Dzieci i Młodzieży w Wągrowcu.

FERIE zimowe w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wągrowcu** // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 4, s. 11

GAPIŃSKA Agnieszka. Ferie z biblioteką // *Pałuki*. – 1999, nr 5, s. 7
Konkurs plastyczny w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu.

KAROLAK Irena. Konkurs literacki // *Pałuki*. – 1999, nr 5, s. 7
Konkurs zorganizowany przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu.

(wk) Zabawa na koniec ferii // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 6, s. 11
Podsumowanie ferii i bal przebierańców w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu.

SŁOWIA Andrzej. Już po... // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 7, s. 12
Podsumowanie ferii m.in. w MBP w Wągrowcu.

KAISER Waldemar. Podkoziółek w bibliotece // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 41, s. 3
Podkoziółkowe spotkanie Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Pałuckiej w MBP w Wągrowcu.

(srch). ...Konkursy, konkursy... // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 7, s. 15
Ogłoszenie przez MBP w Wągrowcu konkursu na pisanek wielkanocną i na witraż.

(srch). „Walentynkowe” kartki // *Express Wągrowiecki*. – 1999, nr 7, s. 15
Oddział dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu – konkurs na kartkę walentynkową.

BYCZYŃSKA Ewa. Ślę Tobie Walentynkę // *Głos Wągrowiecki*. – 1999, nr 8, s. 16
Oddział dla Dzieci i Młodzieży MBP w Wągrowcu – konkurs na kartkę walentynkową.

TWÓJ kawałek Europy // *Pałuki*. – 1999, nr 6, s. 5
Ferie w Filii Bibliotecznej MBP w Wągrowcu.

(jb). Pisanki i kraszanki... // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 45, s. 10
MBP w Wągrowcu – konkurs na pisanek wielkanocną.

- (wan). Kariera świętego // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 45, s. 10
Dot. Oddziału dla Dzieci i Młodzieży w Wągrowcu.
- GAPIŃSKA Agnieszka. Pomysłowe kartki walentynkowe // *Pałuki.* – 1999, nr 7, s. 5
Konkurs w MBP w Wągrowcu.
- JURGA Barbara. Nawracanie na czytanie // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 48, s. 10
Działalność Filii Bibliotecznej nr 1 w Wągrowcu.
- (DL). Pisanki, pisanki, jajka malowane... // *Głos Wągrowiecki.* – 1999, nr 10, s. 15
MBP w Wągrowcu – konkurs na pisankę wielkanocną.
- DZIERBIŃSKA Wanda. Wągrowieckie konkursy // *Pałuki.* – 1999, nr 9, s. 7
Dot. konkursów organizowanych przez MBP w Wągrowcu.
- WAK. Konkurs na pisankę // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 56, s. 2
MBP w Wągrowcu – konkurs na pisankę wielkanocną.

WBP Poznań

- BEDNARSKA Lena. Kronika wydarzeń w województwach: kaliskim, konińskim, leszczyńskim, pilskim, poznańskim i sieradzkim w drugim kwartale 1998 roku // *Kron. Wielkop.* – 1998, nr 4, s. 167–190.
M.in. informacja o Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych, Kapel i Śpiewaków zorganizowanym przez WBP Poznań.
- (sta). Mickiewicz przedświąteczny // *Głos Wielkop.* – 1998, nr 300, s. 10
Impreza pt. „Wigilia z Mickiewiczem” w bibliotece w Nowym Mieście. Wręczenie nagród w konkursie „Mickiewicz, twórca romantyzmu polskiego, w Wielkopolsce” zorganizowanym przez WBP Poznań.
- DMK. 25 lat „Kroniki Wielkopolski” // *Gaz. Wielkop.* – 1998, nr 286, s. 2
WBP Poznań wydawcą „Kroniki Wielkopolski”.
- (el). Żle z kulturą // *Dzien. Pozn.* – 1999, nr 34, s. 2
„Raport o stanie kultury w Wielkopolsce”. M. in. wypowiedź Leny Bednarskiej, dyr. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Poznaniu.
- KONKURS „Ogniem i mieczem” // *Gaz. Wielkop.* – 1999, nr 57, s. 5
Konkurs na recenzję filmu „Ogniem i mieczem”, ogłoszony przez WBP w Poznaniu.

(mb). Kulturalne przedwiośnie // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 51, s. 3
M.in. wzmianka o WBP Poznań.

Włoszakowice

Kar. Czytelnicze święto: jubileusz dwóch bibliotek: Włoszakowice, Bukówiec Górny // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 47, s. 3

(RAD). Włoszakowice // *Pan. Leszcz.* – 1999, nr 3, s. 4

Informacja o obchodach 50-lecia biblioteki we Włoszakowicach i 40-lecia biblioteki w Bukówcu Górnym.

Wolsztyn

(LJ). Ferie w Świętnie // *Głos Wolsztyński.* – 1999, nr 4, s. 29
M.in. o filii bibliot. w Świętnie.

(D). Jubileusz biblioteki // *Dzień Wolsztyński.* – 1999, nr 4, s. 9
50-lecie biblioteki w Wolsztynie.

(awy). Wakacje na półmetku // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 27, s. 10

M.in. informacja o spotkaniu z Włodzimierzem Łęckim w bibliotece wolsztyńskiej.

DOMAGALSKA Anna. Z piwnicy do świetlicy // *Głos Wolsztyński.* – 1999, nr 2, s. 9

Nowy lokal biblioteki we Wroniawach.

(D). Ferie w mieście // *Dzień Wolsztyński.* – 1999, nr 4, s. 10
Działalność biblioteki w Wolsztynie w czasie wakacji zimowych.

(D). Koncert po wywiadówce // *Dzień Wolsztyński.* – 1999, nr 5, s. 13
M.in. o koncercie kolęd w bibliotece w Wolsztynie.

(R). Ferie w bibliotece // *Dzień Wolsztyński.* – 1999, nr 5, s. 4
Imprezy w bibliotece w Wolsztynie.

(R). Uczniowski popis // *Dzień Wolsztyński.* – 1999, nr 4, s. 9
Koncert kolęd w bibliotece w Wolsztynie.

(awy). Niedościgowany powiat wolsztyński // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 40, s. 1

M.in. wzmianka o potrzebie stworzenia biblioteki powiatowej w Wolsztynie.

(awy). Wolsztyn ma gazetę // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 4, s. 10
„Głos Wielkopolski” z regionalnym dodatkiem w czytelni BPMiG Wolsztyn.

PRZĄDKA Arleta. Bój o czytelnika...: rozmowa z Arletą Prządką, dyr. Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Wolsztyn / rozm. przepr. Anna Wyrwa // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 2, s. 9

KURZAWA Eugeniusz. Powiatowe litery // *Gazeta Lubuska.* – 1999, nr 34, s. 17

Finansowanie biblioteki w Wolsztynie.

DOMAGALSKA Anna. 30 grudnia Biblioteka Publiczna obchodzi swoje 50-lecie // *Głos Wolsztyński.* – 1999, nr 2, s. 6–7

Września

(kow, zet). Konkursy dla dzieci // *Przem. na Szlaku Piast.* – 1999, nr 5, s. 3

Informacja o konkursach zorganizowanych w Oddziale Dziecięcym Biblioteki Publicznej we Wrześni.

KLIMOWICZ-STANKOWSKA Małgorzata. Zaproszenie do... lektury / rozm. Jacek Pluciński // *Przem. na Szlaku Piast.* – 1998, nr 48, s. 9

Dot. BPMiG we Wrześni.

Zbąszyń

naj. Problemu nie rozwiązano // *Zbąszynianin.* – 1999, nr 1, s. 17
O bibliotece w Zbąszyniu.

Żelazków

OBA. Teatr w bibliotece: propozycja dla młodzieży // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 37, s. 3, fot.

O projekcie stworzenia teatru amatorskiego w filii bibliotecznej w Kokaninie.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- *Nagrodę Paszport „Polityki” ’98* w dziedzinie literatury otrzymał *Jerzy Pilch* za książkę „Bezpowrotnie utracona leworęczność”.
- *Nagrody Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych – jesień ’98* otrzymali: *Florian Dąbrowski* za „Pisma o muzyce”; *Marcin Baran*, autor „Tanero”; *Kinga Dunin* za powieść „Tabu”.
- *Nagrody Wielkiej Fundacji Kultury* za 1998 rok przyznano m.in.: *Marii Janion* i *Hannie Krall*.
- *Nagrodę Fundacji Kultury* w roku 1999 otrzymał *Janusz Szuber*, poeta z Sanoka.
- *Nagrodę „Odry” ’99* przyznano *Zygmuntowi Kubiakowi* za książkę „Mitologia Greków i Rzymian”.
- *Doktorat honoris causa Uniwersytetu Opolskiego* otrzymał *Tadeusz Różewicz*.
- *Doktorat honoris causa Uniwersytetu Śląskiego* otrzymał *Tadeusz Różewicz*.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- *Nagrodę literacką Whitbreada* i tytuł książki roku 1998 otrzymał ostatni tomik wierszy *Teda Hughesa* pt. „Listy urodzinowe”.

C. Zmarli

- *Adolfo Bioy Casares* (8.03.1999), pisarz argentyński.
- *Iris Murdoch* (8.02.1999), pisarka angielska pochodzenia irlandzkiego.
- *Jerzy Turowicz* (27.01.1999), dziennikarz, humanista, twórca i redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”.
- *Juliusz Żuławski* (10.01.1999), poeta, prozaik eseista, tłumacz literatury angielskiej.